

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

EKONOMICZNE I SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA
ROZWOJU POLSKIEJ GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PO WSTĄPIENIU POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

Publikacja zrealizowana w ramach tematu:

Monitorowanie oraz analiza zmian polskiego łańcucha żywnościowego.

W zadaniu:

Analiza wzajemnych relacji ekonomicznych między poszczególnymi elementami łańcucha żywnościowego.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

WRZESIEŃ 2009

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka	25
	Tomasz Smoleński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska	55
	Grzegorz Dybowski	
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Lucyna Mieszkowska	
16. Rynek usług dla rolnictwa	Magdalena Talarek	81
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

Poprawiają się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. W sierpniu syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie wzrósł do 101,4 punktu i był o 2 punkty procentowe (p. p.) wyższy w porównaniu z niskim jego poziomem w sierpniu 2008 r. Wpłynęła na to zarówno poprawa wyrównanego wskaźnika nożyc cen, jak i wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. W czerwcu i w lipcu na podstawowych rynkach rolnych przeważały podwyżki cen. Ceny skupu nadal rosły znacznie szybciej niż ceny detaliczne środków produkcji. Od kilku miesięcy rosnącym cenom surowców rolniczych towarzyszy słabnąca dynamika wzrostu cen środków produkcji, a w czerwcu i lipcu miał miejsce nawet niewielki spadek cen tych ostatnich. W rezultacie wyrównany wskaźnik nożyc cen podniósł się do 101,5 punktu, podczas gdy w sierpniu ubiegłego roku był aż o 3,5 p. p. niższy. Wzrósł także wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu w wyniku przede wszystkim sezonowego wzrostu indeksu produkcji przemysłu spożywczego. Wyrównany wskaźnik zmian produkcji przemysłu spożywczego wyniósł 103 punkty i był to poziom najwyższy w ostatnich 6 miesiącach. Był on także o 2,2 p. p. wyższy niż przed rokiem. Poprawie wskaźnika potencjalnego popytu służył także sezonowy spadek cen detalicznych żywności, jaki nastąpił w czerwcu i lipcu. Podwyżki cen koszyka skupu jakie następowały od początku 2009 r. z nadwyżką kompensowały wzrost cen środków produkcji, a skumulowany wskaźnik nożyc cen po 7 miesiącach przekroczył 108 punktów. W najbliższych miesiącach należy spodziewać się pewnego pogorszenia koniunktury w rolnictwie. Dobre zbiory większości roślin uprawnych oraz przejście do wzrostowej fazy cyklu świńskiego będą bowiem skutkować spadkami cen surowców rolniczych, które będą głębsze niż obniżki cen środków produkcji.

Na rynku zbóż dominują spadkowe tendencje cen pod wpływem coraz bardziej optymistycznych szacunków zbiorów nie tylko w Polsce, ale także w Unii i innych krajach europejskich oraz w Ameryce Północnej. Ceny zbóż spadły do poziomu z sezonu 2005/06, co znacząco poprawia nie tylko opłacalność ich wykorzystania jako paszy, ale przy słabym złotym sprzyja także eksportowi zbóż i ich przetworów. Wobec stopniowego ograniczania interwencji, coraz ważniejszy dla stabilizacji cen na rynku zbóż staje się zwiększenie obrotów rynkowych oraz rozwój infrastruktury transportowej. Aktualne staje się znów poszukiwanie poza żywnościowych źródeł popytu na zboża.

Ceny żywca wieprzowego w lipcu i sierpniu osiągnęły rekordowy poziom i przekroczyły 5 zł/kg wagi żywej, wobec bardzo niskiego skupu, który w trzecim kwartale spadł do 84-87 tys. ton miesięcznie. Tak niski poziom skupu notowano w 2002 r. W poprzednim cyklu świńskim w najniższym punkcie spadkowej fazy (maj-sierpień 2004 r.) skup był o 5-10% wyższy. W czwartym kwartale ceny żywca wieprzowego powinny zacząć spadać, zwłaszcza że niskie ceny zbóż zachęcają do przyspieszenia odbudowy pogłowia.

Po kilku miesiącach wzrostu w lipcu zanotowano niewielką obniżkę cen żywca wołowego, do czego przyczynił się spadek cen w Unii Europejskiej oraz postępująca aprecjacja złotego. Wprawdzie polski eksport mięsa i żywca wołowego rośnie, ale spadek popytu na wołowinę w krajach członkowskich w reakcji na silny wzrost cen może utrwaleniem tendencji spadkowej.

W lipcu wysoka dynamika skupu mleka, która utrzymywała się w pierwszym półroczu na szczęście opadła do 2,3%. Jednakże skup mleka w miesiącach szczytowej podaży (maj-lipiec) przekraczał znacząco 800 mln l miesięcznie. Rośnie więc niebezpieczeństwo przekroczenia kwoty krajowej i konieczność zapłacenia kar. Tak wysoki poziom skupu mleka w miesiącach letnich ostatni raz osiągnano w 1991 r. Jak duży postęp dokonał się w organizacji produkcji mleka od tego czasu warto przypomnieć, że w 1991 r. skup mleka w całym roku wyniósł 7,8 mld l, przy pogłowiu krów liczącym 4,5-4,6 mln sztuk. W 2009 r. skup mleka przekroczy 9 mld l, przy pogłowiu krów wynoszącym 2,7-2,8 mln sztuk, w tym krów mlecznych 2,6-2,7 mln szt.

Malejący wraz z niższymi dochodami rolników popyt sprawia, że ceny środków produkcji powoli spadają. Nadal są one jednak znacząco wyższe niż przed rokiem. Szczególnie dotyczy to nawozów mineralnych i innych środków plonotwórczych.

W pierwszym półroczu żywność relatywnie zdrożała, mimo pogarszającej się sytuacji dochodowej konsumentów w Polsce. Prawdopodobnie w drugim półroczu tendencja ta zmieni się pod wpływem niższych cen zdecydowanej większości surowców rolniczych oraz wzrostu poza żywnościowych kosztów utrzymania, w warunkach zahamowania wzrostu dochodów i wyższego bezrobocia.

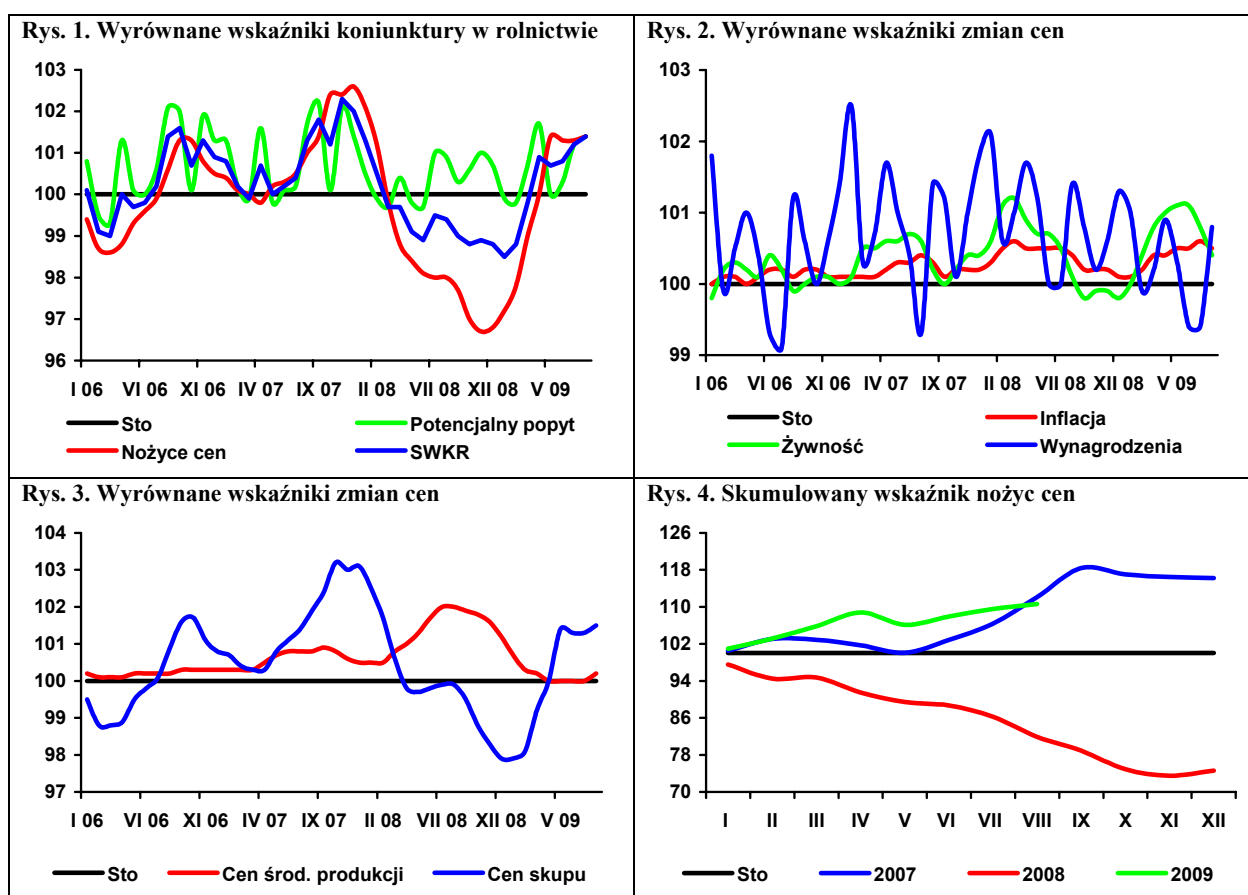
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	VIII 09	VII 09	VI 09	V 09	IV 09	III 09	VIII 08
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	101,4	101,2	100,8	100,7	100,9	99,8	99,4
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,4	101,2	100,3	100,0	101,7	100,7	100,9
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	101,4	101,3	101,3	101,4	100,0	99,0	98,0
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	101,5	101,3	101,3	101,4	100,0	99,2	99,9
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,2	102,0
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,1	99,8	99,4	99,4	99,5	99,6	100,2
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	100,4	98,6	98,3	99,2	99,9	99,4	101,3
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	103,0	102,9	101,7	100,4	102,6	99,6	100,8

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

Według prognoz USDA światowe zbiory pszenicy w nowym sezonie 2009/10 wyniosą 659 mln ton, wobec 682 mln ton w sezonie poprzednim. Zbiory pszenicy w UE szacowane są na 136 mln ton (152 mln ton poprzednio). Produkcja tzw. zbóż paszowych na świecie wyniesie 1092 mln ton (1100 mln ton poprzednio), a w UE 149 mln ton (161 mln ton). W UE mniejsze będą zbiory wszystkich zbóż z wyjątkiem żyta. Będzie to jednak więcej niż w latach 2005-07. Zużycie zbóż w UE zmniejszy się z 279 do 277 mln ton, a na świecie zwiększy się z 1074 do 1097 mln ton zbóż paszowych oraz z 635 do 645 mln ton pszenicy. W UE obniży się zużycie pszenicy, kukurydzy i owsa, a wzrosnie żyta i jęczmienia. W porównaniu z końcem sezonu 2008/09, na koniec nowego sezonu zwiększą się światowe zapasy pszenicy (z 169 do 184 mln ton), a spadną zbóż paszowych (z 187 do 161 mln ton).

Zbiory zbóż w Polsce w 2009 r. mogą wynieść 28,0 mln ton, tzn. o ok. 2,5% więcej niż w roku 2008. Na wzrost zbiorów pszenicy wpływa zwiększenie powierzchni jej uprawy, natomiast zwiększenie produkcji zbóż paszowych jest wynikiem wyższych plonów. Na wysokość zbiorów wpływ miała korzystna pogoda w okresie letnim. Według IUNG od 1 czerwca w Polsce nie było suszy, a na przeważającym obszarze kraju występowały dobre warunki wilgotnościowe dla upraw. Ze względu na duże zapasy na początku nowego sezonu, łączna podaż zbóż w kraju będzie wysoka.

Nowy sezon 2008/09 rozpoczął się obniżeniem cen zbóż do poziomu obserwowanego w sezonie 2005/06. Niewielki spadek cen, względnie ich stabilizacja, powinien trwać przez cały III kwartał 2009 r., a w kolejnych miesiącach należy oczekiwać niewielkiej korekty cen. Nie powinny one jednak przekroczyć poziomu sprzed roku. W najbliższym czasie należy oczekiwać spadku cen kukurydzy, która jest obecnie w Polsce droższa niż w krajach sąsiednich. Poziom cen będzie zachęcał rolników do sprzedaży zbóż na zakupy interwencyjne. W obecnym sezonie skup interwencyjny nie będzie obejmował kukurydzy, a w następnym będzie ograniczony jedynie do pszenicy.

Na opłacalność produkcji zbóż niekorzystnie wpływają wysokie ceny nawozów, które w 2008 r. osiągnęły rekordowe poziomy. Niewielkie korekty cen jakie mają miejsce w ostatnich miesiącach, przy niskich cenach nie wpływają na poprawę opłacalności produkcji zbóż.

Pierwsze miesiące 2009 r. przyniosły wzrost cen niektórych pasz spowodowany w głównej mierze rosnącymi cenami surowców wysokobiałkowych na rynku krajowym. Najbardziej zdrożał koncentrat Provit dla trzody, oparty głównie na surowcach importowanych.

Spadek cen zbóż nie przełożył się na obniżki cen zbytu i cen detalicznych produktów zbożowych. Spadek cen zbytu jest mniejszy niż spadek cen zbóż, a ceny detaliczne utrzymują się na wysokim poziomie ze względu na wzrost pozasurowcowych kosztów produkcji.

W pierwszym półroczu 2009 r. wyższe niż przed rokiem były przemiały ziarna (o 19%), produkcja mąki pszennej i żytniej, makaronów (o 14%) oraz pieczywa (o 11%); obniżyła się natomiast produkcja mieszanek paszowych dla zwierząt (o 13%). Produkcja mąki wzrosła w okresie I-VII 2009 r. o 34% w przypadku mąki żytniej i 30% w przypadku mąki pszennej.

Tańszy niż przed rokiem złoty, a także przewaga podaży ziarna nad popytem w kraju sprzyja eksportowi ziarna zbóż. W pierwszym półroczu 2009 r. wyniósł on ponad 1,5 mln ton. Sprzedaliśmy 1090 tys. ton pszenicy, w tym 541 tys. ton do Niemiec. Bardzo niski był eksport jęczmienia.

Podstawowym produktem pierwotnego przerobu eksportowanym głównie do Niemiec i Wielkiej Brytanii jest mąka pszenna. Eksport pozostałych produktów pierwotnego przetwórstwa jest niewielki. Głównym sprowadzanym towarem pierwotnego przerobu był, tak jak w 2008 r., słód, pochodzący z Czech i Słowacji oraz w mniejszym stopniu z Niemiec i Litwy.

Spośród towarów wtórnego przerobu eksportowano przede wszystkim pieczywo, sprzedawane do krajów na wszystkich kontynentach, ale głównie do Niemiec, Czech, na Węgry, do Wielkiej Brytanii oraz Rosji. Sprowadzane do Polski pieczywo pochodzi z krajów UE (Niemcy, Słowacja, Włochy, Bułgaria) oraz z m.in. Turcji, Chorwacji i innych krajów europejskich. Podobnie gotowe pasze dla zwierząt domowych i gospodarskich eksportuje się i importuje do i z krajów członkowskich.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
	skup				targowiska				
2007 I-XII	706,8	602,1	659,3	641,1	760,1	660,6	711,6	659,2	x
2008 I-XII	642,4	516,5	527,9	643,7	828,2	694,1	774,2	702,9	x
2008 I-VI	871,7	718,3	788,4	789,4	912,3	763,8	855,2	767,2	x
2009 I-VI	513,9	374,9	.	.	603,6	496,2	565,7	522,0	x
2008 IV	921,6	736,5	797,9	814,0	946,7	771,8	885,4	802,8	358,46
V	864,6	719,0	761,0	769,8	938,1	782,9	881,3	786,6	356,12
VI	804,1	689,3	748,1	757,1	943,6	782,8	870,7	777,8	x
VII	689,7	556,3	745,7	640,3	933,9	771,7	866,6	782,8	x
VIII	573,6	479,5	705,9	648,2	837,4	690,0	778,5	707,1	x
IX	517,1	426,2	531,2	580,7	743,0	626,6	688,6	640,8	x
X	467,1	373,5	321,5	555,7	682,4	597,4	637,0	587,6	x
XI	460,0	362,0	320,1	525,3	641,1	539,3	598,4	557,7	378,66
XII	470,6	355,5	367,4	495,7	626,7	522,2	589,8	555,0	410,73
2009 I	477,5	371,0	406,6	497,9	629,8	516,4	592,4	541,2	433,16
II	528,4	382,3	458,9	484,7	620,6	500,6	579,1	544,4	479,05
III	517,5	381,5	498,5	482,3	611,6	513,8	580,1	533,9	479,06
IV	500,5	360,6	487,0	465,9	608,6	513,4	568,3	527,6	459,92
V	508,3	367,0	537,6	458,7	581,6	475,1	546,4	495,7	461,03
VI	538,3	385,6	613,0	455,0	569,6	457,7	528,1	489,2	x
VII	522,8	352,7	627,7	396,9	571,1	451,1	516,2	481,9	x
VIII ^a	417,2	280,7	595,6	368,9	496,2	304,3	442,2	396,7	x

^a dane MRiRW za trzeci tydzień czerwca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a	Pszenica	w tym paszowa	Żyto	Jęczmień	w tym paszowy	Pszennyżo	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2007 I-XII	3005,5	899,0	409,7	495,8	222,4	228,3	4213,0	1436,6	622,7
2008 I-XII	3081,3	855,1	459,2	470,6	165,6	234,6	4281,1	1349,1	673,7
2008 I-VI	1041,9	295,8	121,8	98,7	60,9	55,8	1328,5	447,0	287,1
2009 I-VI	1937,8	531,0	296,9	158,9	91,5	163,0	2581,5	902,5	254,7
2007/08	3163,5	907,9	415,9	480,0	216,0	239,7	4374,8	1472,1	723,9 ^b
2008/09	3977,2	1090,3	634,3	530,6	196,2	341,8	5534,1	1804,6	641,3
2008 IV	159,7	40,8	21,4	17,3	11,7	8,1	207,4	67,2	48,6
V	126,0	42,7	15,1	10,9	7,4	9,1	162,9	64,1	39,0
VI	95,4	29,0	9,5	12,6	7,1	3,9	122,3	43,1	31,4
VII	193,2	55,7	42,9	70,6	31,1	22,4	329,6	113,1	24,8
VIII	751,2	192,4	151,4	186,8	22,5	76,5	1181,0	313,8	12,0
IX	403,3	120,2	65,9	59,9	27,3	35,6	571,4	196,0	10,4
X	250,0	73,6	28,2	22,6	9,4	13,1	315,4	104,6	109,4
XI	213,9	65,2	22,5	15,3	7,2	13,0	265,3	90,4	148,5
XII	227,7	52,1	26,4	16,5	7,3	18,3	289,9	84,0	81,6
2009 I	230,5	58,2	34,4	15,6	6,3	16,5	309,1	97,3	64,1
II	398,6	83,4	54,5	22,8	12,7	24,6	505,5	141,7	56,5
III	418,8	117,2	49,9	31,4	16,7	34,7	537,8	179,7	49,1
IV	319,3	91,5	39,3	30,8	16,3	27,5	418,5	144,5	30,8
V	285,0	90,2	70,5	31,8	19,4	26,7	415,3	174,7	32,0
VI	285,6	90,6	48,2	26,6	20,0	33,0	395,4	164,5	22,1
VII	240,3	66,8	37,9	133,4	53,4	22,1	434,2	152,2	16,1

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy	Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2007 I-XII	1885,6	1531,6	110,1	746,3	113,1	5966,8
2008 I-XII	1597,7	1317,9	106,9	778,3	118,3	6133,4
2007 ^b I-XII	2746,2	2400,1	233,6	1523,0	155,3	6993,3
2008 ^b I-XII	.	2065,4	218,0	1692,2	153,1	7128,8
2008 I-VI	757,3	638,3	51,0	392,9	58,2	3232,1
2009 I-VI	899,5	836,1	69,8	437,3	66,4	2802,8
2008 IV	130,7	109,5	8,65	65,8	9,97	569,3
V	115,2	98,5	7,30	66,9	9,05	552,7
VI	122,8	103,5	8,15	65,2	9,76	536,3
VII	134,8	115,8	9,78	64,2	9,61	551,9
VIII	129,1	108,8	9,42	63,5	8,68	458,2
IX	143,9	114,0	9,15	63,5	10,13	468,9
X	149,0	116,0	9,85	67,5	11,18	508,6
XI	143,6	116,9	8,96	61,1	10,68	448,7
XII	140,0	108,2	8,76	65,8	9,81	465,0
2009 I	150,3	142,0	12,07	70,6	11,32	450,2
II	146,0	136,6	10,88	66,1	9,36	414,8
III	165,3	148,9	11,53	74,8	11,34	436,4
IV	148,7	137,4	11,26	75,3	10,40	500,8
V	141,4	134,3	12,34	74,4	11,88	494,0
VI	147,8	136,9	11,70	75,9	12,11	506,5
VII	.	146	11,6	.	11,4	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2008 I-XII	375,4	81,6	26,9	87,0	612,7	1154,9	54,8	286,6	837,7	2388,5
2008 I-VI	96,8	9,6	5,7	13,1	141,2	570,4	38,5	168,3	495,6	1308,5
2007/08	429,6	68,9	146,9	126,5	851,2	716,9	49,2	222,9	567,0	1593,7
2008 I	15,14	2,66	2,33	6,33	29,3	25,74	0,19	4,02	12,34	42,4
II	17,51	4,83	2,41	4,64	38,1	24,56	2,27	6,29	26,54	60,8
III	28,64	1,20	0,75	1,78	34,2	24,34	5,25	16,67	63,58	114,3
IV	34,57	0,41	0,00	0,29	36,8	113,15	5,74	59,46	102,31	289,7
V	0,90	0,10	0,00	0,05	1,6	171,18	9,92	43,54	145,40	380,8
VI	0,03	0,36	0,23	0,02	1,2	211,46	15,17	38,35	145,39	420,5
VII	0,57	0,05	8,99	0,68	10,7	229,67	10,87	54,46	99,49	400,5
VIII	14,47	4,80	4,42	0,15	28,5	134,82	3,42	25,00	84,14	252,7
IX	61,10	16,43	2,68	0,59	92,0	95,12	1,53	16,10	25,59	139,8
X	60,11	41,18	3,02	19,10	126,1	38,64	0,18	4,45	28,90	73,8
XI	76,41	6,13	1,31	25,50	115,2	36,53	0,13	7,14	55,90	101,5
XII	65,98	3,44	0,71	27,86	99,0	49,69	0,11	11,11	48,11	111,7
2009 I	101,34	10,80	0,57	23,77	140,5	49,54	0,14	14,18	34,50	100,3
II	255,39	40,48	0,72	39,41	348,3	49,10	0,27	7,11	47,01	105,6
III	256,66	39,03	0,70	21,81	329,4	29,02	0,89	13,38	20,59	65,4
IV	152,68	43,58	1,35	9,18	221,9	27,92	1,05	11,03	12,89	54,2
V	144,59	60,04	1,44	3,35	232,1	32,61	0,13	18,77	17,95	70,3
VI	179,10	59,66	0,83	2,62	265,7	21,55	0,28	7,42	19,58	49,7

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód
2008 I-XII	29,2	6,1	9,9	7,5	28,2	34,8	14,8	26,6	34,6	252,2
2008 I-VI	13,5	3,0	5,1	4,3	15,3	17,9	9,0	13,6	18,0	136,4
2007/08	19,3	5,1	10,2	8,9	23,9	37,4	16,6	31,0	35,8	254,6
2008 I	2,07	0,48	0,94	1,07	1,63	3,05	1,81	2,10	3,57	19,76
II	2,02	0,69	0,88	0,54	1,99	2,94	1,67	2,18	4,60	19,37
III	2,69	0,75	1,12	1,14	2,95	2,74	1,25	1,94	2,73	18,78
IV	2,24	0,40	0,87	0,73	4,18	2,94	1,55	1,99	1,96	25,67
V	2,24	0,40	0,65	0,35	2,25	2,88	1,25	2,77	1,53	23,44
VI	2,25	0,32	0,65	0,44	2,35	3,34	1,52	2,63	3,61	29,40
VII	2,37	0,35	0,76	0,52	2,21	3,19	1,31	2,66	2,42	29,29
VIII	1,80	0,49	0,77	0,41	2,38	4,17	0,93	1,96	3,71	22,37
IX	2,21	0,86	0,71	0,55	3,09	3,30	1,49	2,29	1,95	20,09
X	3,12	0,39	0,94	0,78	2,09	3,11	1,19	2,47	4,48	16,75
XI	3,32	0,42	0,91	0,37	1,53	1,79	0,47	1,77	2,49	13,70
XII	2,82	0,51	0,67	0,58	1,52	1,34	0,38	1,81	1,58	13,58
2009 I	3,46	0,43	1,40	1,68	2,44	2,23	0,56	2,01	3,02	19,54
II	5,48	0,42	1,08	1,38	3,62	2,41	1,25	2,12	3,59	13,29
III	4,95	0,49	1,09	0,90	4,79	2,46	1,25	2,05	2,88	16,00
IV	6,76	0,58	0,85	0,62	4,96	1,82	1,10	2,01	3,51	19,08
V	7,11	0,53	1,00	0,43	2,27	1,10	1,10	2,94	1,64	24,94
VI	6,56	0,58	0,70	0,68	3,88	3,01	0,65	2,13	1,16	12,52

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt hodowl.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt hodowl.	pasze dla zwierząt domowych
2008 I-XII	10,5	65,0	217,4	103,6	86,0	67,8	13,6	92,9	250,0	107,1
2008 I-VI	4,6	32,6	107,0	50,0	47,2	26,1	7,0	43,3	127,6	50,9
2007/08	8,4	60,4	215,5	106,0	96,6	52,5	13,3	85,0	281,1	96,8
2008 I	0,56	4,62	16,10	5,86	10,08	4,03	0,67	7,02	23,23	10,26
II	0,80	5,89	17,36	9,98	9,07	4,18	1,23	6,51	22,88	8,49
III	0,69	5,65	17,67	7,66	8,01	5,11	1,07	7,34	21,72	7,48
IV	1,09	5,79	20,13	8,02	8,64	5,05	1,15	7,73	22,23	8,62
V	0,63	5,15	17,57	9,42	5,90	3,96	1,40	7,16	18,49	7,85
VI	0,82	5,49	18,12	9,09	5,54	3,72	1,45	7,57	19,01	8,19
VII	0,90	6,02	17,29	9,54	6,53	4,81	1,52	8,04	22,68	8,50
VIII	0,80	4,23	17,45	9,08	5,72	3,99	1,08	7,82	24,23	8,28
IX	1,03	5,13	20,51	9,10	7,01	5,45	1,33	9,11	23,83	9,55
X	1,34	6,74	21,73	9,94	7,04	18,17	0,94	9,44	20,39	10,76
XI	0,92	5,19	18,76	9,07	6,57	5,39	1,11	8,98	16,59	8,75
XII	0,92	5,12	14,71	6,83	5,88	3,92	0,67	6,14	14,74	10,35
2009 I	0,95	6,22	14,87	6,24	4,71	4,61	0,93	6,92	17,27	8,70
II	1,29	5,45	16,26	6,86	3,48	4,46	1,10	6,77	13,12	8,37
III	1,66	6,30	18,70	22,09	4,73	4,89	1,46	7,69	14,63	9,96
IV	1,19	5,99	17,71	9,52	4,89	4,48	1,95	7,18	13,28	8,91
V	1,28	5,07	15,23	9,61	4,98	3,27	0,91	5,48	13,70	8,07
VI	1,05	3,29	14,11	10,06	2,78	3,08	0,91	4,14	12,20	5,60

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy	Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2007 I-XII	1,08	1,73	1,31	2,66	2,68	3,16	3,55	4,08
2008 I-XII	1,14	2,05	1,55	3,48	3,12	3,62	4,02	4,67
2008 I-VI	1,27	2,03	1,57	3,34	3,05	3,56	3,99	4,59
2009 I-VI	0,84	1,97	1,45	3,64	3,16	3,74	4,09	4,83
2008 I	1,25	1,97	1,56	3,12	2,95	3,50	3,95	4,50
II	1,26	2,00	1,59	3,24	3,01	3,52	3,98	4,51
III	1,27	2,03	1,59	3,36	3,03	3,52	3,98	4,55
IV	1,29	2,05	1,55	3,38	3,05	3,54	3,98	4,61
V	1,28	2,06	1,57	3,46	3,11	3,58	4,00	4,66
VI	1,25	2,07	1,56	3,50	3,15	3,64	4,02	4,69
VII	1,21	2,08	1,55	3,54	3,18	3,66	4,04	4,72
VIII	1,12	2,09	1,57	3,58	3,20	3,68	4,07	4,74
IX	1,04	2,09	1,56	3,62	3,20	3,70	4,06	4,76
X	0,95	2,08	1,56	3,60	3,20	3,70	4,08	4,75
XI	0,88	2,04	1,49	3,60	3,20	3,70	4,07	4,77
XII	0,86	2,01	1,49	3,64	3,20	3,70	4,06	4,77
2009 I	0,84	2,00	1,49	3,64	3,14	3,74	4,07	4,80
II	0,84	1,99	1,47	3,62	3,15	3,74	4,09	4,83
III	0,86	1,97	1,46	3,64	3,17	3,74	4,08	4,84
IV	0,84	1,95	1,43	3,64	3,17	3,74	4,10	4,83
V	0,82	1,95	1,40	3,64	3,16	3,76	4,10	4,84
VI	0,83	1,93	1,42	3,64	3,16	3,76	4,12	4,82
VII	0,85	1,94	1,40	3,68	3,17	3,76	4,11	4,83

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy	Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2007 I-XII	1022,1	1145,7	1725,8	962,2	1298,3	1171,8	1635,2
2008 I-XII	1190,0	1313,7	1900,4	1119,6	1521,4	1478,3	1812,3
2008 I-VI	1199,7	1322,9	1908,6	1138,4	1505,9	1361,5	1802,5
2009 I-VI	1118,5	1234,6	1820,1	1015,5	1452,5	1270,3	1903,5
2008 IV	1230,1	1339,8	1929,7	1161,9	1547,3	1379,4	1833,9
V	1248,6	1350,5	1942,4	1175,6	1568,6	1397,1	1840,2
VI	1253,9	1377,8	1942,3	1177,3	1569,0	1407,6	1845,0
VII	1254,0	1374,5	1947,4	1174,7	1569,8	1414,7	1848,5
VIII	1242,8	1360,9	1939,6	1161,9	1570,0	1401,2	1843,6
IX	1194,9	1320,5	1909,6	1115,0	1556,2	1375,0	1835,3
X	1151,4	1282,0	1871,0	1081,3	1529,0	1343,1	1815,9
XI	1123,8	1251,8	1850,2	1043,8	1503,3	1309,1	1798,7
XII	1114,8	1237,6	1835,9	1028,6	1493,3	1275,4	1790,4
2009 I	1069,6	1199,3	1818,6	1021,8	1469,3	1277,9	1791,2
II	1093,9	1216,0	1799,3	1021,8	1458,4	1276,0	1863,7
III	1098,8	1209,1	1811,3	1013,4	1450,8	1263,7	1896,5
IV	1150,2	1245,6	1825,7	1025,2	1444,4	1269,7	1930,6
V	1145,1	1268,8	1829,6	1005,1	1440,1	1263,0	1952,1
VI	1153,5	1268,9	1836,1	1005,7	1451,7	1271,6	1986,8
VII	1160,7	1271,0	1837,6	1005,4	1457,9	1276,3	2004,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka „T2” / ceny targ. żyta	Mieszanka „DKA – Starter” / ceny targ. pszenicy	Koncentrat „Provit” / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B”	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit”	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2”	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter”
2008 I	1,461	1,640	2,341	1,120	2,026	3,247	2,296
II	1,482	1,651	2,369	1,041	1,850	2,958	2,321
III	1,487	1,642	2,366	0,975	2,004	3,189	2,287
IV	1,505	1,634	2,376	0,902	1,979	3,124	2,197
V	1,502	1,672	2,350	0,841	2,185	3,420	2,250
VI	1,504	1,663	2,357	0,812	2,336	3,661	2,326
VII	1,522	1,681	2,395	0,778	2,413	3,797	2,408
VIII	1,684	1,875	2,672	0,763	2,446	3,882	2,395
IX	1,779	2,094	2,929	0,781	2,528	4,161	2,345
X	1,810	2,241	3,040	0,789	2,379	3,995	2,309
XI	1,935	2,345	3,335	0,803	2,379	4,100	2,195
XII	1,970	2,383	3,429	0,798	2,513	4,375	2,109
2009 I	1,979	2,333	3,469	0,822	2,473	4,335	2,232
II	2,041	2,350	3,723	0,794	2,388	4,355	2,393
III	1,972	2,372	3,691	0,792	2,520	4,717	2,537
IV	1,997	2,373	3,760	0,763	2,528	4,760	2,804
V	2,116	2,476	4,109	0,758	2,464	4,786	2,583
VI	2,197	2,549	4,341	0,749	2,547	5,031	2,755
VII	2,229	2,553	4,443	0,739	2,536	5,055	2,738

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

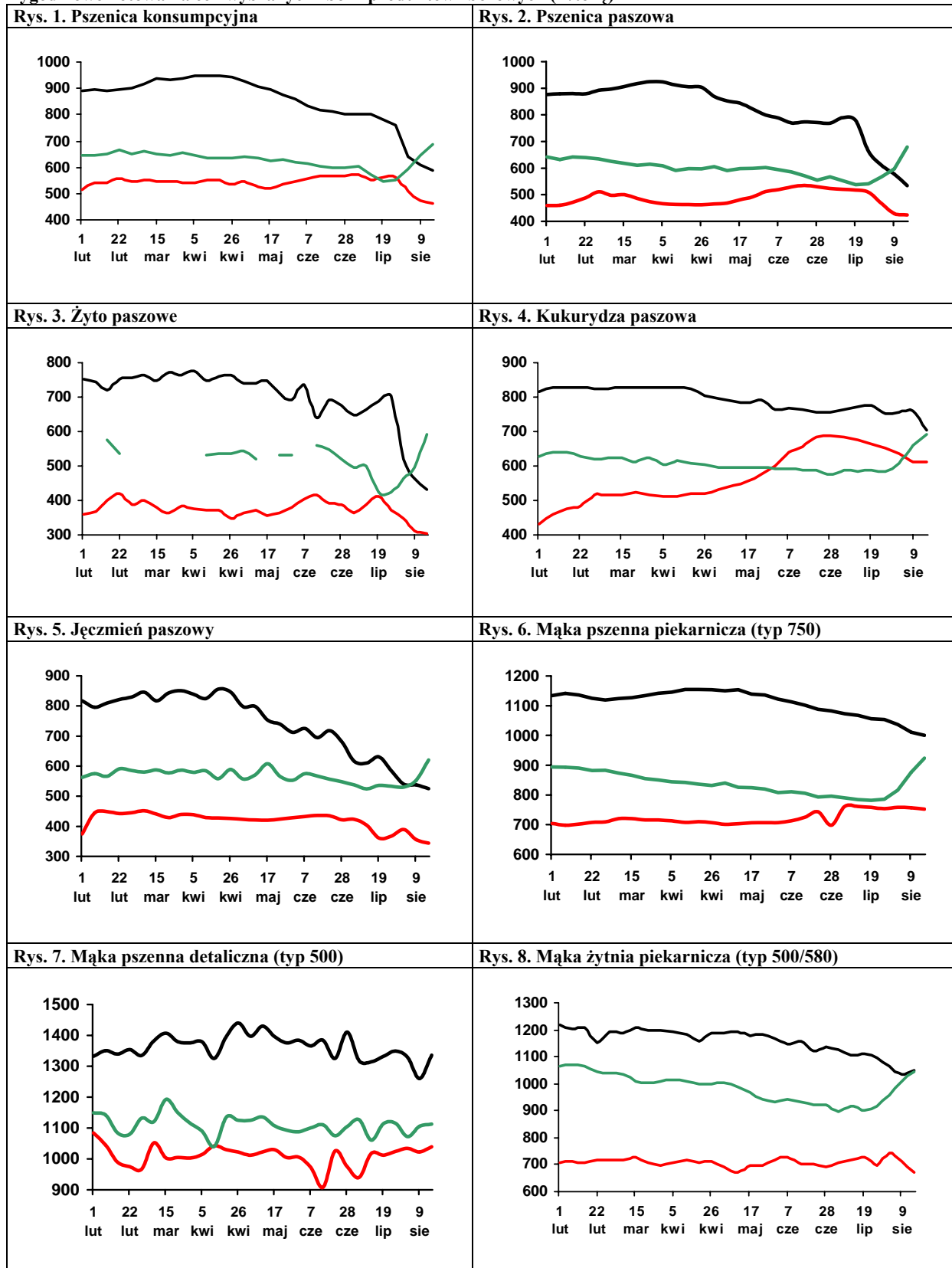
Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna		Żyto kons.	Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
	Niemcy	Czechy	Niemcy	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2008 I	258	229	251	209	238	198	223	201	211
II	263	239	245	207	233	256	223	198	223
III	250	242	220	197	232	234	214	185	222
IV	229	250	.	177	201	244	209	189	223
V	217	237	.	174	192	219	221	191	215
VI	204	238	189	167	173	206	206	194	208
VII	202	235	177	150	171	171	185	180	209
VIII	178	186	154	154	157	146	181	136	183
IX	161	163	142	138	138	129	173	102	141
X	149	149	133	122	125	117	97	78	119
XI	140	144	.	107	115	115	86	78	122
XII	124	117	115	106	106	84	85	85	90
2009 I	136	110	120	120	115	90	93	93	94
II	141	109	.	110	114	88	90	95	93
III	125	138	.	107	105	98	100	97	132
IV	123	115	.	107	103	94	98	103	114
V	142	114	.	125	112	96	101	110	117
VI	140	122	.	107	111	97	135	135	123
VII	117	120	.	102	91	86	93	116	124
VIII	113	.	.	96	96	84	112	103	.

Źródło: ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Legenda: 2009 — 2008 — 2007 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2007-09; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W sezonie 2009/2010 kwota produkcji cukru w Polsce wynosi 1405 tys. ton. Według szacunków GUS w br. powierzchnia zbioru buraków cukrowych wyniesie ok. 191 tys. ha i będzie o 1,8% większa niż w sezonie poprzednim. Korzystne warunki pogodowe w okresie wiosennym i letnim pozwalają przypuszczać, że średni plon może przekroczyć 50 ton/ha i będzie o ok. 10% większy niż przed rokiem. Produkcja cukru kampanii 2009/2010 może więc wynieść ok. 1500 tys. ton i będzie o 100 tys. większa od limitu produkcyjnego.

W sezonie 2009/2010 minimalna cena skupu buraków wynosi 26,29 EUR/tonę i będzie o 5,5% mniejsza niż przed rokiem. Wzrost kursu euro do 4,1 zł, jak obecnie spowoduje, że mimo spadku ceny minimalnej buraków, ceny skupu buraków o standardowej zawartości cukru 16% mogą wynieść 108 zł/tonę i będą 4% wyższe od średniej ceny skupu w 2008 r.

Krajowe zużycie cukru wynosi ok. 1620 tys. ton. W 2008 r. konsumpcja cukru na osobę w gospodarstwach domowych wzrosła o ok. 7% do 18,2 kg, w wyniku wzrostu domowego przetwórstwa owoców, czemu sprzyjały duża podaż i niskie ceny owoców oraz niskie ceny cukru. Jednocześnie zmalało zużycie cukru w przemyśle spożywczym. Zdecydowało o tym mniejsze zużycie cukru do produkcji czekolady i wyrobów czekoladowanych, czego nie zrekompensował wzrost produkcji pozostałych wyrobów spożywczych (cukierków, napojów bezalkoholowych i przetworów owocowych) oraz zwiększone zużycie w przemyśle chemicznym.

Ceny cukru na rynku krajowym od marca wykazują tendencję spadkową. W lipcu ceny zbytu cukru workowanego spadły o 2% do 2,60 zł/kg, a cukru paczkowanego o 3,3% do 2,64 zł/kg.

Powodem był wzrost podaży cukru z importu, spodziewany wzrost produkcji krajowej oraz aprecjacja złotego względem euro. W lipcu br. średni kurs waluty unijnej wynosił 4,31 zł, wobec 4,6-4,7 zł w lutym i marcu. W konsekwencji cena referencyjna cukru (541,5 EUR/tonę) w przeliczeniu na walutę krajową obniżyła się do ok. 2330 zł/tonę. Ceny detaliczne w lipcu obniżone zostały o 3,3% do 3,25 zł/kg, ale wciąż są o ok. 25% wyższe niż przed rokiem.

W pierwszym półroczu 2009 r. ujemne saldo handlu zagranicznego cukrem wzrosło do 48,5 tys. ton. Eksport wyniósł 78 tys. ton, w tym 74 tys. ton do krajów UE. Ceny uzyskiwane w eksporcie na rynek unijny były wyższe od ceny referencyjnej i wynosiły ok. 560-600 EUR/tonę. Import wzrósł do ponad 126 tys. ton. Cukier importowano głównie z krajów UE (107 tys. ton), za który płacono 490-550 EUR/tonę. W skali całego 2009 r. ujemne saldo wymiany może wynieść ok. 150 tys. ton.

Na światowym rynku ceny cukru wykazują tendencję wzrostową. W sierpniu ceny cukru białego na giełdzie Londynie osiągnęły poziom ok. 550 USD/tonę. W transakcjach gotówkowych cukier surowy na giełdzie w Nowym Jorku (kontrakt 11) zdrożał do ok. 480 USD/tonę. Powodem wzrostu jest 6% przewidywany spadek światowej produkcji, przy wzroście popytu o 1,5%. Zapasy końcowe w sezonie 2008/2009 zmniejszyły się o 5,5% do 73,5 mln ton, ale nadal stanowią ok. 46% rocznego spożycia cukru na świecie.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2008	I	374,45	542,97	221,56	596,57	622,20	576,20
	II	359,49	522,68	229,89	549,50	544,03	554,73
	III	388,47	545,39	238,27	535,00	554,67	509,10
	IV	403,29	502,05	253,53	581,13	640,48	400,52
	V	365,00	490,91	233,40	585,64	632,08	450,57
	VI	372,76	512,02	232,52	501,53	662,30	484,29
	VII	385,15	488,32	235,55	539,56	561,62	374,50
	VIII	429,33	502,13	252,70	495,25	559,33	442,91
	IX	456,00	498,92	269,29	544,90	557,58	379,91
	X	465,65	482,67	344,80	607,30	622,78	443,49
	XI	431,94	447,43	348,98	571,20	575,80	448,92
	XII	519,12	653,19	326,93	565,44	602,86	412,49
2009	I	514,96	581,51	316,60	541,47	558,49	430,68
	II	598,22	617,24	337,67	527,91	530,83	447,76
	III	585,16	584,77	-	481,34	478,98	544,52
	IV	562,97	562,20	-	509,52	507,99	552,38
	V	572,12	571,74	-	504,15	547,41	448,87
	VI	597,07	596,85	-	541,71	548,84	402,86

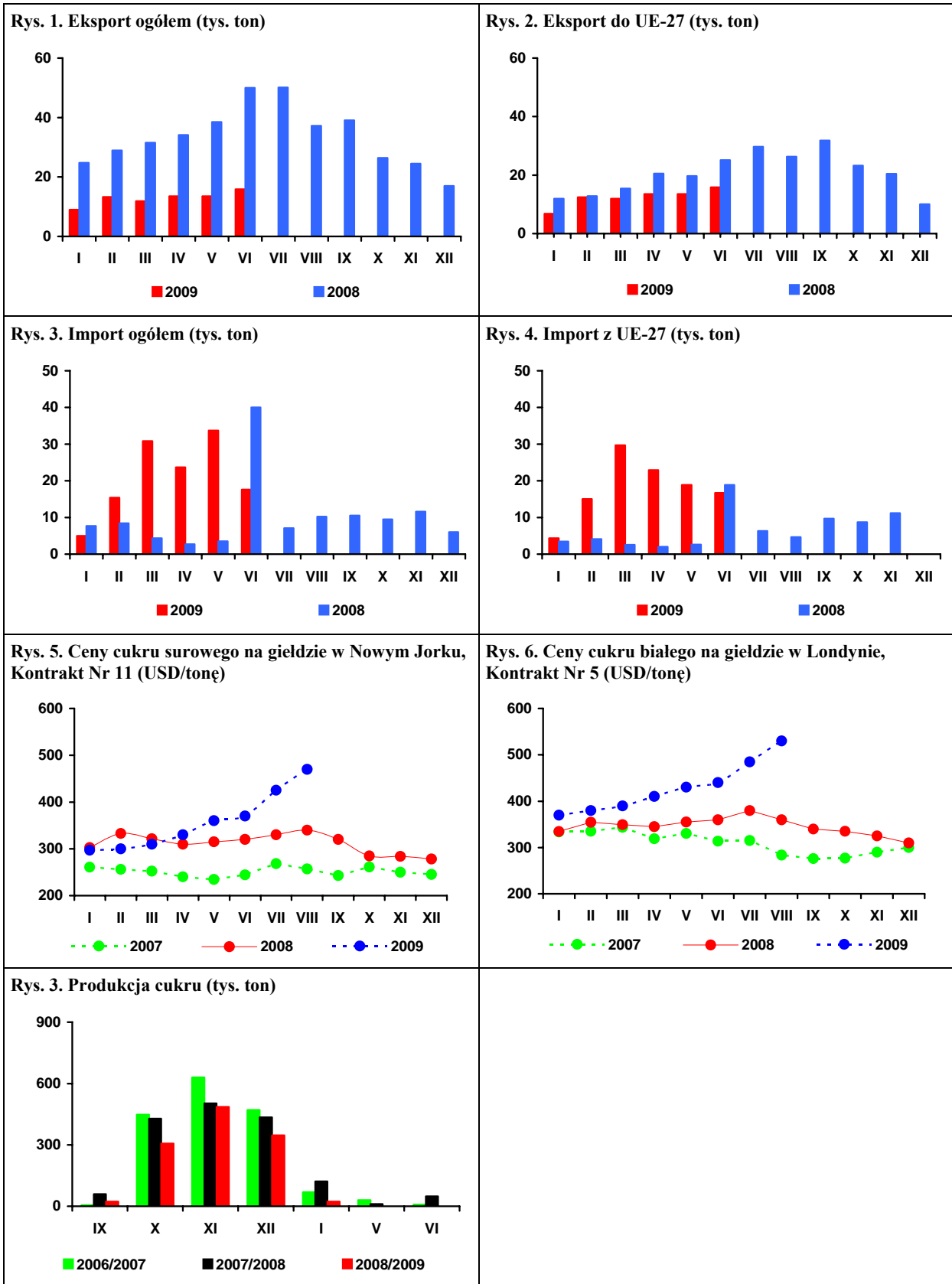
Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2008	I	2,35	2,40	2,28	2,93
	II	2,28	2,26	2,26	2,90
	III	2,15	2,16	2,24	2,80
	IV	2,12	2,12	2,18	2,71
	V	2,10	2,16	2,15	2,69
	VI	2,09	2,13	2,13	2,62
	VII	2,03	2,05	2,06	2,57
	VIII	2,06	2,12	2,06	2,54
	IX	2,14	2,28	2,13	2,55
	X	2,28	2,41	1,94	2,67
	XI	2,39	2,49	2,01	2,75
	XII	2,38	2,46	2,28	2,74
2009	I	2,44	2,51	2,28	2,80
	II	2,69	2,81	2,51	2,91
	III	2,85	3,15	2,50	3,31
	IV	2,78	3,05	2,39	3,46
	V	2,68	2,83	2,39	3,44
	VI	2,65	2,75	2,44	3,36
	VII	2,63	2,64	2,33	3,25

^a cenę referencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

Światowa produkcja rzepaku w sezonie 2009/10 wyniesie według najnowszej oceny Oil Word 56,3 mln ton i będzie o 1,5 mln ton mniejsza niż w sezonie poprzednim. Obecne szacunki są o 2 mln ton większe niż przed trzema miesiącami. Zbiory rzepaku w UE-27 szacuje się na 20,1 mln ton, tj. o 1,2 mln ton powyżej zeszłorocznego poziomu. We wcześniejszych prognozach zakładano ich niewielki spadek. Rekordowo wysokie plony i w ślad za tym zbiory uzyskano w Niemczech, Francji, Danii i Polsce. Na Ukrainie zebrano prawdopodobnie 1,7 mln ton, co byłoby wynikiem lepszym niż wcześniej zakładano, jednakże dalekim od zeszłorocznego rekordowego poziomu – 2,9 mln ton. Wyższe niż zakładano zbiory w Europie częściowo zrekompensują ich spadek w Kanadzie (do 9,5-9,9 mln ton, wobec 12,6 mln ton rok wcześniej) i Australii (1,7 mln ton, wobec 1,9 mln ton przed rokiem), gdzie na skutek zawirowań aury nastąpił duży spadek plonów.

Na rynku europejskim w lipcu, w oczekiwaniu na nowe zbiory, ceny rzepaku zmalały, ale w sierpniu zaczęły się stabilizować. Prawdopodobnie od stycznia 2010 r. ceny rzepaku będą się umacniać, w ślad za przewidywanym wzrostem popytu na olej rzepakowy, w wyniku zakładanego wzrostu domieszki biododatków do paliw płynnych. W lipcu przeciętna cena rzepaku w portach europejskich wyniosła 384 USD/tonę (cif Hamburg) i była o ponad 40% niższa niż przed rokiem. W pierwszych trzech tygodniach sierpnia utrzymywała się na podobnym poziomie.

Z wstępnego szacunku GUS wynika, iż tegoroczne zbiory rzepaku w Polsce (ok. 2,1 mln ton) są zbliżone do ubiegłorocznych. Spadek areалу uprawy (o ok. 3% do 0,7 mln ha), zrekompensowany został przez wzrost plonów rzepaku (o ok. 5% do 28,7 dt/ha). W lipcu skupiono ok. 1058 tys. ton rzepaku, w sierpniu ok. 335 tys. ton. Przeciętna cena skupu (ok. 1013 zł/tonę – lipiec i ok. 1103 zł/tonę – sierpień) była odpowiednio o ok. 20 i 9% niższa niż przed rokiem. Znacząco niższe niż przed rokiem były też ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego niekonfekcjonowanego i śrutę rzepakową. W sierpniu ceny zbytu oleju rzepakowego niekonfekcjonowa-

nego (ok. 2970 zł/tonę) i śrutę rzepakową (ok. 486 zł/tonę) były odpowiednio o ok. 7 i 15% niższe niż przed miesiącem. W porównaniu z sierpniem roku poprzedniego olej był o ok. 14% tańszy, zaś za śrutę płacono o ok. 18% mniej.

W I półroczu 2009 r. krajowy przerób rzepaku był znacząco większy niż w I półroczu 2008 r. Zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały łącznie ok. 320 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o ok. 25% więcej niż w I półroczu poprzedniego roku. Większa niż przed rokiem była też produkcja oleju rzepakowego rafinowanego (wzrost o 4,5% do ok. 190 tys. ton) i margaryn (wzrost o 4,9% do ok. 165 tys. ton).

W I półroczu 2009 r. eksport rzepaku był mniejszy, zaś jego import znacznie większy niż w I półroczu roku poprzedniego. Eksport pozostałych surowców i produktów oleistych był większy, natomiast ich import mniejszy. Niewiele większy był tylko przywóz śrut oleistych. W I półroczu 2009 r. wywieziono: 19 tys. ton rzepaku (o 54% mniej niż w I półroczu 2008 r.), 90 tys. ton oleju rzepakowego (o 20% więcej), 285 tys. ton śrutę rzepakową (o 25% więcej) i 37 tys. ton margaryn (o 2% więcej). Przywieziono: 1059 tys. ton śrut oleistych (o 1% mniej niż w I półroczu 2008 r.), 163 tys. ton olejów roślinnych (o 22% mniej), 19 tys. ton margaryn (o 26% mniej) oraz 132 tys. ton nasion oleistych (o 77% więcej), w tym 80 tys. ton rzepaki (prawie czterokrotnie więcej).

Od początku roku ceny detaliczne tłuszczów roślinnych systematycznie maleją. Bardziej tanieją margaryny niż oleje roślinne. Mimo spadku cen, tłuszcze roślinne są nadal znacznie droższe niż przed rokiem (średnio o 5,7%). W lipcu, w porównaniu z miesiącem poprzednim, olej rzepakowy konfekcjonowany potaniał więcej w detalu niż u producenta. W pierwszych siedmiu miesiącach br. ceny detaliczne tłuszczów roślinnych zmalały średnio o 1,8% (w relacji lipiec do grudnia), zaś tłuszczów zwierzęcych o 0,5%, natomiast ceny całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi wzrosły o 3,5%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	633 054	381 522	262 760	751 816	19,72	41,5	84,2
2008 I-XII	587 896	409 097	163 626	833 367	21,85	27,8	70,5
2008 VI	22 764	32 323	10 499	44 588	1,2	46,1	51,1
VII	36 665	28 913	17 029	48 549	1,3	46,4	75,5
VIII	62 785	38 875	15 027	86 633	2,3	23,9	72,5
IX	56 733	40 332	19 049	78 016	2,0	33,6	72,7
X	56 061	44 644	23 289	77 416	2,0	41,5	72,4
XI	64 110	30 882	16 837	78 155	2,0	26,3	82,0
XII	58 306	25 746	20 673	63 379	1,7	35,5	92,0
2009 I	59 943	30 591	15 876	74 658	2,0	26,5	80,3
II	60 885	25 202	11 840	74 247	1,9	19,4	82,0
III	60 845	32 506	18 179	75 172	2,0	29,9	80,9
IV	59 246	25 696	10 945	73 997	1,9	18,5	80,1
V	32 952	29 761	18 449	44 264	1,2	56,0	74,4
VI	43 599	19 475	14 352	48 722	1,3	32,9	89,5
Zmiany w %							
<u>VI 2009</u> V 2008	32,3	-34,6	-22,2	10,1	10,1	x	x
<u>VI 2009</u> VI 2008	91,5	-39,7	36,7	9,3	9,3	x	x
<u>VI 2009</u> XII 2008	-25,2	-24,4	-30,6	-23,1	-23,1	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	633 054	15 714	250 613	398 155	10,43	39,6	159,0
2008 I-XII	587 896	53 148	146 232	494 812	12,97	24,9	118,8
2008 VI	22 764	7016	9 825	19 955	0,52	43,2	114,1
VII	36 665	5337	16 101	25 901	0,68	43,9	141,6
VIII	62 785	5842	13 540	55 087	1,44	21,6	114,0
IX	56 733	5434	17 006	45 161	1,18	30,0	125,6
X	56 061	4720	21 049	39 732	1,04	37,5	141,1
XI	64 110	4830	15 473	53 467	1,40	24,1	119,9
XII	58 306	1870	15 322	44 854	1,18	26,3	130,0
2009 I	59 943	2267	11 648	50 562	1,33	19,4	118,6
II	60 885	1572	9 284	53 173	1,39	15,2	114,5
III	60 845	3263	16 292	47 816	1,25	26,8	127,2
IV	59 246	692	9 253	50 685	1,33	15,6	116,9
V	32 952	2316	17 271	17 997	0,47	52,4	183,1
VI	43 599	2051	12 509	33 141	0,87	28,7	131,6
Zmiany w %							
<u>VI 2009</u> V 2008	32,3	-11,4	-27,6	84,1	6,0	x	x
<u>VI 2009</u> VI 2008	91,5	-70,8	27,3	66,1	22,1	x	x
<u>VI 2009</u> XII 2008	-25,2	9,7	-18,4	-26,1	13,0	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2007 I-XII	949 581	2 132 824	430 831	2 651 574	45,4	35,8
2008 I-XII	881 844	1 999 290	490 626	2 390 508	55,6	36,9
2008 VI	34 146	209 256	17 233	226 169	50,5	15,1
VII	54 998	135 503	16 757	173 744	30,5	31,7
VIII	94 178	170 806	39 321	225 663	41,8	41,7
IX	85 100	138 188	48 861	174 427	57,4	48,8
X	84 092	136 745	54 061	166 776	64,3	50,4
XI	96 165	223 482	74 286	245 361	77,2	39,2
XII	87 459	150 716	58 976	179 199	67,4	48,8
2009 I	89 915	168 656	53 237	205 334	59,2	43,8
II	91 328	141 207	45 464	187 071	49,8	48,8
III	91 268	204 587	53 475	242 380	58,6	37,7
IV	88 869	167 899	65 157	191 611	73,3	46,4
V	49 428	189 998	33 947	205 479	68,7	24,1
VI	65 399	186 592	33 453	218 538	51,2	29,9
Zmiany w %						
<u>VI 2009</u> V 2008	32,3	-1,8	-1,5	6,4	x	x
<u>VI 2009</u> VI 2008	91,5	-10,8	94,1	-3,4	x	x
<u>VI 2009</u> XII 2008	-25,2	23,8	-43,3	22,0	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2007 I-XII	949 581	7 121	397 411	559 291	41,9	169,8
2008 I-XII	881 844	9 265	453 269	437 840	51,4	201,4
2008 VI	69 839	1 223	39 939	31 123	57,2	224,4
VII	48 507	962	14 318	35 151	29,5	138,0
VIII	34 146	1 496	13 173	22 469	38,6	152,0
IX	54 998	513	12 880	42 631	23,4	129,0
X	94 178	475	36 923	57 730	39,2	163,1
XI	85 100	339	47 161	38 278	55,4	222,3
XII	84 092	561	50 786	33 867	60,4	248,3
2009 I	96 165	398	69 930	26 633	72,7	361,1
II	87 459	1 195	54 864	33 790	62,7	258,8
III	89 915	777	50 264	40 428	55,9	222,4
IV	91 328	98	42 638	48 788	46,7	187,2
V	91 268	440	49 984	41 724	54,8	218,7
VI	88 869	2 630	62 114	29 385	69,9	302,4
Zmiany w %						
<u>VI 2009</u> V 2008	32,3	-21,8	1,8	84,3	x	x
<u>VI 2009</u> VI 2008	91,5	-89,2	142,7	49,5	x	x
<u>VI 2009</u> XII 2008	-25,2	-86,5	-41,7	-0,6	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	345 054	31 939	62 803	314 190	8,23	18,2	109,8
2008 I-XII	328 026	47 388	76 801	298 613	7,83	23,4	109,8
2008 VI	28 586	3 730	7 502	24 814	0,65	26,2	115,2
VII	23 541	2 903	8 912	17 532	0,46	37,9	134,3
VIII	26 990	3 016	7 032	22 974	0,60	26,1	117,5
IX	29 378	4 087	11 752	21 713	0,57	40,0	135,3
X	30 332	3 241	10 389	23 184	0,61	34,3	130,8
XI	32 764	7 404	3 138	37 030	0,97	9,6	88,5
XII	25 362	2 397	6 719	21 040	0,55	26,5	120,5
2009 I	24 915	2 979	6 449	21 445	0,56	25,9	116,2
II	28 232	3 252	7 145	24 339	0,64	25,3	116,0
III	32 318	3 652	6 442	29 528	0,77	19,9	109,4
IV	28 136	3 539	8 038	23 637	0,62	28,6	119,0
V	22 426	3 274	2 311	23 389	0,61	10,3	95,9
VI	29 136	1 910	6 652	24 394	0,64	22,8	119,4
Zmiany w %							
<u>VI 2009</u> <u>V 2008</u>	29,9	-41,7	187,8	4,3	-20,0	x	x
<u>VI 2009</u> <u>VI 2008</u>	1,9	-48,8	-11,3	-1,7	2,5	x	x
<u>VI 2009</u> <u>XII 2008</u>	14,9	-20,3	-1,0	15,9	12,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2007 I-XII	956,6	706,8	1,35
2008 I-XII	1268,2	643,3	1,97
2008 VII	1273,8	689,7	1,85
VIII	1248,3	573,6	2,18
IX	1250,4	517,1	2,42
X	1215,0	467,1	2,60
XI	1210,0	460,0	2,63
XII	1223,0	470,6	2,60
2009 I	1215,0	477,5	2,54
II	1234,0	528,4	2,34
III	1258,0	517,5	2,43
IV	1258,0	500,5	2,51
V	1330,0	508,3	2,62
VI	1379	538,3	2,56
VII	1012,8	522,8	1,94
Zmiany w %			
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	-26,6	-2,9	x
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	-20,5	-24,2	x
<u>VII 2009</u> <u>XII 2008</u>	-26,6	-2,9	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	olej rzepakowy	olej sojowy	olej słonecznikowy	olej rzepakowy	olej sojowy	olej słonecznikowy
2007 I-XII	3,63	3,64	4,29	4,91	5,35	5,53
2008 I-XII	4,54	4,62	5,82	5,98	6,48	7,00
2008 VII	4,71	x	5,55	6,16	6,62	7,29
VIII	4,62	x	5,86	6,20	6,69	7,38
IX	4,66	x	5,83	6,17	6,77	7,53
X	4,58	x	5,95	6,14	6,83	7,59
XI	4,51	x	5,98	6,16	6,87	7,61
XII	4,68	x	6,07	6,12	6,98	7,63
2009 I	4,66	x	5,40	6,17	7,04	7,63
II	4,47	x	5,37	6,17	7,05	7,55
III	4,50	x	5,32	6,17	7,05	7,47
IV	4,86	x	5,29	6,12	7,03	7,40
V	4,25	x	5,29	6,18	7,05	7,37
VI	4,32	x	5,28	6,17	7,14	7,32
VII	4,24	x	5,27	6,14	7,18	7,31
Zmiany w %						
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	-1,9	x	-0,2	-0,5	0,6	-0,1
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	-10,0	x	-5,0	-0,3	8,5	0,3
<u>VII 2009</u> <u>XII 2008</u>	-9,4	x	-13,2	0,3	2,9	-4,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

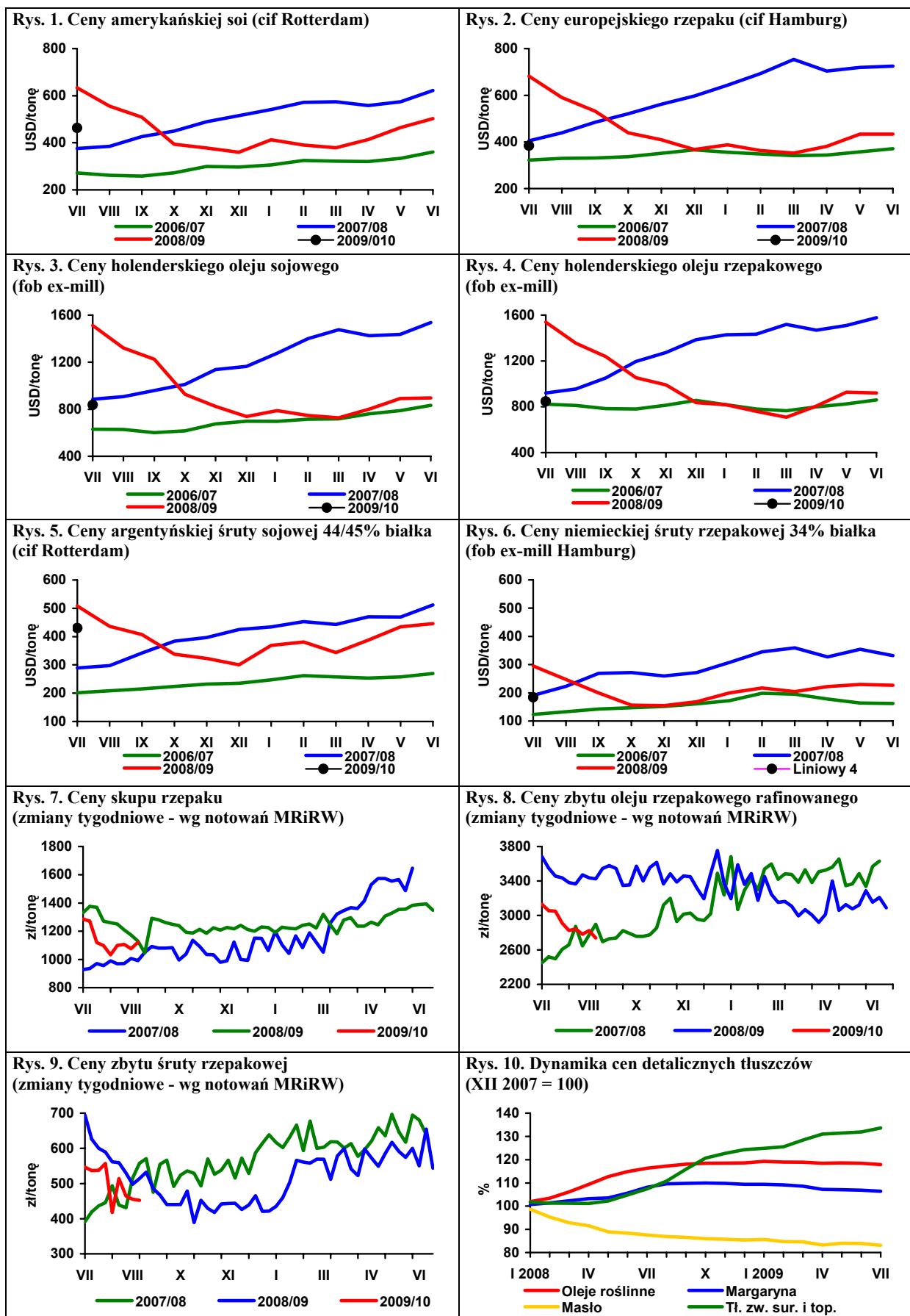
Tab. 8. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	margaryna Palma w op. 250 g	masło roślinne w op. 250 g	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	margaryna Palma w op. 250 g	masło roślinne w op. 500 g	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2007 I-XII	4,40	5,24	7,16	13,15	2,78	5,16	x	12,18	16,90	4,40
2008 I-XII	6,12	5,64	x	13,08	3,76	8,52	x	13,45	18,45	5,16
VII	6,40	5,60	x	13,00	3,70	8,84	x	13,65	18,05	5,04
VIII	6,44	5,72	x	12,93	3,99	9,20	x	13,88	17,90	5,20
IX	6,60	5,68	x	12,86	4,45	9,28	x	13,98	17,85	5,48
X	6,52	5,76	x	12,62	4,49	9,32	x	13,98	17,70	5,72
XI	6,44	5,76	x	12,41	4,48	9,28	x	13,95	17,60	5,84
XII	x	5,76	x	12,25	4,48	9,12	x	14,05	17,50	5,92
2009 I	5,20	6,08	8,13	12,27	4,56	9,12	x	14,03	17,45	5,92
II	5,08	6,12	8,02	12,09	4,61	9,08	x	14,03	17,30	5,96
III	5,08	6,04	8,03	12,03	4,75	8,80	x	14,10	17,25	5,92
IV	5,08	6,04	8,11	12,02	4,80	8,36	x	13,88	17,00	5,96
V	5,08	6,00	7,98	11,87	4,80	8,28	x	13,88	17,15	6,00
VI	5,08	6,04	8,10	11,88	4,83	8,40	x	13,83	17,10	5,96
VII	5,20	6,00	8,06	11,98	4,87	8,32	x	13,85	16,95	5,96
Zmiany w %										
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	2,4	-0,7	-0,5	0,8	0,8	-1,0	x	0,2	-0,9	0,0
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	-18,8	7,1	x	-7,8	31,6	-5,9	x	1,5	-6,1	18,3
<u>VII 2009</u> <u>XII 2008</u>	x	4,2	x	-2,2	8,7	-8,8	x	-1,4	-3,1	0,7

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% mas, ^c od I 2008 r. Margaryna do pieczenia, np. Kasia

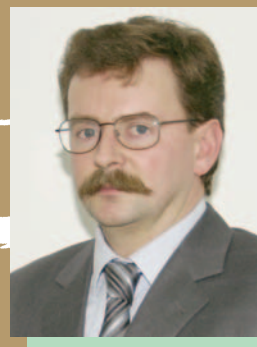
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

W bieżącym roku były dosyć korzystne warunki agrometeorologiczne dla uprawy ziemniaków. Sadzenie ziemniaków na wczesny zbiór miało miejsce w I pierwszej dekadzie kwietnia, a odmian średniopóźnych i późnych w większości w trzeciej dekadzie kwietnia. Druga połowa kwietnia oraz pierwsza dekada maja były suche i chłodne, co powodowało, że wschody przebiegały wolno. Od połowy maja i w czerwcu poprawiło się uwilgotnienie i wzrosła temperatura, co znacząco przyspieszyło wegetację. Przedłużający się okres intensywnych opadów deszczu powodował, że na niektórych plantacjach wystąpił nadmiar wilgoci, co sprzyjało rozwojowi zarazy ziemniaka, której pierwsze symptomy pojawiły się już w czerwcu.

Dotychczas brak szacunków GUS co do wielkości zbiorów ziemniaków w 2009 r., można jednak przewidywać, że będą one zbliżone do ubiegłorocznych. Powierzchnia ich uprawy została ograniczona do ok. 530 tys. ha, plony mogą osiągnąć 200 dt/ha, a zbiory wyniosą ok. 10,5 mln ton.

Geny ziemniaków utrzymywały się na stosunkowo wysokim poziomie w roku gospodarczym 2008/09. Średnio w całym minionym sezonie wyniosły one 84,6 zł/dt i były o 38% wyższe niż w sezonie poprzednim, ale o 25% niższe w porównaniu z rekordowym pod tym względem sezonem 2006/07. W lipcu i sierpniu ceny ziemniaków były niższe w porównaniu analogicznym okresem ubiegłego roku o 20-30%. W dalszej części sezonu, ze względu na dużą zawartość wilgoci w bulwach i ograniczoną powierzchnię przechowalniczą, można spodziewać się większych strat w trakcie przechowywania, a poziom cen ziemniaków, w porównaniu z sezonem 2008/09, może być tylko nieznacznie niższy.

Geny skupu ziemniaków w minionym sezonie wzrosły o ok. 12%, a ceny przetworów ziemniaczanych o 6-8%, za wyjątkiem frytek, które podrożały o niespełna 2%. Pierwsze miesiące bieżącego sezonu nie przyniosły istotnych zmian cen tych produktów.

Ceny skrobi ziemniaczanej w ostatnich miesiącach były stabilne na poziomie producenta oraz nieznacznie zmalały w sprzedaży detalicznej. W sezonie 2008/09 średni poziom cen zbytu

skrobi ziemniaczanej wyniósł 1,75 zł/kg i był o 23,6% niższy w porównaniu z sezonem poprzednim. Przeciętna cena detaliczna w tym okresie wynosiła 4,27 zł/kg i była o ponad 6,1% niższa aniżeli w sezonie 2007/08. Zbliżająca się kampania 2008/09 nie przyniesie istotnych zmian cen skrobi ziemniaczanej na poziomie producenta. Można jedynie liczyć na niewielką obniżkę cen skrobi ziemniaczanej, w sprzedaży detalicznej. Obecnie cena detaliczna mąki ziemniaczanej jest ponad 2-krotnie wyższa aniżeli cena zbytu, podczas gdy z reguły różnica ta nie przekraczała 80%.

Eksport ziemniaków w I półroczu 2009 r. wyniósł 23,7 tys. ton i był zbliżony do ubiegłorocznego. Głównym odbiorcą polskich ziemniaków były kraje WNP (ok. 85%), w tym głównie Mołdawia, Kazachstan, ponadto niewielkie ilości wyeksportowano do Rosji i na Ukrainę. Spośród krajów UE głównymi odbiorcami są: Niemcy, Włochy, Czechy i Słowacja. W I półroczu 2009 r. import ziemniaków wyniósł 87,5 tys. ton i był o blisko 20 tys. ton wyższy w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Obniżył się import sadzeniaków i ziemniaków wczesnych, wzrósł natomiast przywóz ziemniaków z głównego zbioru, przede wszystkim na potrzeby przetwórstwa.

Wyższa niż w poprzednim sezonie była sprzedaż na rynki zagraniczne przetworów spożywczych z ziemniaków. W sezonie 2008/09 sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła 102,6, a chipsów 14,3 tys. ton (odpowiednio: 92,3 i 13,8 tys. ton w sezonie poprzednim). Jednocześnie obniżył się ich import. W minionym sezonie sprowadzono 37,7 tys. ton frytek i 3,5 tys. ton chipsów (39,7 i 3,3 tys. ton w poprzednim sezonie).

Utrzymuje się spadek obrotów zarówno w eksporcie, jak i imporcie produktów skrobiowych, za wyjątkiem skrobi ziemniaczanej, której sprzedaż na rynki zagraniczne w minionym sezonie nieznacznie wzrosła.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej ^a		
	2007	2008	2009	2006	2007	2008
I	.	.	.	1 894	-	-
II	.	.	.	41	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	34 600	51 800	50 100	-	-	-
V	28 400	42 400	35 600	-	-	-
VI	10 200	35 100	33 000	-	-	-
VII	22 800	32 700	27 800	-	-	-
VIII	69 100	49 100		-	2 363	-
IX	298 500	223 400		12 631	28 984	21 975
X	303 300	341 400		37 510	35 730	38 712
XI	129 300	203 600		17 714	14 131	27 609
XII	41 500	36 700		1 999	-	462
RAZEM	864 500 ^c	886 900 ^d	146 500	71 789	81 208	88 758

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII 2006,

^c okres VII-XII 2007, ^d okres VII-XI 2008

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
I	48	367	1 784	2 436	317	8 719	600	8 022	917	448
2008 II	269	465	2 597	3 611	17	3 791	714	7 420	1 132	644
III	314	260	3 213	3 216	7	4 711	593	7 433	1 224	680
IV	265	969	5 633	2 675	5	4 601	449	8 348	1 105	733
V	1 463	402	4 193	3 223	7	4 210	599	7 308	1 722	638
VI	352	0	1 188	2 920	14	3 294	711	8 435	1 512	451
VII	7	0	363	3 686	13	5 152	743	10 697	1 145	492
VIII	10	0	203	2 059	8	4 231	573	9 688	1 109	300
IX	0	1	2 529	2 367	47	4 135	489	8 595	1 043	586
X	4	-	5 749	2 734	30	3 710	475	8 127	1 189	397
XI	0	-	3 393	3 780	52	3 278	330	7 708	1 083	505
XII	0	168	1 639	2 059	2	2 389	173	7 751	1 091	451
2009 I	10	279	2 642	2 810	7	3 128	253	6 841	745	556
II	39	258	2 983	4 262	37	2 959	263	6 964	783	841
III	245	449	4 176	5 019	12	4 379	315	8 382	1 506	1 112
IV	249	881	4 557	3 863	8	2 907	258	8 632	1 744	396
V	120	100	4 595	3 694	6	4 597	244	8 425	1 191	687
VI	788	-	1 378	4 094	0	4 113	226	10 798	1 628	634

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
I	704	2	708	532	1 943	9 215	6 181	3 830	358	138
2008 II	1 644	974	906	584	3 233	10 467	5 688	2 451	285	150
III	2 474	4 257	1 584	632	2 615	8 778	6 509	3 407	256	99
IV	7 890	5 888	2 252	752	2 283	8 741	6 633	5 142	312	190
V	27 669	1 036	6 224	873	2 576	8 734	5 005	2 894	504	132
VI	9 655	1 481	2 676	848	3 128	9 689	5 600	2 635	498	142
VII	482	856	977	2 448	2 842	8 528	5 894	3 355	346	212
VIII	186	-	380	1 041	2 855	7 524	6 204	3 476	353	117
IX	206	-	309	1 289	3 424	7 237	5 996	4 606	489	219
X	175	-	1 003	640	3 493	6 147	6 136	2 692	373	190
XI	192	24	1 258	627	3 149	5 669	4 697	2 424	260	110
XII	539	92	1 263	916	3 151	4 775	4 187	3 252	309	154
2009 I	437	95	2 078	828	2 880	4 783	5 037	2 810	296	69
II	998	456	2 411	561	3 918	5 620	4 951	2 915	318	187
III	1 640	3 990	3 875	357	4 232	7 143	5 189	3 045	246	153
IV	5 542	4 427	7 955	868	3 344	10 037	5 575	2 799	241	128
V	19 798	1 514	17 820	924	1 729	11 490	4 734	3 950	169	112
VI	4 758	129	9 611	775	2 219	7 939	4 339	2 382	129	2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	V	III	IV	V	Wskaźnik zmian cen	
		2008	2009	2009	2009	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	50,8	51,0	61,6	46,8	92,2	76,0
	targowiskowa	122,6	85,6	92,2	90,0	73,4	97,6
	detaliczna (zł/kg)	1,42	1,16	1,21	1,13	79,6	93,4
	importowa	86,8	111,5	91,3	.	104,2	81,9
	eksportowa	71,1	39,1	79,8	.	153,5	204,1
Relacje cen	skup / targowisko	0,41	0,60	0,67	0,52	-	-
	targowisko / detal	0,86	0,74	0,76	0,80	-	-
	skup / detal	0,36	0,44	0,51	0,41	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	123,2	166,6	170,3	162,7	132,1	95,5
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	1,86	1,61	1,66	1,60	86,0	96,4
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	4,39	4,18	4,14	4,08	92,9	98,6
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,28	9,38	9,42	9,44	101,7	100,2
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	33,40	34,60	34,60	34,50	103,3	99,7
Pyzy ziemniaczane	detaliczna (zł/kg)	7,70	8,00	8,02	8,04	104,4	100,2
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	8,32	8,68	8,72	8,72	104,8	100,0

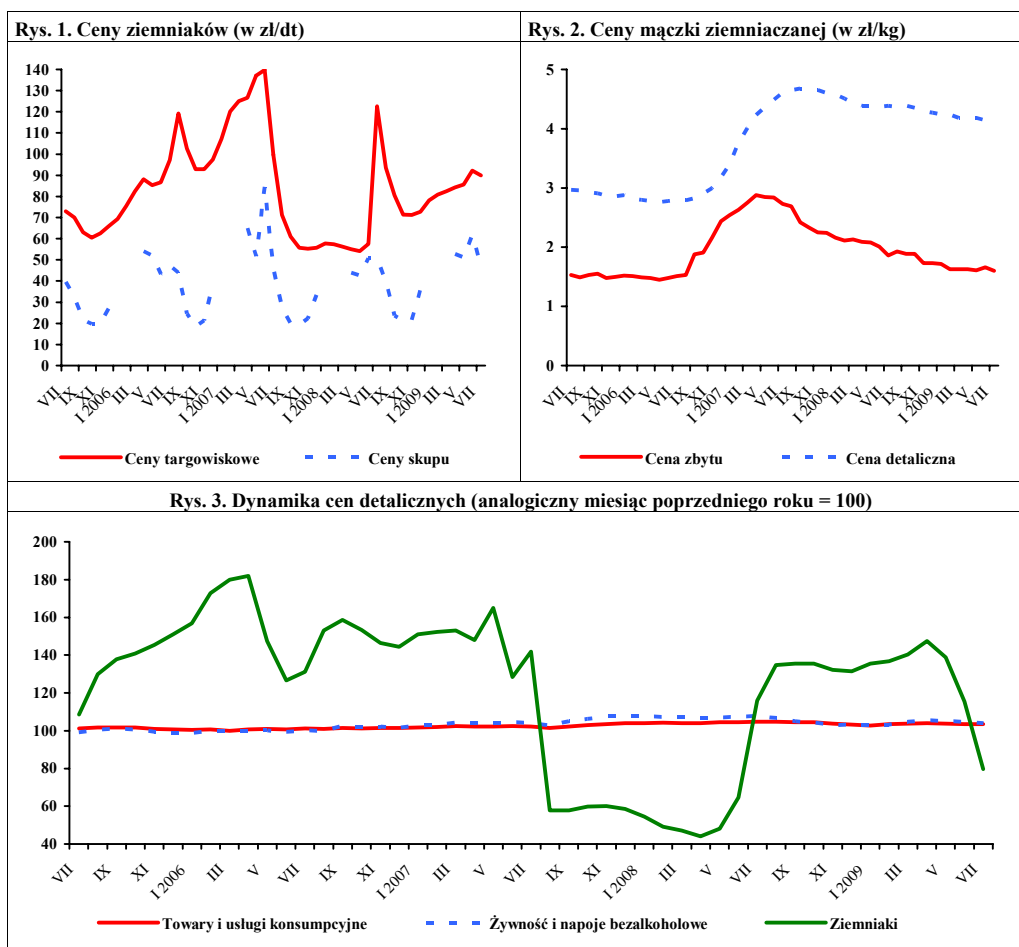
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2008	2009		wsk. zmian cen		
		lipiec	maj	czerwiec	lipiec	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	113,2	107,7	116,8	90,1	79,6	77,1
2	Kujawsko-pomorskie	127,2	101,2	108,3	97,1	76,3	89,7
3	Lubelskie	118,9	47,5	57,0	96,6	81,2	169,5
4	Lubuskie	130,8	109,8	117,1	88,0	67,3	75,1
5	Łódzkie	118,2	90,3	93,8	76,9	65,1	82,0
6	Małopolskie	107,8	77,4	82,2	87,6	81,3	106,6
7	Mazowieckie	139,1	77,4	78,9	92,6	66,5	117,4
8	Opolskie	118,6	104,8	107,4	90,7	76,5	84,5
9	Podkarpackie	109,7	88,0	93,1	93,1	84,8	99,9
10	Podlaskie	138,7	54,8	58,3	109,8	79,2	188,4
11	Pomorskie	123,5	92,4	95,0	90,1	72,9	94,8
12	Śląskie	112,8	96,8	108,4	83,6	74,1	77,1
13	Świętokrzyskie	116,1	61,3	62,8	81,4	70,1	129,7
14	Warmińsko-mazurskie	149,8	83,1	95,0	106,1	70,8	111,6
15	Wielkopolskie	124,6	101,9	108,8	82,7	66,3	76,0
16	Zachodniopomorskie	122,5	96,8	101,6	92,4	75,4	91,0
maksimum		149,8	109,8	117,1	109,8	x	
minimum		107,8	47,5	57,0	76,9		
różnica w %		39,0	131,2	105,6	42,7		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

W sierpniu 2009 r. w porównaniu z lipcem ceny skupu większości warzyw obniżyły się. Cena skupu cebuli do bezpośredniego spożycia spadła nawet o 42%, marchwi przeznaczonej na eksport – o 29%, eksportowych ogórków szklarniowych o 23%. Staniały ponadto buraki ćwikłowe oraz pomidory szklarniowe. Droższe niż w lipcu były ogórki (do konserwowania o 25%, a do kwaszenia o 16%), pieczarki (o 6%) i fasola szparagowa (o 3%). Również na rynkach hurtowych większość warzyw potaniała. Tańsze były kalafiory (o 32%), pomidory uprawiane pod osłonami (o 30%), marchew (o 20%), cebula (o 10%) i buraki ćwikłowe (o 9%). Natomiast o 51% więcej płacono za kapustę białą, o 23% za ogórki spod osłon, i o 9% za ogórki gruntowe.

W relacji do sierpnia 2008 r. niemal wszystkie warzywa w skupie były droższe. Najbardziej wzrosły ceny skupu warzyw przeznaczonych do bezpośredniej konsumpcji: kapusty białej (trzykrotnie), kalafiorów gruntowych (dwukrotnie), pomidorów szklarniowych (o 71%), ogórków do kwaszenia (o 70%), do konserwowania (o 26%) oraz pomidorów gruntowych (o 24%). Ceny skupu pieczarek nie zmieniły się. Spośród warzyw kierowanych do przetwórstwa podrożały ogórki do konserwowania (o 23%), cebula obierana (o 14%), pomidory do mrożenia (o 15%), fasola szparagowa (o 10%) i pomidory na koncentrat (o 3%). Zwiększyły się ceny warzyw kierowanych na eksport, jak: pomidory (o 42%), kapusta biała (o 36%), a także papryka czerwona i cebula. Obniżyły się jednak ceny skupu eksportowych buraków ćwikłowych (o 25%), marchwi (o 14%), kapusty pekińskiej i ogórków krótkich. Na rynkach hurtowych podrożała kapusta biała (o 46%), ogórki gruntowe (o 45%), pomidory (o 32%) i marchew (o 17%), a potaniały kalafiory i buraki.

W lipcu 2009 r., w porównaniu z czerwcem, najbardziej obniżył się poziom cen detalicznych marchwi (o 29%), kalafiorów (o 28%) i ogórków (o 21%), a w mniejszym stopniu pomidorów, papryki i buraków. Do warzyw, których ceny wzrosły należą: cebula (o 20%), selery (o 13%) i pieczarki. W tym czasie niemal niezmienione pozostały ceny detaliczne przetworów warzywnych. W relacji do lipca 2008 r. spośród warzyw świeżych podrożała papryka (o 67%), pomidory (o 51%), ogórki gruntowe (o 29%), marchew (o 27%), cebula (o 24%), selery (o 16%) i kalafiory

(o 10%). Natomiast spadły ceny kapusty białej i pieczarek. W tym okresie zwyżkowały ceny detaliczne niemal wszystkich przetworów warzywnych, a najbardziej ogórków konserwowych (o 11%), mrożonych mieszanek warzywnych (o 6%), kalafiorów i keczupu (po 5%). Koncentrat pomidorowy potaniał o 18%. Nie zmieniła się cena soków wielowarzywnych.

W czerwcu 2009 r., w porównaniu z czerwcem roku poprzedniego, średnie i duże zakłady przetwórcze obniżyły o 29% produkcję konserw warzywnych, o 14% mrożonych warzyw, o 8% marynat i o 6% soku pomidorowego.

W czerwcu 2009 r. wyeksportowano 27,7 tys. ton warzyw świeżych o wartości 14,2 mln EUR. W stosunku do czerwca 2008 r. wolumen eksportu warzyw świeżych obniżył się o 26%, a jego wartość o 33%. O spadku eksportu warzyw świeżych zdecydowała niższa o 74% sprzedaż marchwi, o 54% cebuli, o 41% kalafiorów, o 30% ogórków i o 3% pomidorów. Natomiast o 23% wzrosła sprzedaż kapusty. W czerwcu 2009 r. sprzedano 28,4 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 19,2 mln EUR. Wolumen eksportu przetworów obniżył się w stosunku do czerwca 2008 r. o 12%, a jego wartość o 13%. Na spadek sprzedaży przetworów warzywnych wpłynął niższy o 81% eksport suszy warzywnych i o 17% mrożonek. Natomiast o 11% zwiększył się eksport konserw. Eksport marynat pozostał na poziomie ubiegłorocznym.

Import warzyw świeżych w czerwcu 2009 r. wyniósł 19,6 tys. ton, a jego wartość 9,6 mln EUR. W porównaniu z czerwcem 2008 r. wolumen importu warzyw świeżych obniżył się o 37%, a jego wartość o 43%. Nie notowano importu kapusty. Zakup ogórków spadł o 95%, cebuli o 46%, pomidorów o 43%, marchwi o 22%, a papryki o 11%. Natomiast o 70% więcej zakupiono czosnku. W tym okresie zaimportowano 10,7 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 10,7 mln EUR. W relacji do czerwca 2008 r. wielkość zakupu przetworów warzywnych zmniejszyła się o 28%, a ich wartość o 21%. Na spadek importu przetworów wpłynął mniejszy o 63% zakup mrożonek, o 60% konserw, o 40% marynat i o 21% suszy. Wzrósł natomiast o 29% import koncentratu pomidorowego.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2008 VI	1,11	1,91	2,03	1,50	1,68	-	-	-	3,18	-	4,57
VII	1,08	1,90	0,40	1,42	0,89	1,58	1,16	-	2,68	-	5,18
VIII	0,76	1,60	0,27	0,82	0,55	1,67	1,12	1,01	1,22	1,25	5,21
IX	0,61	1,38	0,29	0,59	0,46	2,05	1,45	1,15	2,02	1,43	5,21
X	0,60	1,22	0,23	0,55	0,45	-	-	-	3,05	1,79	5,01
XI	0,49	1,12	0,22	0,56	0,43	-	-	-	3,16	-	4,45
XII	0,49	1,10	0,21	0,56	0,43	-	-	-	4,57	-	4,38
2008 I-XII	0,73	1,40	0,68	0,88	0,70	1,77	1,24	1,08	3,33	1,49	4,80
2009 I	0,53	1,11	0,26	0,70	0,48	-	-	-	-	-	5,29
II	0,61	1,13	0,23	0,92	0,51	-	-	-	-	-	4,73
III	0,57	1,15	0,28	1,13	0,61	-	-	-	8,00	-	4,63
IV	0,61	1,19	0,28	1,65	0,72	-	-	-	8,50	-	4,60
V	0,75	1,29	0,27	2,18	0,74	-	-	-	5,22	-	4,33
VI	1,02	1,70	0,38	2,58	0,77	-	2,18	-	3,20	-	4,34
VII	1,54	1,93	0,83 ^c	1,18	0,64	1,95	1,64	-	2,44	-	4,92
VIII	0,90	1,74	0,85	0,87	0,56	2,44	1,90	1,25	2,09	2,52	5,22
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	58	90	x	74	88	125	116	x	86	x	106
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	118	109	315	106	102	126	170	124	171	202	100

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczk.	Kalafory różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2008 V	0,86	0,95	0,45	-	0,85	-	-	-	-	-	-
VI	0,91	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	-	-	-	-	0,65	1,63	1,00	1,62	-	-
VIII	0,72	-	0,29	-	-	0,69	1,38	0,94	1,60	0,53	0,34
IX	0,77	0,28	0,29	0,26	0,90	0,69	1,26	0,89	-	0,50	0,33
X	0,78	0,28	0,28	0,25	-	-	1,26	0,89	-	0,50	0,33
XI	0,78	0,28	0,26	0,26	0,75	-	1,30	0,82	-	-	-
XII	0,75	0,25	0,26	0,25	0,69	-	-	-	-	-	-
2008 I-XII	0,79	0,45	0,32	0,26	0,90	0,68	1,37	0,91	1,61	0,51	0,33
2009 I	0,75	0,29	0,31	0,27	0,70	-	-	-	-	-	-
II	0,75	0,30	0,42	0,28	0,70	-	-	-	-	-	-
III	0,76	0,30	0,46	0,38	0,70	-	-	-	-	-	-
IV	0,77	0,30	0,48	0,44	0,70	-	-	-	-	-	-
V	0,86	0,32	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,88	0,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,87	-	-	-	-	0,74	0,95	1,48	1,77	-	-
VIII	0,82	0,30	0,26	-	-	0,76	-	-	1,96	0,61	0,35
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	94	x	x	x	x	103	x	x	111	x	x
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	114	x	x	x	x	110	x	x	123	115	103

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2008 VI	2,85	1,50	1,61	1,07	-	-	-	-	-	0,79	-	2,30	-
VII	2,22	1,06	1,13	0,34	1,10	4,00	1,15	-	-	0,71	-	0,82	-
VIII	1,17	1,16	0,85	0,22	0,43	2,78	0,64	-	-	0,59	-	0,52	-
IX	2,22	1,20	0,91	0,21	0,41	3,13	0,61	1,25	1,27	0,50	1,10	0,43	0,52
X	3,76	-	0,83	0,23	0,41	3,49	0,57	1,20	1,19	0,45	1,00	0,43	0,46
XI	3,30	-	0,76	0,19	0,33	3,50	0,56	1,31	0,88	0,42	1,00	0,40	0,40
XII	-	-	0,66	0,19	0,36	-	0,54	1,15	0,85	0,39	1,00	0,41	-
2008 I-XII	3,17	1,23	1,38	0,56	0,52	3,38	0,69	1,75	0,91	0,55	1,35	0,63	0,46
2009 I	-	-	0,79	0,19	0,28	-	0,65	1,08	0,95	0,35	-	0,43	-
II	-	-	1,04	0,20	0,34	-	0,70	1,27	0,75	0,36	-	0,44	-
III	-	-	1,15	0,21	0,34	-	0,84	1,27	0,79	0,37	-	0,50	-
IV	7,46	-	1,72	0,25	0,36	-	1,26	-	0,80	0,42	-	0,53	-
V	5,17	-	1,27	1,23	0,38	-	1,50	1,25	0,70	0,51	-	0,53	-
VI	2,88	-	0,98	0,60	0,47	-	1,25	2,43	0,70*	0,56	0,70*	-	-
VII	1,83	1,29	0,72	0,33	0,42	3,20	0,78	2,50	2,90	0,79	0,70*	0,48	-
VIII	1,66	1,12	0,76	0,30	0,43	2,90	0,55	-	-	0,60	1,97	0,39	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	91	87	106	91	102	91	71	x	x	76	x	81	x
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	142	97	89	136	100	104	86	x	x	102	x	75	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty	
2008 II		3 867	42 332	7 040	3 238
III		3 939	34 403	6 952	3 296
IV		3 540	34 327	5 477	2 300
V		4 387	23 374	3 459	1 641
VI		2 655	22 980	7 061	2 155
VII		3 190	30 029	18 567	8 597
VIII		3 685	47 816	18 037	11 169
IX		3 187	61 081	22 773	6 055
X		3 019	60 205	10 810	5 156
XI		2 833	45 145	5 999	3 720
XII		3 889	33 469	6 104	3 488
2008 I-XII		41 384	477193	119 758	53 869
2009 I		3 203	32 705	6 319	2 719
II		3 348	36 021	4 106	2 796
III		4 217	32 413	6 583	3 176
IV		4 118	27 545	6 067	2 426
V		3 464	25 624	3 155	2 297
VI		2 492	19 876	4 995	1 984
Wskaźnik zmian w %					
<u>VI 2009</u> <u>VI 2008</u>		94	86	71	92

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008												2009						VI 2009 VI 2008 (%)
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI			
Warzywa ogółem	49892	38513	37655	41297	40594	40979	37439	26077	23024	467446	27141	26526	30502	31033	32379	27683	74		
Cebula	14682	11019	9200	7165	7245	9491	9469	8702	6412	126863	9718	9922	9727	7088	7955	4205	46		
Kapusta	14574	3456	2657	2315	1560	3219	4522	2816	2659	72003	4076	4770	5434	13937	9023	3281	123		
Marchew	9027	6761	2664	1275	698	605	694	1578	1321	42212	1144	1382	1812	1226	1020	703	26		
Ogórki	590	648	1413	4699	5376	1186	269	301	571	15543	74	69	589	843	1159	996	70		
Pomidory	2248	10033	12227	16078	16368	14437	10409	1825	627	87247	686	629	613	610	7417	11921	97		
Kalafiory	576	595	4545	4836	4124	4546	4121	2006	182	27086	117	277	386	276	248	2673	59		
Przetwory ogółem	45230	35726	32125	28413	29626	36095	43048	36742	33274	465180	39691	42889	50343	35884	29892	28426	88		
Susze	1673	1741	1522	1364	1495	1425	1528	1799	1029	19411	517	346	423	236	237	290	19		
Marynaty	3096	2410	1873	2625	2568	3200	3760	2894	2864	35094	2337	2473	2892	2442	1888	1869	100		
Konserwy	3734	2644	2402	2133	2359	3960	5959	4932	4302	44264	3876	3128	4370	3706	3042	2670	111		
-kapusta kwasz.	1793	962	660	430	489	605	892	1270	1157	11957	1237	961	1294	939	480	368	56		
Mrożonki	32133	25961	23250	18922	20379	23871	27292	24318	21728	324361	27445	31603	35771	24189	20877	19300	83		
Pieczarki i ich przetwory	17706	14905	12662	11254	10246	11883	15063	14500	15386	175232	13713	12386	15368	13205	11695	10350	82		
Warzywa ogółem	15158	17939	21239	23934	19671	21688	22103	10943	8733	201177	8839	8853	10754	9525	13973	14190	67		
Cebula	3714	2911	2878	2689	3003	3875	4384	3540	2319	42781	3444	3573	3051	2031	2356	1147	40		
Kapusta	3826	1493	951	530	241	395	576	322	367	15155	502	524	590	2006	1401	609	64		
Marchew	1266	1382	680	472	193	131	156	257	237	7044	226	262	367	345	337	215	32		
Ogórki	471	520	892	2301	2692	841	228	260	448	9152	89	94	1059	785	835	590	66		
Pomidory	1716	7210	10412	12963	8787	9969	10353	1440	627	65312	465	409	554	643	4915	7950	76		
Kalafiory	339	295	2009	1856	1543	1880	2165	743	67	11755	81	140	202	152	161	1093	54		
Przetwory ogółem	27254	23008	22122	19565	21281	28243	33944	26731	24572	312037	26692	28830	31121	22369	18819	19191	87		
Susze	2906	2898	2583	2159	2339	2647	3059	2984	1803	33257	269	206	210	115	119	152	6		
Marynaty	2808	2281	1938	2569	2662	3398	4143	3015	3093	33729	2023	2291	2458	2177	1617	1783	92		
Konserwy	2956	2506	2544	2323	2911	4600	5890	4358	3744	40632	3151	2806	3373	2836	2760	2675	105		
-kapusta kwasz.	642	437	329	214	213	259	462	517	476	4899	453	388	420	340	248	198	56		
Mrożonki	14968	12710	12232	9446	10712	14076	16293	13890	12651	167070	14546	17017	18098	11859	10094	9558	78		
Pieczarki i ich przetwory	25971	22967	19334	17005	15661	18447	24754	22048	23376	262870	20755	18621	21699	18799	16303	14113	73		

Źródło: Opracowanie IE/RiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008												2009						VI 2009 VI 2008 (%)
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI			
tony																			
Warzywa ogółem	59908	52426	31306	12692	7793	9934	17327	28206	37264	391979	33900	35545	43237	40902	30108	19648			
Cebula	8915	14317	8874	3690	3581	4537	6047	3669	5565	71869	3479	4000	3875	4549	4984	4831			
Kapusta	3899	1455	108	11	0	50	50	94	106	6701	126	113	227	1367	958	0			
Marchew	8554	9112	8059	1637	297	255	305	577	1024	41838	2640	3072	3677	4208	5684	6324			
Ogórki	5051	3684	2720	1208	1311	2447	3826	5165	5553	46742	4204	3054	4112	3878	1811	135			
Pomidory	15240	13124	5916	1866	447	659	2046	9675	13324	108494	12863	12904	14273	11430	6979	3371			
Papryka	2694	2939	2878	2492	634	441	2227	3136	3802	32722	3405	3417	4167	3501	3353	2564			
Czosnek	976	600	223	488	722	456	551	574	661	6889	455	388	715	623	178	379			
Przetwory ogółem	16897	32524	14886	13653	12602	14247	15751	13462	15798	194133	12531	12769	16185	11885	10883	10749			
Mrożonki	4013	2816	3686	3025	3014	3463	3474	2354	2645	38567	2512	3012	3402	2260	2169	1349			
Susze	1437	1181	1671	1835	1749	1738	1932	1043	2091	18214	1234	489	1036	889	852	1324			
Marynaty	1513	2007	1224	720	1298	1615	1755	1292	1181	16192	1401	1166	1655	1278	1073	734			
Konserwy	3488	21148	2510	2734	2784	3261	4269	3552	3685	55749	2713	2396	4184	2281	2511	997			
<i>-kukurydza</i>																			
<i>konserw.</i>	1868	1006	968	890	1503	1747	2091	1678	1955	17655	1188	1085	2209	1233	992	132			
Koncentrat pomid.	4794	3486	4075	3965	2309	2435	2792	2962	4660	45793	3420	4050	3948	3580	3198	5262			
Warzywa ogółem	41996	34126	16905	8175	3409	4454	11558	22360	36417	288444	32865	30778	38905	34882	21063	9563			
Cebula	1172	1806	1041	323	370	449	656	375	547	9082	394	506	802	490	547	578			
Kapusta	1824	665	61	8	0	10	10	38	44	3105	55	58	88	568	290	0			
Marchew	2383	3709	3540	675	147	95	94	158	279	13740	693	873	1343	1693	2818	2000			
Ogórki	2659	1918	1228	488	570	1294	2778	3959	5338	33893	5787	4955	3144	2013	973	74			
Pomidory	15567	11465	4745	1805	556	680	2662	9049	15793	105893	12678	10352	16085	15532	7495	2174			
Papryka	5340	7033	3937	3254	504	444	2526	3661	5735	49417	5182	4973	6282	5192	4256	2772			
Czosnek	709	453	229	380	454	369	502	428	380	5352	295	271	468	495	234	251			
Przetwory ogółem	15284	12336	13416	11793	11363	13937	15402	12631	15596	159688	13025	12838	16268	12506	10154	10653			
Mrożonki	3240	2355	2846	2390	2373	2798	2859	1943	2412	31493	2113	2538	2646	1854	1558	1117			
Susze	2324	1894	2515	1804	1913	2222	2027	848	1991	22832	2424	1070	2155	2193	1115	1913			
Marynaty	1263	1437	1085	689	932	1361	1592	957	1064	13296	1076	1039	1357	1083	857	644			
Konserwy	3840	2629	2601	3052	3170	3971	4894	3878	4123	40665	3143	2854	4434	2504	2658	1192			
<i>-kukurydza</i>																			
<i>konserw.</i>	1650	873	822	792	1448	1734	2011	1517	1822	15934	1065	1022	1778	992	840	92			
Koncentrat pomid.	3115	2503	2977	2768	1689	2006	2486	2832	4529	34308	2990	3664	3855	3409	2939	4858			

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2008 IV	0,26	0,26	0,14	0,71	0,73	0,58	1,47	0,85	0,39	0,45
V	0,26	0,41	0,21	0,75	0,71	0,39	1,54	0,85	0,54	0,48
VI	0,30	0,35	0,25	0,62	0,84	0,41	1,53	0,88	0,54	0,53
VII	0,34	0,24	0,37	0,50	0,80	0,37	1,59	0,86	0,61	0,47
VIII	0,37	0,18	0,28	0,51	0,54	0,34	1,65	0,94	0,51	0,55
IX	0,38	0,14	0,22	0,69	0,68	0,36	1,62	0,94	0,47	0,57
X	0,43	0,15	0,23	0,74	0,95	0,48	1,69	0,95	0,61	0,62
XI	0,38	0,14	0,15	0,74	0,73	0,35	1,57	0,86	0,45	0,57
XII	0,31	0,16	0,18	0,57	0,60	0,23	1,52	0,85	0,59	0,48
2008 I-XII	0,35	0,17	0,12	0,62	0,61	0,51	1,42	0,71	0,47	0,45
2009 I	0,35	0,12	0,20	1,20	0,68	0,69	1,56	0,85	0,37	0,48
II	0,36	0,11	0,19	1,37	0,65	0,50	1,54	0,90	0,40	0,49
III	0,31	0,11	0,20	1,80	0,90	0,52	1,45	0,82	0,32	0,49
IV	0,29	0,14	0,28	0,93	1,05	0,55	1,44	0,84	0,36	0,49
V	0,30	0,16	0,33	0,72	0,66	0,65	1,39	0,79	0,52	0,54
VI	0,27	0,19	0,31	0,59	0,67	0,41	1,40	0,83	0,54	0,49
Wskaźnik zmian w %										
<u>VI 2009</u> <u>V 2009</u>	90	119	94	82	102	63	101	105	104	91
<u>VI 2009</u> <u>VI 2008</u>	90	54	124	95	80	100	92	94	100	92

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntowe ^a
2007 I-XII	1,23	1,59	0,84	0,64	3,36	2,96	5,38	5,05	2,30
2008 III	0,73	1,51	0,95	0,60	-	-	6,57	14,39	-
IV	0,82	1,26	1,00	0,82	-	-	4,11	7,46	-
V	1,20	2,63	1,56	0,98	-	-	3,45	4,78	-
VI	1,83	2,75	1,81	1,10	-	-	1,78	3,38	-
VII	1,06	1,61	1,32	1,03	1,65	-	1,30	2,49	1,73
VIII	0,93	0,91	0,90	0,76	1,55	1,12	1,43	1,42	1,55
IX	0,78	0,89	0,88	0,72	2,64	1,05	2,64	2,02	1,91
X	0,72	0,96	0,77	0,66	4,28	1,37	4,14	2,90	2,10
XI	0,69	0,82	0,79	0,64	-	-	5,04	4,02	-
XII	0,68	0,85	0,79	0,66	-	-	4,50	4,03	-
2008 I-XII	0,91	1,41	1,06	0,77	2,53	1,18	4,02	5,49	1,82
2009 I	0,64	0,39 ^b	1,02	0,66	-	-	-	-	-
II	0,67	0,36 ^b	1,07	0,68	-	-	13,84	-	-
III	0,71	0,33 ^b	1,18	0,73	-	-	8,25	17,19	-
IV	0,74	0,32 ^b	1,52	0,77	-	-	4,37	10,40	-
V	0,79	0,35 ^b	2,34	0,76	3,72	-	2,56	4,73	-
VI	1,03	0,43 ^b	2,43	0,81	2,81	-	1,90	3,55	-
VII	1,35	0,88	1,32	0,76	2,05	-	1,33	2,67	2,01
VIII	1,21	1,33	1,05	0,69	2,24	-	1,63	1,88	1,36
Wskaźnik zmian w %									
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	90	151	80	91	109	x	123	70	68
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	130	146	117	91	145	x	114	132	88

^a ceny za sztukę, ^b zł/kg

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2008 V	3,09	9,21	3,22	3,11	3,10	6,10	2,32
VI	3,24	9,17	3,08	3,05	3,10	6,07	2,27
VII	3,19	8,99	2,98	2,98	3,13	6,06	2,19
VIII	3,21	9,49	3,08	3,08	3,13	6,12	2,18
IX	3,33	9,77	3,17	3,08	3,24	6,32	2,05
X	3,44	9,97	3,28	3,21	3,21	6,40	2,07
XI	3,47	10,55	3,34	3,29	3,25	6,50	2,08
XII	3,44	10,48	3,33	3,27	3,24	6,59	2,08
2008 I-XII	3,18	9,48	3,22	3,11	3,14	6,22	2,19
2009 I	3,38	10,20	3,30	3,23	3,34	6,55	2,13
II	3,40	9,98	3,32	3,33	3,28	6,50	2,10
III	3,42	10,15	3,19	3,18	3,30	6,48	2,12
IV	3,33	10,10	3,30	3,26	3,27	6,43	2,03
V	3,38	10,23	3,18	3,17	3,19	6,67	2,06
VI	3,46	10,35	3,29	3,19	3,21	6,71	1,96
VII	3,57	10,70	3,36	3,42	3,18	6,72	2,02
Wskaźnik zmian w %							
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	103	103	102	107	99	100	103
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	112	113	109	111	102	110	93

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafioły	Pieczarki
2008 V	1,80	2,35	2,32	1,88	3,50	4,88	18,18	-	-	5,88	6,60
VI	2,32	2,58	3,08	3,34	3,99	5,15	10,73	5,01	4,53	3,52	6,54
VII	2,32	2,24 ^a	2,86	2,78	5,04	1,73 ^a	8,68	4,21	2,88	2,66	6,87
VIII	2,00	1,89 ^a	2,06	1,86	4,57	1,55	5,00	2,70	2,63	2,56	6,97
IX	1,70	1,13	1,69	1,53	3,78	4,42	4,30	2,95	3,40	2,74	6,94
X	1,54	0,84	1,59	1,42	3,34	4,08	5,27	4,25	5,48	3,22	6,92
XI	1,48	0,76	1,55	1,38	3,21	3,71	6,50	5,23	-	2,84	6,67
XII	1,44	0,73	1,53	1,35	3,13	3,72	8,67	7,08	-	4,15	6,86
2008 I-XII	1,74	1,31	1,94	1,74	3,59	4,14	8,86	4,49	3,78	4,17	6,81
2009 I	1,46	0,74	1,70	1,38	3,15	4,43	10,77	7,94	-	6,05	7,19
II	1,47	0,74	1,85	1,41	3,17	5,53	11,00	7,57	-	7,28	6,83
III	1,48	0,74	2,01	1,45	3,24	6,62	11,51	8,48	-	7,55	6,76
IV	1,51	0,75	2,50	1,50	3,63	6,62	12,28	10,55	-	6,95	6,71
V	1,59	0,77	3,39	1,57	4,22	5,96	11,60	7,94	-	6,17	6,59
VI	2,06	0,82	3,67	2,07	4,68	5,99	9,52	5,08	4,29	3,90	6,61
VII	2,48	1,77 ^a	2,61	2,02	5,31	1,74 ^a	8,33	4,07	3,39	2,82	6,89
Wskaźnik zmian w %											
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	120	x	71	98	113	x	88	80	79	72	104
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	124	94	127	109	116	x	167	151	129	110	99

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Ketchup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2008 V	4,63	16,57	8,06	6,24	8,06	6,74	9,15	3,79	5,78	8,46	4,28
VI	4,71	16,57	8,08	6,26	8,02	6,74	9,20	3,80	5,85	8,49	4,27
VII	4,72	16,71	7,96	6,24	8,02	6,76	9,20	3,79	5,83	8,60	4,28
VIII	4,77	16,86	7,98	6,24	8,02	6,76	9,30	3,79	5,88	8,63	4,30
IX	4,81	16,86	8,02	6,26	8,04	6,76	9,35	3,80	5,90	8,74	4,30
X	4,91	17,00	8,00	6,28	8,04	6,80	9,45	3,80	5,88	8,69	4,31
XI	4,98	17,14	8,10	6,26	8,12	6,86	9,50	3,78	5,90	8,69	4,29
XII	4,98	17,43	8,10	6,30	8,14	6,92	9,55	3,78	5,80	8,54	4,31
2008 I_XII	4,71	16,73	8,02	6,21	8,02	6,74	9,25	3,79	5,79	8,51	4,28
2009 I	5,02	13,05	8,18	6,32	8,24	6,96	9,55	3,79	5,90	8,69	4,31
II	5,10	13,15	8,28	6,38	8,32	7,08	9,55	3,81	5,93	8,71	4,33
III	5,14	13,15	8,28	6,42	8,44	7,12	9,69	3,81	5,90	8,60	4,31
IV	5,14	13,15	8,32	6,44	8,44	7,14	9,60	3,81	5,78	8,40	4,33
V	5,23	13,20	8,32	6,40	8,46	7,12	9,65	3,81	5,90	8,63	4,34
VI	5,28	13,60	8,28	6,38	8,46	7,14	9,75	3,83	5,95	8,69	4,33
VII	5,28	13,80	8,24	6,46	8,44	7,14	9,80	3,84	6,00	8,80	4,31
Wskaźnik zmian w %											
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	100	101	100	101	100	100	101	100	101	101	100
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	111	82	103	104	105	106	105	101	102	102	100

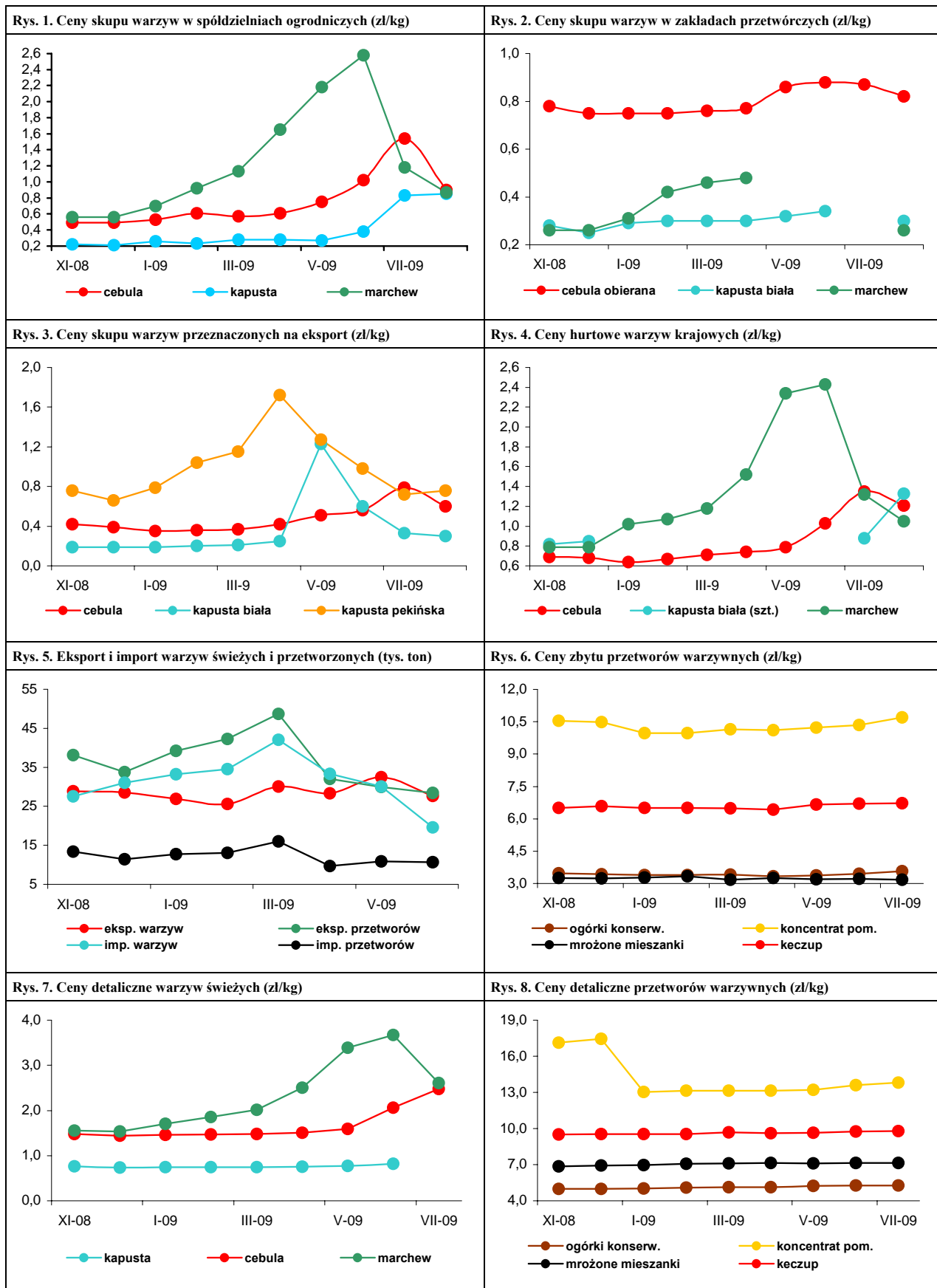
^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2007 X	41	73	32	27	-	-
XI	44	71	28	27	-	-
XII	43	73	34	26	-	-
2008 I	45	69	38	27	-	-
II	44	72	39	25	-	-
III	46	73	35	26	52	62
IV	49	60	52	29	-	-
V	47	62	61	25	-	-
VI	45	69	59	26	-	-
VII	46	71	54	27	51	55
VIII	43	68	44	35	-	-
IX	45	65	45	28	-	-
X	44	62	44	26	-	-
XI	44	66	40	27	-	-
XII	46	54	42	31	-	-
2009 I	49	69	43	29	-	-
II	47	65	29	24	-	-
III	45	62	51	28	-	-
IV	46	74	48	29	48	-
V	48	70	52	28	53	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse.

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W sierpniu 2009 r. wyższe o 47% niż w sierpniu 2008 r. były ceny śliwek oferowane przez eksporterów. Śliwki na rynku hurtowym były droższe o 42%, a w skupie prowadzonym przez spółdzielnie ogrodnicze o 36%. W skupie realizowanym przez zakłady przetwórcze ceny śliwek i wiśni do mrożenia wzrosły odpowiednio o 16 i 9%, a jabłek na sok o 6%. Potaniały natomiast wiśnie do tłoczenia (o 23%), maliny do mrożenia (o 24%) i aronia (o 13%). Na rynku hurtowym ceny jabłek wzrosły o 7%, a gruszek o 5%. Firmy eksportujące skupowały jabłka drożej o 17%. Wzrosły również o 13% ceny płacone za jabłka przez spółdzielnie ogrodnicze do bezpośredniego spożycia. Na rynkach hurtowych podrożały mandarynki (o 32%), banany (o 26%) i pomarańcze (12%) oraz nieznacznie gruszki i truskawki. Potaniały natomiast czereśnie, wiśnie, cytryny i winogrona.

W sierpniu 2009 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim ceny hurtowe jabłek spadły o 23%, a gruszek o 26%. Potaniały też śliwki (o 61%), winogrona (o 45%), wiśnie (o 35%), czereśnie (o 13%) i banany (o 7%) oraz nieznacznie mandarynki i pomarańcze. Podrożały jedynie truskawki (o 7%) i cytryny (o 5%). Wyższe były ceny oferowane za jabłka przez firmy eksportowe i spółdzielnie ogrodnicze.

W lipcu 2009 r. w relacji do lipca roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców strefy umiarkowanej zmniejszyły się o 6,0%. Owoce południowe podrożały o 11,6%, a przetwory owocowe o 5,1%. Średnie ceny owoców i ich przetworów obniżyły się o 1%, przy wzroście cen żywności o 4,0%. Ceny jabłek spadły o 27,6%, wiśni i czereśni o 6,5% i orzechów o 4,3%. Średnie ceny owoców cytrusowych były niższe o 2,3%. Owoce jagodowe podrożały o 2,9%, a banany były droższe o 33,8%. Wzrosły ceny detaliczne wszystkich przetworów, a najbardziej ananasów i brzoskwiń w puszkach (odpowiednio o 10 i 8%) oraz soku jabłkowego (o 6%). Droższe były również mrożone truskawki oraz nieznacznie dżemy. Nie zmieniły się ceny soku pomarańczowego. W lipcu wyższe niż w czerwcu 2009 r. były ceny jabłek (o 12%), mandarynek, truskawek, winogron i pomarańcz. Obniżyły się natomiast ceny detaliczne czereśni (o 11%) bananów (o 5%) i nieznacznie gruszek. Nie zmieniły się ceny większości przetworów owocowych, ale podrożały ananasy i brzoskwinie w puszkach oraz sok jabłkowy.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła o 12% w czerwcu 2009 r. wobec czerwca roku poprzedniego. Niższa była natomiast produkcja soków zagęszczonych (o 80%), dżemów (o 47%), owoców mrożonych (o 37%) i kompotów oraz owoców pasteryzowanych (o 24%). W czerwcu 2009 r. zmniejszyła się w porównaniu z miesiącem poprzednim produkcja soków zagęszczonych (o 8%). Produkcja soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła o 5%, kompotów i owoców pasteryzowanych o 7%, dżemów o 50% oraz owoców mrożonych czterokrotnie.

W okresie I-VI 2009 r. wyższa niż w I półroczu 2008 r. była produkcja soków zagęszczonych (o 65%) i kompotów oraz owoców pasteryzowanych (o 22%). Produkcja dżemów obniżyła się o 49%, owoców mrożonych o 18%, a soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych o 4%.

W czerwcu 2009 r. wolumen eksportu owoców świeżych wzrósł w porównaniu z czerwcem roku poprzedniego o 75%, a przetworów owocowych obniżył się o 9%. W grupie owoców świeżych pięciokrotnie wyższy był eksport jabłek. Wzrosła też zagraniczna sprzedaż gruszek (o 101%) i wiśni (o 95%). Zmniejszył się natomiast eksport owoców miękkich. W grupie przetworów wyższy był eksport dżemów (o 33%) i zagęszczonego soku jabłkowego (o 7%). Niższa była zagraniczna sprzedaż wiśni w puszkach (o 65%), truskawek w puszkach (o 53%) i mrożonek owocowych (o 23%).

Z powodu obniżenia cen eksportowych niemal wszystkich owoców i ich przetworów (najbardziej potaniały jabłka i zagęszczony sok jabłkowy), wpływy z zagranicznej sprzedaży przetworów owocowych obniżyły się bardziej niż wolumenu eksportu i wyniosły 49,6 mln EUR. Wpływy z eksportu owoców świeżych wzrosły mniej niż wolumen ich sprzedaży i wyniosły 25,0 mln EUR. Zmniejszył się przywóz niemal wszystkich owoców i ich przetworów. Wartość przywozu całej grupy towarowej obniżyła się o 43% do 52,0 mln EUR. Dodatnie saldo obrotów wyniosło 22,6 mln EUR, wobec ujemnego w wysokości 23,6 mln EUR w czerwcu 2008 r. W I półroczu 2009 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami osiągnęło poziom 98,3 mln EUR, wobec ujemnego w wysokości 101,9 mln EUR w analogicznym okresie 2008 r.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2008 VI	2,89	-	2,73	-	-	-	-
VII	2,07	-	3,64	1,97	3,04	2,56	1,49
VIII	1,26	-	-	1,89	2,81	1,71	1,05
IX	1,05	2,04	-	-	-	1,17	1,16
X	1,01	1,96	-	-	-	-	1,52
XI	0,90	1,95	-	-	-	-	-
XII	0,91	2,23	-	-	-	-	-
2008 I-XII	1,76	2,42	2,71	1,87	2,93	1,81	1,19
2009 I	0,91	2,41	-	-	-	-	-
II	0,88	2,88	-	-	-	-	-
III	0,95	3,48	-	-	-	-	-
IV	1,07	3,60	-	-	-	-	-
V	1,35	-	-	-	-	-	-
VI	1,61	-	2,12	-	-	-	-
VII	1,79	-	2,00	1,54	1,63	1,28	2,17
VIII	1,42	-	-	1,65	2,29	1,86	1,43
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	79	x	x	107	140	145	66
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	113	x	x	87	81	109	136

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2008 VI	0,25	2,60	1,52	1,33	1,85	4,30	-	-	-	-
VII	0,20	2,56	1,40	1,21	1,84	3,78	-	0,96	0,92	-
VIII	0,16	-	-	1,27	-	3,77	0,69	0,80	0,71	0,56
IX	0,19	-	-	-	-	3,31	0,80	-	-	0,93
X	0,13	-	-	-	-	-	-	-	-	1,90
XI	0,10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2008 I-XII	0,29	2,59	1,49	1,23	1,84	3,71	0,72	0,89	0,85	0,82
2009 I	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	1,32	0,89	-	-	3,30	-	-	-	-
VII	0,21	1,65	-	1,00	2,29	3,43	-	0,84	0,78	-
VIII	0,17	-	-	-	-	2,86	0,60	0,87	0,55	0,65
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	81	x	x	x	x	83	x	104	71	x
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	106	x	x	x	x	76	87	109	77	116

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czerśnie	Maliny	Śliwki
2008 VI ^a	2,46	-	-	2,60	2,57	2,57	2,60	-	-	4,58	4,91	-	-
VII ^a	1,78	-	-	2,60	2,80	2,80	2,80	-	-	4,00	4,68	6,0	1,25
VIII	1,02	-	-	2,40	-	-	-	1,74	-	-	-	-	0,94
IX	0,70	0,89	-	-	-	-	0,62	1,53	2,00	-	-	-	0,88
X	0,67	0,80	-	0,63	0,70	0,60	0,61	1,51	1,48	-	-	-	1,98
XI	0,63	0,85	0,80	0,54	0,57	0,54	0,56	1,68	1,66	-	-	-	-
XII	0,61	0,85	0,89	0,58	0,55	0,55	0,56	1,73	1,66	-	-	-	-
2008 I-XII	1,45	1,37	1,75	1,74	1,65	1,64	1,55	1,68	1,74	4,29	4,80	6,00	1,26
2009 I	0,68	1,09	1,00	0,63	0,56	0,56	0,58	2,75	1,78	-	-	-	-
II	0,71	1,09	1,01	0,67	0,58	0,56	0,60	2,00	2,00	-	-	-	-
III	0,84	1,34 ^a	1,54 ^a	0,84 ^a	0,66	0,80 ^a	0,83 ^a	-	-	-	-	-	-
IV ^a	1,19	1,67	1,77	1,22	1,06	1,06	1,06	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,44	1,80	2,04	1,54	1,44	1,42	1,43	-	-	-	-	-	-
VI ^a	1,45	2,00	2,00	1,63	1,41	1,54	1,37	-	-	2,86	3,50	-	-
VII ^a	1,62	-	-	1,91	1,70	1,80	-	-	-	-	3,38	6,00	2,70
VIII	1,19	-	-	-	-	2,00 ^a	-	1,23	-	-	-	-	1,38
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	73	x	x	x	x	111	x	x	x	x	x	x	51
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	117	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	147

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne ^a , owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2008 V	6 364	10 004	31 255	866	7 023	4 694	1 328
VI	6 993	9 116	22 921	5 323	80 969	9 650	1 476
VII	4 729	7 643	17 414	18 537	80 377	4 870	3 504
VIII	4 922	8 287	20 408	21 418	35 064	4 598	2 536
IX	5 603	8 544	30 257	33 420	23 667	3 790	1 385
X	6 194	9 965	26 349	58 979	11 531	2 973	1 278
XI	6 743	10 274	22 716	43 772	11 251	3 115	1 030
XII	8 143	14 364	23 741	18 107	9 182	3 407	1 414
2008 I-XII	70 918	110 522	313 261	209 325	299 602	62 743	18 421
2009 I	7 330	7 534	19 223	6 654	10 477	2 357	1 368
II	7 250	7 590	23 438	10 676	9 364	3 098	1 325
III	10 720	13 984	26 111	3 139	10 509	2 701	2 035
IV	8 983	15 537	25 754	2 222	10 434	3 591	1 714
V	6 930	13 263	21 319	1 126	12 951	3 397	1 189
VI	7 728	13 615	22 205	1 039	51 193	5 093	1 276
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VI 2009</u> <u>V 2009</u>	112	103	104	92	395	150	107
<u>VI 2009</u> <u>VI 2008</u>	111	149	97	20	63	53	86

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008												2009*						VI 2009 VI 2008 (%)
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI			
Owoce świeże	32 485	24 652	26 510	54 222	47 023	58 401	64 985	77 310	96 770	644 737	118 149	129 531	167 936	108 334	83 586	46 368	175		
Jabłka	26 386	18 431	5 789	2 187	9 151	24 762	48 383	63 266	82 277	407 347	107 594	121 868	158 602	100 257	76 963	27 774	480		
Gruszki	126	364	58	128	512	1 751	2 846	1 240	793	9 289	454	499	371	306	276	116	201		
Truskawki	72	131	10 934	1 636	162	118	8	67	2	13 248	2	15	177	105	227	8 786	80		
Sliwki	21	57	69	810	8 618	11 072	2 042	86	36	22 835	5	18	24	14	12	57	82		
Maliny	18	0	576	11 408	9 660	9 063	834	180	13	31 776	76	274	221	43	2	171	30		
Wiśnie	220	18	545	7 902	3 631	20	0	0	0	12 380	21	0	21	0	84	1 065	195		
Przetwory owocowe	47 618	47 710	55 422	69 690	65 717	65 315	80 071	81 177	58 457	703 434	55 584	52 389	62 625	56 470	51 300	50 535	91		
Zagęszczony sok jabłkowy	10 324	13 338	14 942	14 149	18 839	20 545	42 157	48 074	24 788	232 329	21 755	16 911	21 296	19 668	18 181	16 047	107		
Truskawki w puszkach	707	711	1 185	3 834	677	774	636	667	663	11 836	451	724	821	712	601	559	47		
Wiśnie w puszkach	686	705	371	728	935	731	751	519	433	7 231	881	448	819	677	435	128	35		
Dżemy	2 320	2 053	1 963	2 521	2 085	2 575	2 326	2 325	2 145	26 424	2 107	2 216	2 659	2 523	1 396	2 609	133		
Mrożonki	18 455	16 451	21 457	32 080	28 380	26 425	21 324	17 307	15 849	255 519	18 479	21 426	25 513	22 324	19 165	18 712	87		
Owoce świeże	19 284	14 270	21 734	51 230	35 547	33 462	23 669	25 101	28 679	320 562	35 259	38 074	48 123	33 877	28 724	24 967	115		
Jabłka	14 806	9 891	3 490	1 135	3 367	6 807	12 233	15 711	18 676	131 946	27 954	32 418	40 812	27 971	23 698	8 979	257		
Gruszki	81	138	28	65	294	914	1 562	775	445	4 998	334	358	245	152	142	62	226		
Truskawki	125	171	10 613	1 753	296	228	16	54	4	13 405	4	14	167	155	284	8 182	77		
Sliwki	23	35	41	430	3 927	4 703	1 199	40	19	10 438	5	15	23	11	9	43	106		
Maliny	32	0	902	16 855	13 605	11 720	1 172	264	33	44 624	92	332	232	63	4	153	17		
Wiśnie	79	13	630	4 496	1 788	17	0	0	0	7 074	34	0	34	0	115	1 279	203		
Przetwory owocowe	71 368	69 335	80 550	106 228	89 477	91 662	97 025	82 358	61 745	955 968	63 161	60 918	66 540	57 982	52 851	49 620	62		
Zagęszczony sok jabłkowy	71 368	69 335	80 550	106 228	89 477	91 662	97 025	82 358	61 745	955 968	17 243	12 187	14 437	13 296	12 108	10 974	14		
Truskawki w puszkach	1 007	1 074	1 517	4 935	1 051	1 144	941	970	1 006	16 610	616	1 033	1 093	999	838	694	46		
Wiśnie w puszkach	899	805	448	680	1 010	883	862	587	492	8 383	811	513	822	721	455	147	33		
Dżemy	4 133	3 439	3 139	4 195	3 625	4 372	4 171	3 461	3 070	43 390	3 273	3 046	3 958	3 612	2 080	4 078	130		
Mrożonki	27 090	23 218	27 874	40 473	37 193	38 710	32 435	24 244	21 422	354 375	24 681	28 154	30 379	25 433	21 598	18 989	68		

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008												2009*						VI 2009 VI 2008 (%)
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI			
	84 880	92 334	83 008	121 384	109 735	82 118	92 702	102 870	126 346	1 195 113	104 208	81 545	82 227	70 538	68 803	49 796			
Owoce świeże	21 971	27 341	18 288	23 901	17 186	16 169	23 330	22 073	19 277	254 066	22 429	17 308	19 663	19 502	20 875	13 194			
Banany	30 064	19 557	10 805	10 257	10 018	15 731	27 947	50 225	85 750	426 080	67 775	50 704	42 059	27 992	18 730	9 052			
Owoce cytrusowe	344	3 921	13 926	26 981	20 380	12 695	2 803	59	26	81 349	57	78	145	44	2 047	7 114			
Brzoskwinie i nekt.	8 838	8 972	3 895	7 542	20 369	16 747	18 711	11 842	5 849	113 193	2 234	2 730	5 604	7 280	4 874	497			
Winogrona	3 172	11 692	20 868	35 943	25 372	3 071	482	356	370	102 509	262	388	732	1 255	6 451	10 222			
Arbuzy	4 248	5 400	4 915	4 873	858	1 871	1 572	344	226	35 342	296	549	462	1 185	3 515	2 983			
Jablka	24 053	20 801	20 159	24 382	18 133	20 907	22 125	24 374	24 969	273 079	16 811	16 476	23 826	22 202	17 806	13 943			
Przetwory razem	9 327	7 174	7 428	8 292	5 246	7 004	6 250	7 000	9 829	94 628	7 110	7 468	8 522	9 156	8 629	6 348			
Soki zagęszczone	2 519	2 867	2 494	2 796	2 015	2 691	2 497	2 510	3 703	33 785	2 412	2 004	3 304	3 914	2 837	2 070			
-sok pomarańczowy	2 719	1 796	2 071	3 746	3 444	2 758	2 487	1 955	2 222	32 028	1 532	1 814	2 495	2 120	1 597	1 141			
Mrożonki	712	855	968	1 011	749	1 170	1 939	1 694	988	13 482	747	982	973	934	374	479			
Susze	1 051	977	1 329	1 110	962	779	1 455	495	491	11 083	406	514	677	554	258	352			
Dżemy	10 042	9 899	8 223	10 129	7 683	8 993	9 845	12 984	11 290	120 117	6 834	5 592	11 047	9 322	6 743	5 561			
Przetwory puszkow.	2 040	1 547	1 613	1 455	1 578	1 835	2 303	2 962	2 967	26 889	1 420	705	2 230	1 487	1 453	1 181			
-ananasy	1 908	2 354	1 929	2 914	1 979	2 284	3 003	4 744	3 126	32 278	1 269	1 199	3 511	2 916	1 278	1 080			
-brzoskwinie	78 381	83 960	64 344	76 616	75 700	66 484	83 097	77 166	89 072	949 261	71 509	59 025	62 161	51 325	49 164	34 493			
Owoce świeże	15 826	15 245	10 558	12 107	10 539	10 023	13 650	12 028	11 315	156 927	12 837	11 456	15 684	12 332	12 777	8 826			
Banany	25 100	20 273	10 865	8 381	6 914	11 051	21 537	29 997	50 865	306 415	41 594	30 239	23 848	14 391	9 027	5 438			
Owoce cytrusowe	484	4 993	13 242	22 370	18 204	9 907	1 901	36	46	71 551	73	89	168	70	2 214	6 144			
Brzoskwinie i nekt.	11 198	11 173	4 799	7 882	17 856	14 241	17 666	11 363	7 602	121 409	3 368	4 188	6 483	8 419	6 102	826			
Winogrona	1 693	6 496	6 033	6 899	4 015	635	293	183	188	27 145	129	241	363	1 130	3 496	3 498			
Arbuzy	2 863	4 734	4 368	4 320	600	815	448	165	178	24 559	223	425	331	753	1 677	1 362			
Jablka	30 444	23 202	26 489	28 995	24 185	27 900	31 253	31 610	33 269	348 342	21 634	23 176	28 150	25 252	18 394	17 528			
Przetwory razem	12 002	9 009	8 679	9 983	6 666	9 599	9 093	8 489	11 951	119 713	7 956	8 654	8 986	8 490	7 420	6 111			
Soki zagęszczone	2 954	3 334	3 026	3 220	2 438	3 494	3 730	3 651	5 205	42 509	3 095	2 335	3 459	3 498	2 455	1 703			
-sok pomarańczowy	3 642	2 146	3 001	6 587	5 028	4 159	4 092	3 055	3 107	45 440	2 074	2 545	3 169	3 165	1 868	1 635			
Mrożonki	1 763	1 744	1 760	1 660	1 604	2 488	4 477	4 381	2 333	29 358	1 653	2 428	2 194	2 005	764	1 081			
Susze	1 329	1 247	1 669	1 295	1 256	872	1 490	940	1 024	14 632	696	1 055	1 193	892	449	652			
Dżemy	11 507	8 943	11 240	9 282	9 510	10 456	11 861	14 385	14 601	136 659	9 049	8 335	12 410	10 524	7 710	7 878			
Przetwory puszkow	1 425	1 076	1 069	1 011	1 237	1 539	2 046	2 721	2 637	20 806	1 138	571	1 608	1 124	1 082	751			
-ananasy	1 521	1 511	1 351	1 945	1 371	1 593	2 181	3 100	2 366	21 879	822	844	2 252	1 897	922	679			
-brzoskwinie																			

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRIiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2008 V	0,55	0,38	1,25	-	2,14	1,40	1,45	0,92	1,74	1,51	1,18
VI	0,65	0,49	0,97	2,95	1,52	1,29	1,23	0,96	1,50	1,28	1,25
VII	0,69	0,51	1,08	0,75	1,47	1,09	1,33	0,80	1,44	1,29	0,94
VIII	0,42	0,57	1,57	0,80	1,39	0,68	1,33	0,81	1,22	1,54	1,10
IX	0,31	0,53	1,76	1,19	1,29	1,61	1,33	0,87	1,09	1,52	1,22
X	0,28	0,56	1,39	0,97	1,42	1,35	1,45	0,88	0,85	1,50	1,35
XI	0,28	0,64	0,94	-	1,39	1,03	1,32	0,81	0,76	1,44	1,75
XII	0,26	0,51	0,78	-	0,97	0,78	1,20	0,77	0,82	1,20	3,43
2008 I-XII	0,43	0,53	1,27	2,20	1,49	1,11	1,37	0,88	1,46	1,43	1,47
2009 I	0,26	0,73	2,54	-	1,21	1,62	1,28	0,77	0,87	1,37	0,92
II	0,27	0,72	0,97	1,71	1,21	1,74	1,21	0,78	0,84	1,43	1,14
III	0,26	0,66	0,94	0,68	1,05	1,61	1,08	0,75	0,76	1,33	1,00
IV	0,28	0,50	1,47	-	1,47	1,60	1,00	0,74	0,77	1,40	1,07
V	0,31	0,51	1,25	0,50	1,85	1,36	1,02	0,75	0,80	1,40	1,05
VI	0,32	0,54	0,93	0,59	0,90	1,20	0,90	0,73	0,83	1,24	1,15
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VI 2009</u> <u>V 2009</u>	103	106	74	118	49	88	88	97	104	89	110
<u>VI 2009</u> <u>VI 2008</u>	49	110	96	20	59	93	73	76	55	97	92

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiR, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2008 VI	3,29	-	3,32	3,29	3,10	3,43	3,42	6,00	4,31	-	3,11	6,20	5,26	3,62	7,80
VII	3,34	-	-	-	-	3,47	5,33	2,91	4,99	1,59	2,48	4,57	5,38	3,94	7,28
VIII	1,50	-	-	-	-	2,62	5,17	1,59	3,73	1,18	3,03	4,37	5,05	3,94	5,06
IX	1,25	1,10	1,28	1,29	1,15	2,54	8,66	-	-	1,26	3,19	3,99	5,35	3,77	4,51
X	1,17	1,07	1,15	1,22	1,10	2,67	7,45	-	-	4,26	3,12	4,48	5,19	3,48	4,56
XI	1,04	1,00	1,10	1,06	1,08	2,62	9,63	-	-	4,38	3,24	4,22	3,89	3,61	4,89
XII	1,00	1,05	1,05	1,03	1,10	2,62	-	-	-	-	3,33	3,72	3,78	3,57	6,60
2008 I-XII	2,12	1,77	2,07	2,06	2,02	3,04	7,07	3,50	4,34	2,53	3,40	5,39	4,75	3,62	7,37
2009 I	1,05	1,05	1,10	1,05	1,10	2,88	-	-	-	-	3,76	3,69	4,38	3,92	8,55
II	1,02	1,08	1,03	1,02	1,09	3,51	-	-	-	-	4,47	3,39	5,12	3,93	10,11
III	1,09	1,06	1,04	1,03	1,10	3,73	14,83	-	-	-	6,19	3,36	5,55	4,05	9,38
IV	1,36	1,10	1,20	1,20	1,25	3,80	-	-	-	-	5,93	3,28	5,64	3,99	8,26
V	1,86	1,68	1,89	1,91	1,64	4,75	-	-	4,75	-	4,34	3,58	5,94	4,26	8,13
VI	2,06	-	2,10	2,08	2,05	5,31	2,90	4,75	3,82	8,50	4,62	3,52	6,28	4,70	1,02
VII	2,10	-	-	-	-	3,72	5,11	2,36	3,97	4,31	4,12	3,98	6,80	4,45	8,79
VIII	1,61	-	-	-	-	2,75	5,46	1,53	3,44	1,68	3,82	4,16	6,65	4,40	4,87
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	77	x	x	x	x	74	107	65	87	39	93	105	98	99	55
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	107	x	x	x	x	105	106	96	92	142	126	95	132	112	96

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki ^a	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2008 IV	8,00	7,83	8,20	3,05	2,09	2,26
V	8,20	7,80	8,30	-	2,09	2,22
VI	8,47	7,73	8,60	3,26	2,05	2,19
VII	7,47	7,37	8,10	3,53	2,00	2,26
VIII	8,13	7,37	8,43	3,51	1,92	2,20
IX	8,27	7,23	8,27	3,36	1,83	2,11
X	8,37	7,47	8,50	3,38	1,77	2,10
XI	7,50	7,47	8,13	3,38	1,75	2,08
XII	6,90	7,47	7,57	3,38	1,70	2,00
2008 I-XII	8,02	7,60	8,22	3,28	1,97	2,21
2009 I	6,93	7,13	6,63	3,45	1,75	2,01
II	6,93	7,07	6,50	-	1,71	1,94
III	6,67	7,13	6,57	-	1,62	1,96
IV	6,30	6,93	6,60	3,47	1,62	1,98
V	6,07	6,60	6,43	3,62	1,64	1,99
VI	6,10	6,70	6,43	3,63	1,60	1,99
VII	5,93	6,53	6,27	3,69	1,69	1,99
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	97	97	98	102	106	100
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	79	89	77	105	85	88

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2008 V	4,25	6,06	-	-	13,48	-	9,94	4,76	5,08	9,01	6,19
VI	4,68	6,11	-	8,62	4,99	-	9,47	4,29	5,14	9,19	6,47
VII	4,87	6,12	5,27	7,33	6,89	13,72	9,39	4,07	5,46	7,98	6,63
VIII	3,23	5,16	2,94	-	-	13,12	6,66	4,00	5,51	6,56	6,53
IX	2,40	4,35	2,58	-	-	12,66	5,81	4,04	5,28	5,73	6,66
X	2,10	4,12	3,60	-	-	-	6,02	4,08	5,00	5,97	6,54
XI	1,95	4,26	-	-	-	-	6,69	4,12	4,95	6,12	5,16
XII	1,92	4,66	-	-	-	-	8,58	4,28	4,85	5,49	4,71
2008 I-XII	3,34	5,20	3,60	7,98	8,45	13,17	9,61	4,49	5,04	7,36	5,91
2009 I	1,94	5,15	-	-	-	-	11,85	4,60	5,08	5,43	5,19
II	1,93	5,91	-	-	-	-	12,89	5,21	5,19	5,31	5,76
III	1,96	6,75	-	-	-	-	12,39	6,72	5,46	5,22	6,62
IV	2,09	7,18	-	-	-	-	10,75	7,09	5,69	5,02	6,94
V	2,60	7,18	-	-	12,58	-	10,26	5,85	5,75	4,99	6,91
VI	3,10	6,98	-	7,11	4,54	-	11,07	5,75	5,76	5,24	7,38
VII	3,47	6,86	6,23	6,33	4,86	7,08	11,78	5,44	5,85	5,36	8,06
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	112	98	x	89	107	x	106	95	102	102	109
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	71	112	118	86	71	52	125	134	107	67	122

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańcz.	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2008 V	12,03	4,31	3,41	4,21	14,48	6,02	4,98
VI	12,08	4,33	3,42	4,29	14,50	6,08	5,05
VII	12,17	4,34	3,45	4,33	14,56	6,14	5,05
VIII	12,17	4,35	3,47	4,33	14,62	6,18	5,02
IX	12,14	4,38	3,50	4,33	14,62	6,24	5,07
X	12,22	4,38	3,52	4,31	14,76	6,32	5,04
XI	12,17	4,40	3,56	4,34	14,76	6,44	5,08
XII	12,17	4,37	3,58	4,27	14,92	6,44	5,07
2008 I-XII	12,03	4,33	3,43	4,29	14,43	6,13	5,02
2009 I	12,06	-	3,59	4,26	15,00	6,52	5,08
II	12,08	-	3,61	4,30	15,04	6,48	5,14
III	12,03	-	3,63	4,32	15,06	6,54	5,18
IV	12,11	-	3,61	4,34	15,10	6,62	5,24
V	12,14	-	3,62	4,33	15,14	6,68	5,36
VI	12,19	-	3,64	4,32	15,10	6,68	5,44
VII	12,25	-	3,66	4,32	14,98	6,74	5,47
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	100	x	101	100	99	101	101
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	101	x	106	100	103	110	108

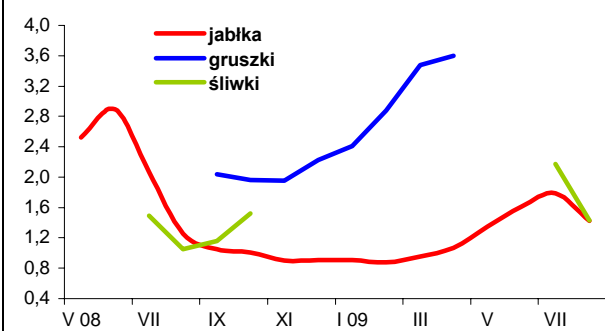
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

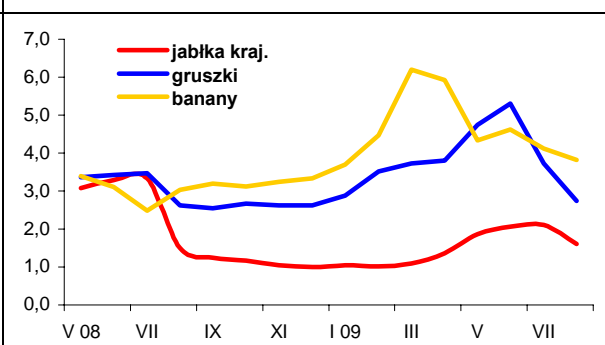
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2007 X	70	89	-	65	66	82
XI	65	88	-	72	69	-
XII	75	88	-	74	68	-
2008 I	74	85	-	68	66	-
II	73	89	-	67	67	-
III	77	87	-	65	66	-
IV	72	-	62	66	72	-
V	62	-	46	67	68	-
VI	-	-	52	72	68	-
VII	-	-	-	78	73	-
VIII	66	-	-	74	77	68
IX	52	79	-	77	79	71
X	62	79	-	65	64	-
XI	59	75	-	68	69	-
XII	61	76	-	71	59	-
2009 I	68	89	-	69	71	-
II	71	85	-	78	69	-
III	58	91	-	79	65	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i, "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

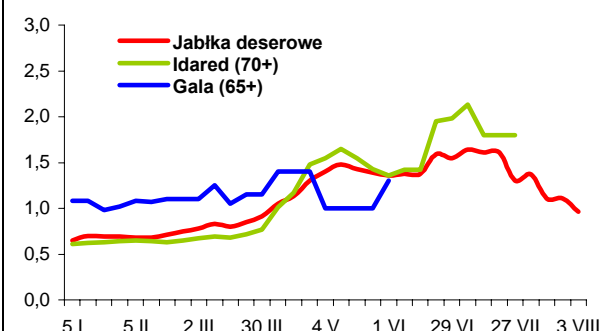
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2008 - 2009 r. (zł/kg)

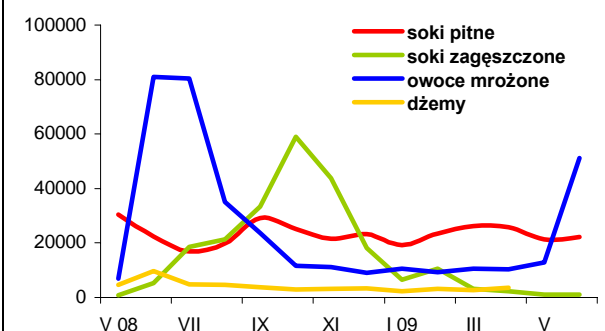
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2008-2009 (zł/kg)

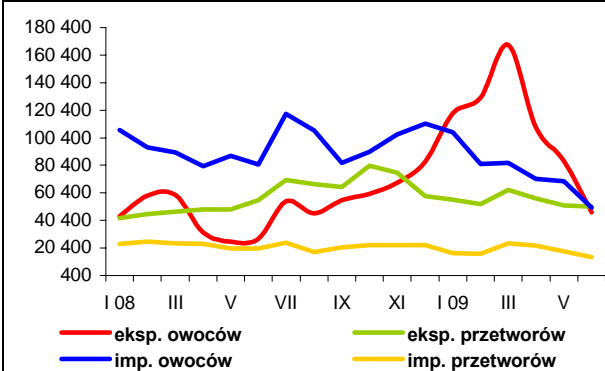
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od I 2009 r. do VIII 2009 r. (zł/kg)

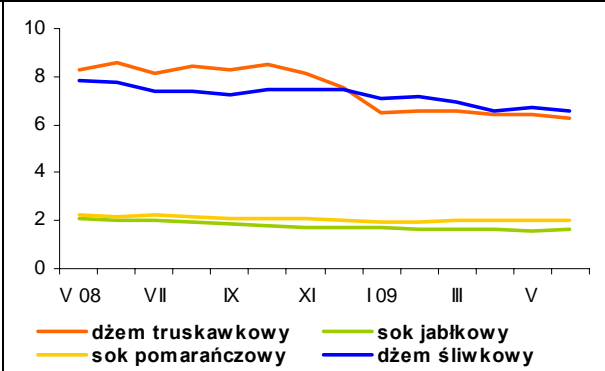
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2008 i w 2009 r. (tony)

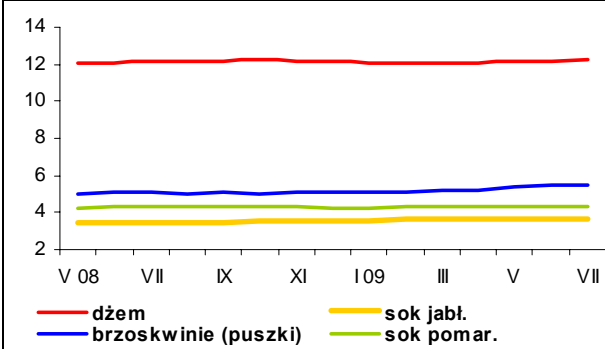
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2008 i 2009 r. (tony)

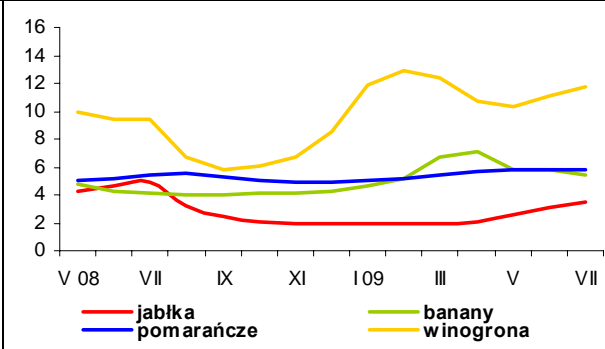
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

W czerwcu i lipcu br. przeciętne ceny skupu mleka zmalały odpowiednio do 86,40 zł/100 l i 85,77 zł/100 l, wobec 86,84 zł/100 l w maju i były niższe niż w analogicznych miesiącach 2008 r. odpowiednio 15 i 12%. Za mleko o standardowych parametrach przeciętnie w kraju płacono 92,60 zł/100 kg w czerwcu i 91,95 zł/100 kg w lipcu, przy dużym zróżnicowaniu regionalnym. W lipcu płacono 100,67 zł/100 kg w m. północnym, 88,81 zł/100 kg w m. zachodnim, 85,76 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim oraz 84,43 zł/100 kg w m. centralnym.

Przeciętne ceny jałówek cielnych w okresie letnim obniżyły się z 2722 zł/szt. na początku czerwca do 2631 zł/szt. w końcu sierpnia, a ceny krów mlecznych odpowiednio z 2510 do 2281 zł/szt.

W miesiącach letnich (lipiec-sierpień) ceny zbytu wyrobów mleczarskich były zróżnicowane. Mleko spożywcze 2% kosztowało od ok. 140 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 167 zł/100 kg w m. północnym i południowo-wschodnim, a mleko UHT 2% od ok. 170 zł/100 kg w m. centralnym do ok. 184 zł/100 kg w m. zachodnim. Jogurt naturalny 2% nieznacznie zdrożał, z ok. 310 do 314 zł/100 kg w końcu sierpnia. Duże zróżnicowanie regionalne charakteryzowało kefir naturalny 2%, od ok. 213 zł/100 kg w m. zachodnim do ponad 270 zł/100 kg w m. centralnym. Ceny śmietany 10-29% kształtowały się od 480 do ok. 500 zł/100 kg.

Masło w blokach kosztowało na ogół nieznacznie poniżej 1000 zł/100 kg, jedynie w m. zachodnim notowano ok. 960 zł/100 kg. Natomiast masło konfekcjonowane kosztowało od ok. 1050 zł/100 kg w m. centralnym do ok. 1160 zł/100 kg w m. północnym. Ceny pełnego mleka w proszku przeważnie utrzymywały się nieznacznie powyżej 800 zł/100 kg, jedynie w m. południowo-wschodnim poniżej 760 zł/100 kg.

Ceny serów dojrzewających, z wyjątkiem sera Radamer, były silnie zróżnicowane regionalnie, od 870 zł/100 kg w m. zachodnim do 1180 zł/100 kg w m. centralnym, przy czym nastąpiło zbliżenie poziomu cen serów: Edam (ok. 1060 zł/100 kg) i Gouda (ok. 1000 zł/100 kg) do cen serów: Podlaskiego, Zamojskiego i Morskiego (ok. 900 zł/100 kg). Ceny sera Radamer wykazywały słabe tendencje spadkowe, z 1333 do 1310 zł/100 kg.

Relatywnie duże było także zróżnicowanie regionalne cen twarogu, od ok. 710 zł/100 kg w m. północnym i 750 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim do ok. 990 zł/100 kg w m. centralnym.

W krajach Unii Europejskiej przeważały słabe tendencje wzrostowe cen trwałych wyrobów mleczarskich. Od początku lipca do połowy sierpnia ceny zbytu masła wzrosły: we Francji z 2245 do 2256 EUR/tonę, w Holandii z 2290 do 2350 EUR/tonę, w Polsce z 1925 do 2397 EUR/tonę oraz w Wielkiej Brytanii z 2375 do 2411 EUR/tonę. Jedynie w Niemczech ceny masła utrzymywały się na poziomie 2400 EUR/tonę i we Włoszech 2350 EUR/tonę.

Ceny zbytu pełnego mleka w proszku także wykazywały tendencje wzrostowe: w Niemczech z 1925 do 1950 EUR/tonę, we Francji z 2000 do 2050 EUR/tonę, w Holandii z 1850 do 1880 EUR/tonę oraz w Polsce z 1756 do 1865 EUR/tonę. Zdrożało również odtuszczone mleko w proszku: w Niemczech z 1425 do 1475 EUR/tonę, w Holandii z 1460 do 1540 EUR/tonę, a także w Polsce z 1598 do 1667 EUR/tonę.

Notowano również tendencje wzrostowe cen serwatki w proszku: w Niemczech z 475 do 490 EUR/tonę, we Francji z 450 do 490 EUR/tonę oraz w Holandii z 440 do 490 EUR/tonę.

Tab. 1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2007 I-XII	8 379,9	107,46	.
2008 I-XII	8 686,4	102,58	.
2008 VI	769,2	101,82	103,71
VII	793,2	97,58	101,61
VIII	780,0	94,83	99,71
IX	739,4	93,29	99,33
X	711,9	90,80	97,15
XI	647,3	90,20	95,98
XII	674,7	88,97	96,03
2009 I	663,3	87,92	93,98
II	673,9	86,84	94,05
III	737,4	87,05	94,53
IV	752,0	87,71	93,42
V	834,6	86,84	92,71
VI	818,9	86,40	92,60
VII	811,2	85,77	91,95
Wskaźnik zmian w %			
$\frac{\text{VII 2009}}{\text{VI 2009}}$	99,1	99,3	99,3
$\frac{\text{VII 2009}}{\text{VII 2008}}$	102,3	87,9	90,5

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab. 2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2007 I-XII	2 408,4^b	129,9	40,5	368,4	350,6	181,9	329,6	252,6
2008^a I-XII	2 166,3	124,8	41,3	368,7	346,8	173,6	317,1	279,6
2008 ^a V	194,0	11,7	7,4	33,8	31,4	15,2	27,6	21,8
VI	190,4	16,3	4,8	30,6	35,4	13,4	24,6	24,0
VII	185,2	16,1	3,5	30,7	35,0	15,3	26,1	25,6
VIII	177,9	11,9	3,1	30,0	31,4	14,6	25,7	24,5
IX	176,4	10,7	2,6	28,4	30,4	15,7	25,7	24,8
X	179,8	10,6	1,8	30,5	29,3	15,6	26,6	24,7
XI	176,2	6,9	1,9	28,5	25,7	13,5	25,5	23,3
XII	176,4	9,5	2,5	23,8	25,2	15,4	25,4	23,6
2009 ^a I	186,4	5,3	2,2	36,9	23,8	14,1	28,1	24,6
II	178,7	6,3	2,0	33,6	22,5	12,9	25,5	20,8
III	212,6	8,4	2,9	40,7	29,3	15,1	31,9	23,7
IV	213,6	8,7	2,7	35,9	29,4	13,8	27,7	22,4
V	225,2	10,5	3,5	38,5	33,5	14,3	28,9	23,7
VI	215,0	12,4	3,1	33,7	37,0	14,1	26,7	24,5
Wskaźnik zmian w %								
$\frac{\text{VI 2009}}{\text{V 2009}}$	95,5	118,1	88,6	87,5	110,4	98,6	92,4	103,4
$\frac{\text{VI 2009}}{\text{VI 2008}}$	112,9	76,1	64,6	110,1	104,5	105,2	108,5	102,1

^a dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników; ^b korekta GUS

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2008 VI	1,51	1,88	8,67	9,78	11,38	11,65	0,79	5,52	8,67	11,56
VII	1,51	1,87	8,65	9,77	11,40	11,54	0,81	5,53	8,65	11,55
VIII	1,51	1,86	8,40	9,78	11,38	11,53	0,79	5,50	8,63	11,58
IX	1,51	1,85	8,09	9,57	11,34	11,32	0,80	5,47	8,66	11,53
X	1,51	1,82	7,53	9,00	11,26	11,19	0,79	5,48	8,68	11,37
XI	1,50	1,79	7,35	9,04	10,81	11,12	0,80	5,48	8,64	11,08
XII	1,51	1,78	7,09	8,90	11,00	10,97	0,80	5,49	8,64	10,86
2009 I	1,51	1,76	6,75	8,53	10,00	10,77	0,81	5,51	8,67	10,68
II	1,51	1,76	7,02	8,38	10,89	10,85	0,81	5,50	8,59	10,75
III	1,50	1,73	7,21	8,74	10,83	10,80	0,80	5,49	8,53	10,87
IV	1,50	1,73	7,38	8,71	11,00	10,96	0,79	5,51	8,56	10,96
V	1,49	1,73	7,36	8,62	10,77	10,82	0,79	5,50	8,58	10,93
VI	1,49	1,71	7,41	8,72	10,85	10,92	0,78	5,49	8,58	10,87
VII	1,49	1,71	7,43	8,80	10,65	11,14	0,77	5,44	8,56	10,87
VIII ^a	1,60	1,77	6,78	7,76	9,81	11,18	.	4,88	8,81	10,66
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	100,0	100,0	100,3	100,9	98,2	102,0	98,7	99,1	99,8	100,0
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	98,7	91,4	85,9	90,1	93,4	96,5	95,1	98,4	99,0	94,1

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 24-30 VIII 2009 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab. 4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2008 VI	2,04	2,78	12,86	3,05	3,65	0,70	1,15	1,58	11,77	18,76
VII	2,04	2,75	12,91	3,06	3,61	0,70	1,16	1,59	11,81	18,24
VIII	2,05	2,74	12,94	3,07	3,58	0,71	1,16	1,59	11,82	17,93
IX	2,04	2,74	12,85	3,07	3,57	0,71	1,16	1,59	11,84	17,77
X	2,05	2,72	12,93	3,07	3,54	0,71	1,14	1,59	11,83	17,56
XI	2,04	2,72	12,87	3,07	3,52	0,71	1,12	1,59	11,85	17,44
XII	2,05	2,70	12,86	3,09	3,50	0,71	1,10	1,59	11,84	17,08
2009 I	2,05	2,71	12,84	3,10	3,49	0,71	1,09	1,59	11,85	16,80
II	2,05	2,71	12,77	3,11	3,46	0,71	1,08	1,58	11,86	16,42
III	2,04	2,70	12,71	3,11	3,45	0,71	1,10	1,57	11,83	16,42
IV	2,04	2,69	12,75	3,10	3,40	0,71	1,10	1,57	11,71	16,51
V	2,04	2,69	12,77	3,11	3,43	0,70	1,10	1,57	11,74	16,46
VI	2,04	2,70	12,73	3,10	3,42	0,70	1,09	1,58	11,76	16,34
VII	2,04	2,69	12,80	3,10	3,39	0,70	1,10	1,58	11,81	16,32
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	100,0	99,6	100,5	100,0	99,1	100,0	100,9	100,0	100,4	99,9
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	100,0	97,8	99,1	101,3	93,9	100,0	94,8	99,4	100,0	89,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2007 I-XII	99,2	131,5	32,1	171,5	97,7	16,8	26,8	6,6	61,2	35,7
2008 I-XII	132,7	153,2	30,5	252,5	95,5	22,6	30,2	6,6	47,0	30,9
2008 V	12,7	12,4	3,3	17,7	8,9	1,4	2,2	0,5	2,8	2,9
VI	23,4	14,8	3,3	33,0	7,4	1,3	2,4	0,5	2,0	3,2
VII	12,0	15,4	1,9	26,6	6,7	0,8	2,3	0,6	4,0	3,0
VIII	9,0	12,9	1,3	23,2	6,8	1,3	2,5	0,5	4,2	2,3
IX	11,2	12,5	1,5	25,7	8,2	2,5	2,5	0,5	4,5	3,0
X	12,2	12,7	2,2	26,9	8,1	1,4	2,8	0,7	4,4	1,9
XI	8,4	12,5	1,9	24,5	7,9	1,2	3,8	0,5	3,5	1,8
XII	10,3	11,3	1,1	23,0	6,0	1,6	3,1	0,6	6,1	1,5
2009 I	13,2	10,9	2,1	21,4	9,5	1,1	2,9	0,5	6,5	2,4
II	10,1	10,8	1,9	22,0	8,7	2,3	2,1	0,5	4,7	1,9
III	12,5	12,2	1,3	21,9	9,5	3,9	2,7	0,6	6,0	2,1
IV	8,9	10,9	1,0	10,4	7,7	1,8	3,4	0,4	4,0	2,5
V	6,7	10,2	1,6	19,1	8,1	1,2	2,8	0,3	4,6	2,4
VI	9,7	10,2	1,6	18,0	7,1	0,9	1,8	0,3	2,9	1,3
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{VI\ 2009}{V\ 2009}$	144,8	100,0	100,0	94,2	87,7	75,0	64,3	100,0	63,0	54,2
$\frac{VI\ 2009}{VI\ 2008}$	41,5	68,9	48,5	54,5	95,9	69,2	75,0	60,0	145,0	40,6

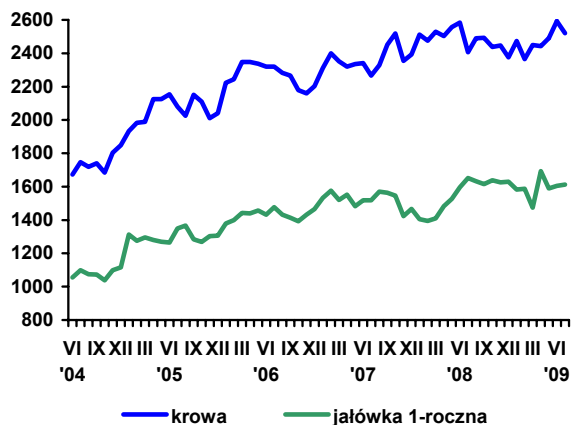
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

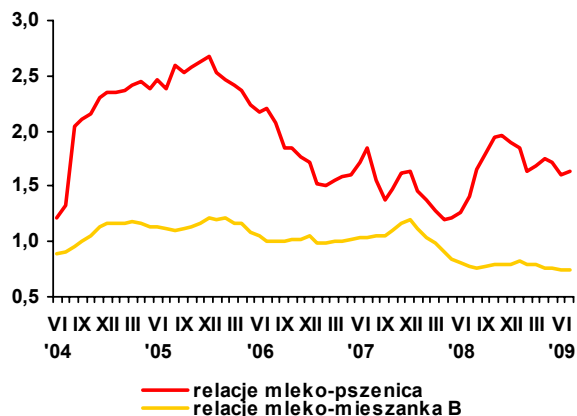
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2007 I-XII	2 963	2 766	2 738	841	1 014	2 229	3 138	3 291	571	933
2008 I-XII	2 114	3 104	2 564	598	1 183	2 220	3 319	3 246	741	1 083
2008 V	2 141	3 064	2 516	577	1 190	2 022	3 517	3 397	891	1 145
VI	2 320	3 012	2 619	582	1 184	2 624	3 505	3 294	1 033	1 077
VII	2 193	2 965	2 648	666	1 191	2 192	3 248	2 893	795	953
VIII	1 974	3 114	2 698	687	1 269	2 915	3 595	3 269	791	1 102
IX	1 657	3 146	2 626	594	1 228	2 942	3 762	3 328	823	1 119
X	2 130	3 203	2 563	564	1 236	2 947	3 688	3 376	803	1 223
XI	1 689	2 911	2 266	442	1 124	2 728	2 350	2 613	702	1 168
XII	1 663	2 930	2 360	389	1 128	2 406	2 833	2 663	639	1 142
2009 I	1 377	2 708	2 148	370	1 004	2 421	3 045	2 858	536	998
II	1 233	2 708	2 314	378	1 005	1 608	3 206	2 871	621	1 052
III	1 165	2 547	2 011	325	909	1 188	2 884	2 524	479	1 134
IV	1 364	2 510	2 040	429	924	2 279	2 287	2 458	481	1 145
V	1 395	2 471	1 864	363	954	1 901	2 768	2 743	387	1 151
VI	1 369	2 517	2 138	437	932	2 500	2 802	2 935	550	1 150
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{VI\ 2009}{V\ 2009}$	98,1	101,9	114,7	120,4	97,7	131,5	101,2	107,0	142,1	99,9
$\frac{VI\ 2009}{VI\ 2008}$	59,0	83,6	81,6	75,1	78,7	95,3	79,9	89,1	53,2	106,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

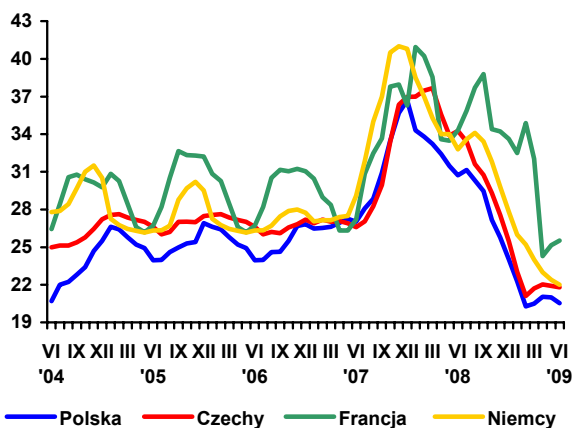
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

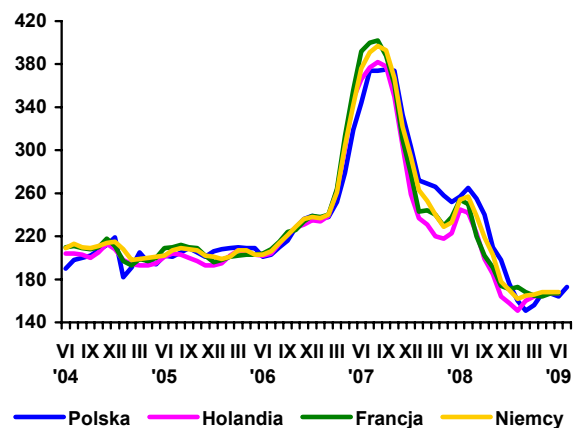
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

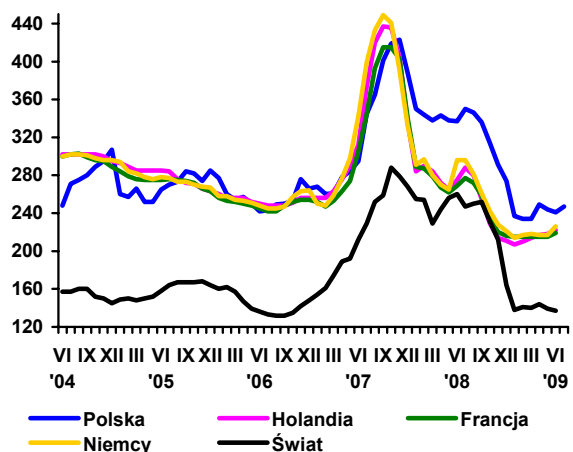
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

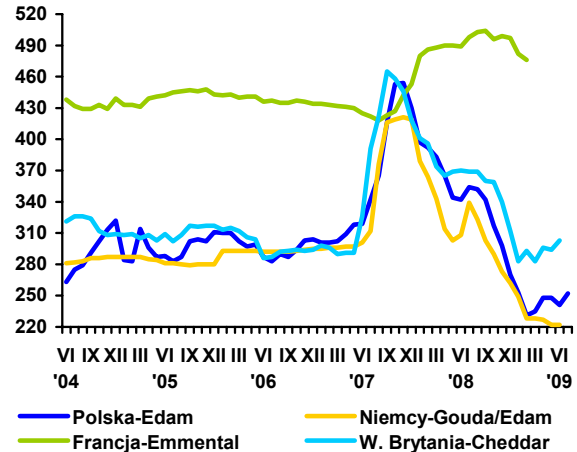
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W lipcu 2009 r. cena skupu bydła wynosiła 4,78 zł/kg wagi żywej i była o ok. 18% wyższa niż przed rokiem, ale w porównaniu do poprzedniego miesiąca br. była ona o ok. 3% niższa. W sierpniu 2009 r. ceny skupu zaczęły ponownie rosnąć, ale w końcu miesiąca nie osiągnęły poziomu z pierwszej połowy lipca br. Tendencje w rozwoju cen były zróżnicowane w zależności od kategorii wiekowo-użytkowej bydła. Za krowy zakłady mięsne płaciły o ok. 10% mniej niż przed miesiącem, a za buhajki o ok. 4% mniej (tab. 3). Również ceny skupu cieląt zaczęły spadać. W końcu sierpnia 2009 r. wynosiły one 8,94 zł/kg wagi żywej wobec 9,03-9,87 zł/kg od lutego do lipca br.

Ceny wołowiny zależą przede wszystkim od sytuacji w eksporcie oraz od kursu euro względem złotego. W I półroczu br. eksport mięsa wołowego wzrósł do ok. 117 tys. ton z ok. 106 tys. ton w I półroczu 2008 r. Eksport bydła i cieląt wyniósł 219,7 tys. sztuk i był o 8% mniejszy niż przed rokiem. Ceny w eksporcie mięsa wołowego były o ok. 2% niższe niż w I półroczu 2008 r. (2,63 EUR/kg), a ceny uzyskiwane w eksporcie bydła i cieląt obniżyły się o ok. 5% (do 2,35 EUR/kg).

W całym 2009 r. ceny wołowiny w UE będą niższe niż w 2008 r., w tym zwłaszcza w II półroczu br. W 2008 r. ceny wołowiny w UE były rekordowo wysokie, gdyż miał miejsce duży spadek importu z Brazylii. Zmalał on do 170 tys. ton wobec 331-

364 tys. ton w latach 2005-2007, z powodu redukcji liczby brazylijskich farm uprawnionych do eksportu do UE. Wysokie ceny wołowiny sprawiły, że jej spożycie zaczęło spadać, a powstałe nadwyżki podaży przeznaczone są na eksport. W 2008 r. eksport wołowiny z UE-27 do państw trzecich wyniósł 286 tys. ton i był o ok. 16% większy niż w roku poprzednim, przy utrzymującym się trendzie spadkowym w produkcji tego gatunku mięsa. W 2009 r. eksport do państw trzecich ulegnie redukcji (do ok. 180 tys. ton), a import będzie zbliżony do roku poprzedniego. Znajduje to odzwierciedlenie w malejących cenach wołowiny. Uboje bydła w UE-27 wyniosą w 2009 r. 28,5 mln sztuk i będą o 1,5% mniejsze niż przed rokiem, w tym w UE-12 będą o ok. 3% mniejsze. Największy spadek ubojów bydła ma miejsce w: Estonii (o 29%), na Słowacji (o 23%), Łotwie (o 18%), Litwie (o 13%) oraz w Rumunii (o 8%). Uboje bydła są mniejsze również w niektórych państwach UE-15, w tym największy ich spadek ma miejsce w Danii (o 13%), a w Niemczech, Włoszech i Wlk. Brytanii są one o 1,0-1,3% mniejsze. W br. wzrost ubojów bydła odnotowano w Bułgarii (o 35%), Portugalii (o 18%), Holandii (o 4%) oraz w Polsce (o 12%). Najbardziej wzrosły uboje jałówek (o ok. 20%), a uboje byków i krów były o ok. 10% większe niż przed rokiem.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	I	13,4	12,8	1,7	10,7	1,1
	II	13,4	14,4	1,7	12,7	1,1
	III	13,4	14,4	1,7	12,4	1,2
	IV	14,9	12,0	1,6	10,1	0,3
	V	13,8	16,8	2,1	14,7	0,7
	VI	13,3	14,8	1,8	12,7	0,4
	VII	12,8	12,7	1,6	10,8	0,5
	VIII	11,5	11,5	1,5	9,0	0,8
	IX	12,9	15,5	1,3	13,4	0,6
	X	15,3	17,0	2,6	13,5	0,9
	XI	13,7	15,4	1,2	11,8	0,8
	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	I	11,1	13,0	1,6	10,4	0,5
	II	13,2	17,6	1,8	15,0	0,4
	III	15,5	19,0	2,1	15,7	0,5
	IV	13,8	17,5	1,4	14,3	0,6
	V	13,1	21,0	2,3	18,6	0,7
	VI	11,9	16,0	2,8	12,7	0,6
	VII	13,1				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	I	3,98	8,55	16,34	17,82	4,10	4,47
	II	4,03	8,26	16,52	17,94	4,09	4,45
	III	4,03	8,03	17,10	17,93	4,24	4,45
	IV	4,05	7,71	17,15	18,02	4,23	4,45
	V	4,08	7,51	17,16	18,10	4,21	4,44
	VI	4,19	7,67	17,20	18,14	4,11	4,33
	VII	4,03	7,58	17,57	18,23	4,36	4,52
	VIII	4,10	7,38	17,64	18,21	4,30	4,44
	IX	4,12	7,26	17,63	18,35	4,28	4,45
	X	4,06	7,62	17,79	18,38	4,38	4,52
	XI	4,09	7,91	17,76	18,40	4,34	4,49
	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	I	4,25	8,07	18,40	18,61	4,33	4,38
	II	4,54	9,10	18,50	18,79	4,07	4,14
	III	4,73	9,67	18,79	19,18	3,97	4,05
	IV	4,83	9,87	18,81	19,53	3,89	4,04
	V	4,64	9,46	18,84	19,70	4,06	4,24
	VI	4,90	9,71	19,18	19,84	3,99	4,05
	VII	4,78	9,03	19,48	20,04	4,07	4,19
w % ceny	sprzed roku	118,6	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	102,5	-	-	-	-	-

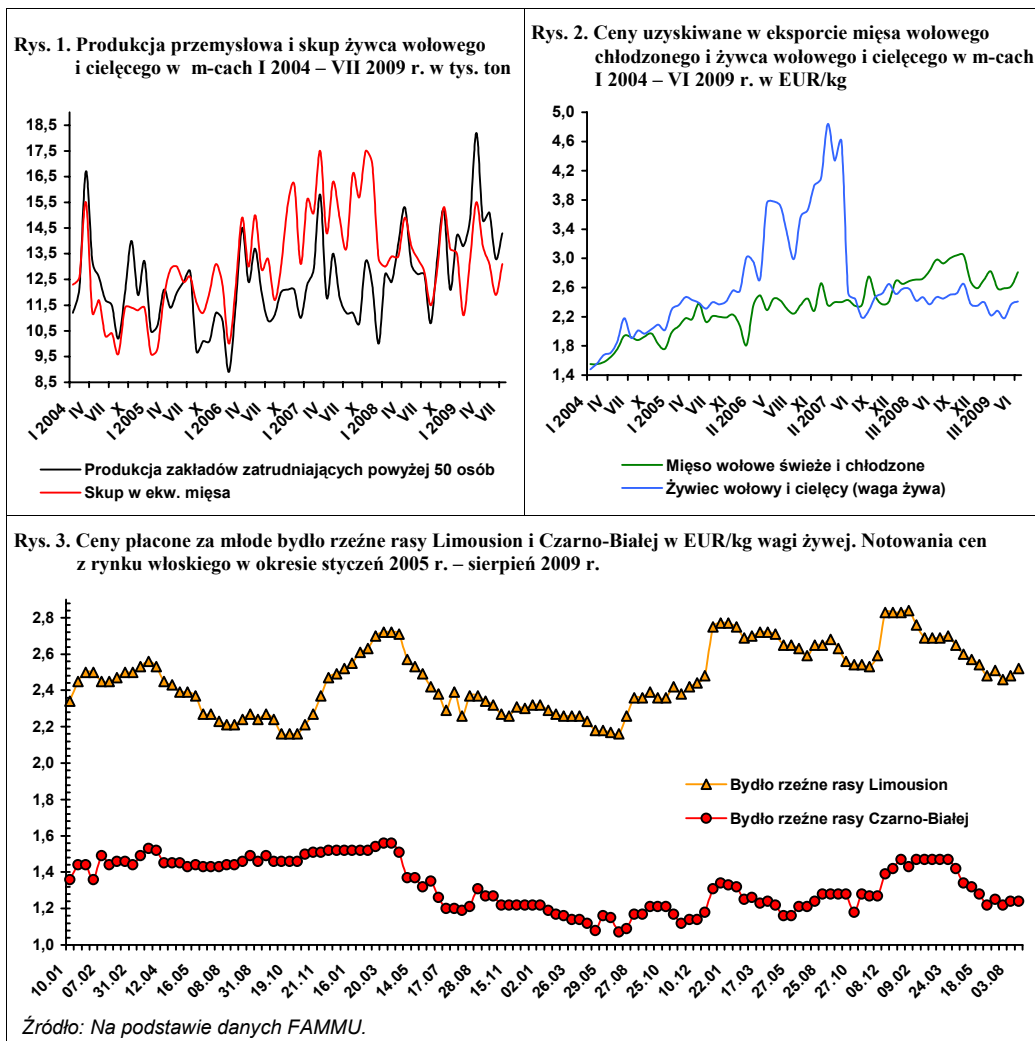
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	I 2009	II 2009	III 2009	IV 2009	V 2009	VI 2009	VII 2009	VIII 2009	IX 2009
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,19	4,57	4,74	4,93	4,81	4,92	5,12	4,81	4,84
Buhaje	4,68	4,99	5,28	5,46	5,32	5,49	5,82	5,73	5,57
Krowy	3,28	3,66	3,77	4,00	3,92	3,95	4,17	3,80	3,81
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	8,07	8,18	8,56	9,77	9,31	9,04	9,28	9,36	8,94
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	8 737	10 664	11 217	11 373	11 357	11 398	11 370	11 172	10 880
Ćwierci z krów rzeźnych	7 010	8 671	8 990	9 227	9 016	9 165	9 375	8 169	8 196
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-25	326,2	336,3	333,5	327,6	322,98	317,7	308,2	312,8	310,52
Polska	244,5	236,6	224,3	233,5	239,8	243,2	246,2	261,3	259,08

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

Na polskim rynku wieprzowiny mamy do czynienia z dalszym spadkiem produkcji i wzrostem cen. W I półroczu br. produkcja trzody wyniosła 871 tys. ton wagi poubojowej i była o 16% niższa niż w I półroczu 2008 r. W ciągu pierwszych siedmiu miesięcy średni poziom cen skupu trzody w Polsce wyniósł 4,78 zł/kg i o 25% przekraczał średni poziom cen w analogicznym okresie 2008 r. i o 22% rekordowy dotychczas poziom cen z analogicznego okresu 2004 r. Na skutek wzrostu kursu euro do złotego przeciętna cena trzody klasy E w okresie styczeń-lipiec 2009 r. wyrażona w euro wyniosła 145,5 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 5% niższa niż w I półroczu 2008 r. W ciągu pierwszych siedmiu miesięcy średni poziom cen w Polsce wyrażony w euro był nadal nieco wyższy niż średni poziom w UE-27, podobnie jak w 2008 r. W rezultacie eksport malał, a importy rosły tak w 2009 r. jak i w 2008 r.

Wzrost importu obciąża co prawda bilans handlowy, ale łagodzi wzrost cen detalicznych na polskim rynku, a więc sprzyja konsumentom. W lipcu 2009 r. ceny detaliczne wieprzowiny były wyższe niż przed rokiem tylko o 10,1%, a w stosunku do grudnia 2008 r. o 8%.

W Unii Europejskiej ma również miejsce niewielki spadek produkcji wieprzowiny, ale towarzyszy mu spadkowy trend cen powodowany dużo mniejszym eksportem. W I półroczu 2009 r. przeciętna cena trzody klasy E w UE-27 wyniosła 140,92

EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 3% niższa niż w I półroczu 2008 r. W I półroczu 2009 r. eksport wieprzowiny z UE-27 do krajów trzecich obniżył się bowiem o 16,5%, tj. o ok. 150 tys. ton. W II półroczu załamanie eksportu może być większe, gdyż Komisja Europejska przewiduje, że w całym 2009 r. eksport obniży się o ponad 300 tys. ton, tj. o 18,6%. Tak duży spadek eksportu niewątpliwie zaważy na poziomie cen, których spadek w II półroczu może okazać się głębszy niż w I półroczu. W lipcu przeciętna cena trzody klasy E wyniosła w UE-27 156,5 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w sierpniu 155 EUR/100 kg. Ceny te były niższe niż w odpowiednich miesiącach przed rokiem o 8 i 11%.

W lipcu Komisja Europejska przewidywała, że w II półroczu przeciętna cena trzody klasy E w UE-27 wyniesie 152,55 EUR/100 kg, w tym w III kwartale 158,07 EUR, a w IV kwartale 147,02 EUR. Ceny te byłyby niższe niż w analogicznych okresach przed rokiem odpowiednio o 5, 8 i 3%.

Spadkowa tendencja cen trzody w Unii Europejskiej będzie miała, obok dewaluacji złotego i dalszego spadku produkcji wieprzowiny na polskim rynku, niewątpliwie wpływ na poziom cen trzody na polskim rynku. Przewiduje się, że w najbliższych miesiącach ceny te będą stopniowo obniżać się i powoli zbliżać do poziomu jaki miały w 2008 r.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2006 I-XII	2178,0	112,0	411,7	135,6	182,9	90,6	228,8
2007 I-XII	2210,0	101,5	363,9	88,4	256,9	140,5	107,0
I-VI	1127,6	109,4	167,6	99,2	85,2	51,9	82,4
2008 I-XII	1931,2	87,4	x	x	x	x	x
I	120,7	87,9	26,5	81,8	31,9	211,3	-5,4
II	121,0	87,9	38,3	112,3	28,7	194,6	9,6
III	128,9	91,4	36,9	116,0	30,3	131,7	6,6
IV	126,1	105,3	44,7	166,7	28,6	190,5	16,1
V	111,6	84,6	37,3	131,7	40,0	246,9	-2,7
VI	103,3	95,6	42,3	148,4	37,8	169,1	4,5
I-VI	1027,0	91,1	186,9	111,5	190,6	223,7	-3,7
VII	107,5	91,5	38,8	167,8	47,8	191,5	-9,0
VIII	98,1	83,3	36,9	148,8	47,9	164,3	-11,0
IX	104,8	99,3	39,1	156,5	52,5	213,2	-13,4
X	116,3	86,6	38,5	147,9	46,9	187,3	-8,4
XI	102,6	77,4	29,8	104,9	45,1	191,1	-15,3
XII	108,8	96,2	23,2	91,2	41,3	193,1	-18,1
2009 I	99,8	82,7	26,8	101,1	42,9	134,5	-16,1
II	88,1	72,8	30,8	80,4	31,5	109,8	-0,7
III	97,7	75,8	25,8	69,9	50,2	165,7	-24,4
IV	92,0	72,9	28,5	63,8	39,7	138,8	-11,2
V	84,0	75,3	26,3	70,5	39,1	97,8	-12,8
VI	87,3	87,5	23,1	54,6	33,6	88,9	-10,5
VII	87,4	81,3	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provit i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: Żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provit w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2008 I	3,49	73,59	4,7	107,50	3,2	172,25	2,0	83
II	3,27	74,59	4,4	110,55	3,0	176,72	1,9	73
III	3,62	76,32	4,7	113,50	3,2	180,61	2,0	76
IV	3,63	77,18	4,7	116,19	3,1	183,39	2,0	77
V	4,02	78,29	5,1	117,56	3,4	184,02	2,2	82
VI	4,31	78,28	5,5	117,73	3,7	184,50	2,3	99
VII	4,46	77,17	5,8	117,47	3,8	184,85	2,4	101
VIII	4,51	69,00	6,5	116,19	3,9	184,36	2,4	108
IX	4,64	62,66	7,4	111,50	4,2	183,53	2,5	124
X	4,32	59,74	7,2	108,13	4,0	181,59	2,4	129
XI	4,28	53,93	7,9	104,38	4,1	179,87	2,4	140
XII	4,50	52,22	8,6	102,86	4,4	179,04	2,5	146
2009 I	4,43	51,64	8,6	102,18	4,3	179,12	2,5	150
II	4,45	50,06	8,9	102,18	4,4	186,37	2,4	159
III	4,78	51,38	9,3	101,34	4,7	189,65	2,5	176
IV	4,88	51,34	9,5	102,52	4,8	193,06	2,5	184
V	4,81	47,51	10,1	100,51	4,8	195,21	2,5	181
VI	5,06	45,77	11,1	100,57	5,0	198,68	2,5	187
VII	5,08	45,11	11,3	100,54	5,1	200,42	2,5	188

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2008 I	4,57	12,48	16,11	9,74	14,13	20,35	12,27	113,2	126,3	126,0
II	4,28	12,31	16,08	9,74	13,70	20,25	12,13	111,3	125,9	124,5
III	4,74	12,55	16,04	9,74	13,83	20,07	12,11	110,2	125,1	124,3
IV	4,76	12,42	15,94	9,71	13,90	20,08	12,22	111,9	126,0	125,8
V	5,27	12,65	16,22	9,79	14,26	20,31	12,37	112,7	125,2	126,4
VI	5,65	13,06	16,35	9,91	14,94	20,68	12,64	114,4	126,5	127,5
VII	5,84	13,21	16,73	10,18	14,93	20,70	12,75	113,0	123,7	125,2
VIII	5,91	13,27	16,80	10,33	15,00	20,94	12,83	113,0	124,6	124,2
IX	6,08	13,23	16,80	10,39	15,09	20,97	12,96	114,1	124,8	124,7
X	5,66	12,98	16,77	10,52	14,89	21,11	12,96	114,7	125,9	123,2
XI	5,61	12,90	16,77	10,61	14,61	21,13	13,02	113,3	126,0	122,7
XII	5,90	13,03	16,76	10,67	14,62	21,06	13,04	112,2	125,7	122,2
2009 I	5,80	13,10	17,06	10,72	14,94	21,11	13,13	114,0	123,7	122,5
II	5,83	13,12	17,15	10,75	14,69	21,32	13,15	112,0	124,3	122,3
III	6,26	13,55	17,46	11,08	15,03	21,66	13,41	110,9	124,1	121,0
IV	6,39	13,77	17,61	11,24	15,50	21,93	13,49	112,6	124,6	120,0
V	6,30	13,79	17,58	11,33	15,58	21,92	13,78	113,0	124,7	121,6
VI	6,63	14,02	17,86	11,37	15,63	22,08	13,83	111,5	123,6	121,6
VII	6,65	14,13	18,04	11,60	15,88	22,35	14,11	112,4	123,9	121,6

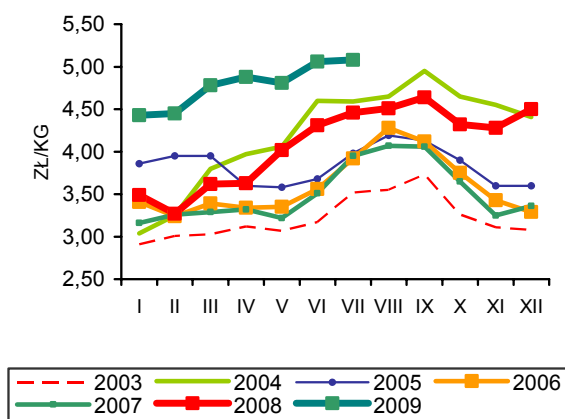
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

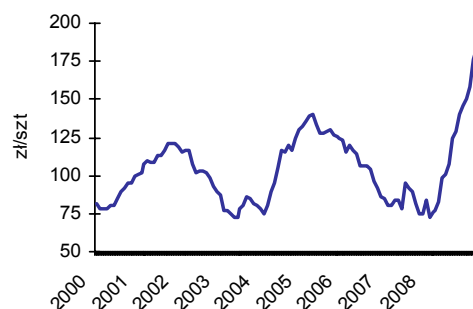
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2007 I	128,52	113,79	129,45	116,45	88,5	87,9	97,7
II	130,03	115,58	135,04	116,45	88,9	85,6	99,3
III	128,96	118,23	130,43	114,84	91,7	90,6	103,0
IV	129,32	119,64	132,21	111,72	92,5	90,5	107,1
V	131,71	118,16	137,91	115,01	89,8	85,6	102,7
VI	139,38	128,88	142,63	117,25	92,5	90,4	109,9
VII	146,12	144,81	150,74	121,73	99,2	96,2	119,1
VIII	146,57	147,76	150,10	123,08	101,2	98,8	120,5
IX	144,51	146,93	150,03	122,58	101,7	97,9	119,9
X	134,70	133,31	140,42	121,42	99,0	94,9	109,8
XI	130,13	123,52	134,62	120,00	94,9	91,8	102,9
XII	132,11	129,82	135,40	112,06	97,8	95,9	115,8
2008 I	131,94	134,44	135,29	107,10	101,9	99,4	125,5
II	133,67	125,71	141,46	110,49	94,0	88,9	113,8
III	143,78	139,82	150,12	120,33	97,2	93,1	116,2
IV	144,30	144,62	147,95	126,71	100,2	97,7	114,1
V	151,78	161,09	162,54	130,94	106,1	99,1	123,0
VI	163,94	174,24	172,09	138,26	106,3	101,2	126,0
VII	169,22	185,13	178,08	139,51	109,4	104,0	132,7
VIII	173,96	184,62	184,81	145,36	106,1	99,9	127,0
IX	172,33	183,01	179,79	148,31	106,2	101,8	123,4
X	161,30	162,05	168,92	142,18	100,5	95,9	114,0
XI	148,29	154,83	155,27	131,72	104,4	99,7	117,5
XII	144,36	150,27	150,82	125,21	104,1	99,6	120,0
2009 I	136,81	140,25	140,83	119,91	102,5	99,5	117,0
II	133,43	128,99	148,96	114,68	96,7	86,6	112,5
III	137,81	139,61	141,33	113,85	101,3	98,8	122,6
IV	142,88	147,77	147,21	121,73	103,4	100,4	121,4
V	144,24	148,11	149,62	125,91	102,7	99,0	117,6
VI	150,35	152,93	154,90	132,05	101,7	98,7	115,8
VII	156,48	160,62	158,40	134,27	102,6	101,4	119,6
VIII	155,00	160,30	160,20	131,40	103,4	100,0	122,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

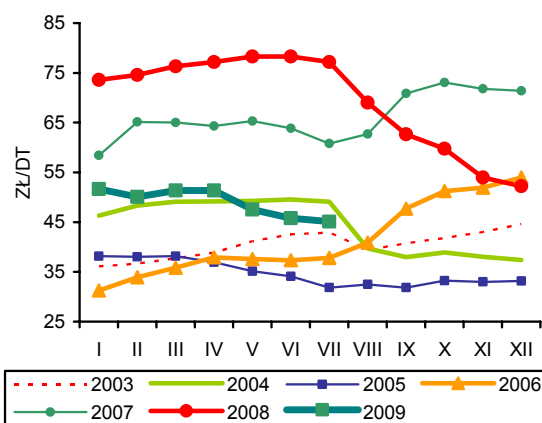
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

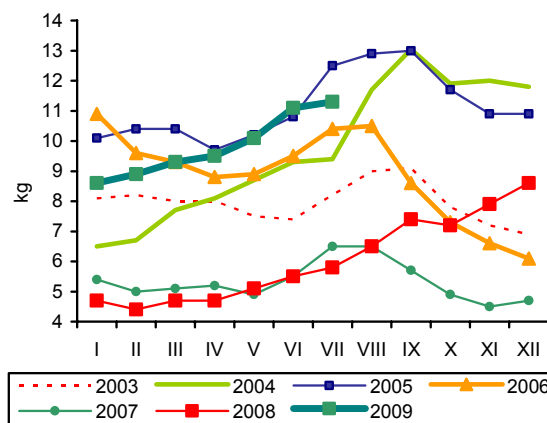
Rys. 2. Ceny prosiąt w Polsce

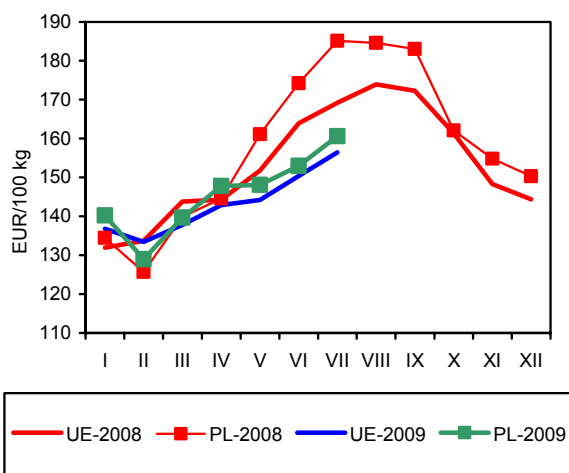
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

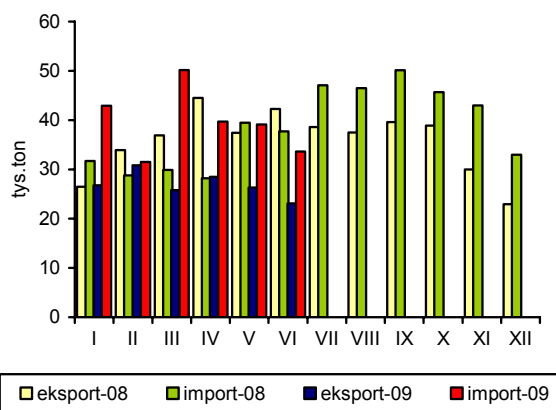
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzową

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

W czerwcu i lipcu 2009 r. produkcja mięsa drobiowego w zakładach drobiarskich zatrudniających powyżej 50 pracowników istotnie wzrosła w stosunku do poprzednich miesięcy. Łącznie w okresie od stycznia do końca lipca br. wyniosła ona 683,6 tys. ton i była o 2,3% mniejsza niż w tym samym okresie 2008 r.

W pierwszym półroczu 2009 r. eksport mięsa drobiowego był o 4% niższy niż w tym samym czasie roku poprzedniego, z tym że w pierwszych miesiącach roku spadek eksportu w stosunku do roku poprzedniego był znacznie głębszy niż w drugim kwartale. Tradycyjnie największym rynkiem zbytu były Niemcy, choć ich udział zmniejszył się w stosunku do pierwszego półrocza poprzedniego roku, zarówno pod względem ilości jak i wartości sprzedaży. W pierwszej połowie 2009 r. eksport do Niemiec miał 21% ilościowy i 29% wartościowy udział w wywozie, podczas gdy w roku poprzednim było to odpowiednio 25 i 34%. Zmalała sprzedaż do większości odbiorców unijnych, z wyjątkiem Czech, Słowacji i Belgii.

W ostatnich latach zmniejszył się import mięsa drobiowego do Polski. W 2008 r. jego wolumen stanowił tylko 60% wielkości przywozu z poprzedniego roku. Dane z pierwszego półrocza 2009 r. wskazują, że import wzrósł o 30% w stosunku do analogicznego okresu 2008 r.

Rosną ceny na rynku pasz dla drobiu. Od stycznia do końca lipca pełnoporcjowe mieszanki dla kurcząt podrożały o 18%, jednakże w porównaniu z lipcem ub. r. były one o 4,3% tańsze.

W pierwszym półroczu 2009 r. rosły ceny na rynku drobiarskim. W czerwcu 2009 r. ceny żywca kurcząt były o 27% wyższe niż w końcu 2008 r. W lipcu i sierpniu nastąpił 3% spadek cen skupu.

Od kwietnia do grudnia 2008 r. relacje między ceną skupu żywca kurcząt oraz ceną pasz ulegały systematycznej poprawie

na rzecz hodowców. Podobnie było w pierwszych miesiącach 2009 r., pomimo drożących pasz, opłacalność chowu drobiu powoli rosła. W maju równoczesny spadek cen skupu i silny wzrost cen pasz, spowodował istotne pogorszenie opłacalności chowu. Jednakże już w następnych miesiącach – czerwcu i lipcu – relacje ponownie poprawiły się na rzecz hodowców.

W pierwszych miesiącach 2009 r. nastąpił skokowy wzrost cen zbytu mięsa kurcząt. W czerwcu br. tuszki kurcząt były o 32% droższe niż w grudniu 2008 r. Od początku 2009 r. marża przetwórcza utrzymywała się na poziomie wyższym niż przeciętnie w roku poprzednim. Wyjątek stanowił początek drugiego kwartału, gdy wystąpił krótkotrwały spadek cen zbytu. W lipcu i sierpniu ceny zbytu obniżyły się w stosunku do poprzednich miesięcy. Obniżyła się również marża przetwórcza.

Ceny żywca oraz mięsa indyczego w zakładach przetwórczych rosną od początku 2009 r., wykazując przy tym krótkookresowe wahania. Za żywca indyczego w czerwcu płacono hodowcom o 28% więcej niż w grudniu. Rosły również ceny mięsa indyków. Ceny zbytu mięsa indyczego zwiększyły się w tym samym okresie o 7,7%. W sierpniu ceny skupu żywca jak i ceny zbytu mięsa indyczego obniżyły się.

W lipcu 2009 r. polskie ceny wyrażone w euro stanowiły 77% przeciętnej ceny unijnej. W stosunku do tego samego okresu 2008 r., przewaga cenowa polskich eksporterów zwiększyła się. W lipcu 2009 r. polskie ceny sprzedaży mięsa kurcząt, wyrażone w euro, były o 18% niższe niż w lipcu 2008 r., podczas gdy w tym czasie średnie ceny unijne spadły o 6%. Polska ciągle należy do najtańszych producentów mięsa drobiowego w Europie. Do największych konkurentów Polski tradycyjnie należą Holandia i Hiszpania, a od początku bieżącego roku również Węgry.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
I	74,4	89,1	93,7	108	95,2
II	71,0	84,0	79,7	92,9	85,8
III	84,9	94,3	94,9	95,1	98,1
IV	82,7	83,7	89,2	105,0	99,0
V	77,8	91,6	96,2	99,1	97
VI	79,6	94,1	86,4	94,2	101,5
VII	82,9	91,3	93,4	105	107,0
VIII	86,3	94,4	97,4	96	
IX	87,3	94,9	95,6	101	
X	91,4	101	109,0	108	
XI	91,6	97,2	99,9	93	
XII	90,9	90,4	91,0	97,7	
RAZEM	1000,8	1106	1126,4	1195	683,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2008 ^a	2009 ^a	2008 ^a	2009 ^a
I	2549	3670	22212	19652
II	2261	2642	22846	19721
III	2074	3767	20585	22430
IV	2350	3613	22596	21143
V	2548	2409	21662	24014
VI	2508	2311	21109	18277
VII	3487		19766	
VIII	3949		17456	
IX	3777		22218	
X	3269		24632	
XI	3021		21685	
XII	3495		21289	
RAZEM	35293	18411	258056	125238

^a dane nieostateczne (na dzień 01.09.2009)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
I	1,46	1,40	1,41	0,21	0,22	0,20
II	1,48	1,42	1,44	0,20	0,21	0,21
III	1,54	1,46	1,48	0,22	0,22	0,21
IV	1,60	1,48	1,58	0,22	0,21	0,21

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
I	1245	1020	1,19	1,17	2,92	3,05	3,90	4,81	5,95	6,91
II	1270	1119	1,20	1,19	3,22	3,32	5,27	5,70	6,02	6,72
III	1289	1149	1,21	1,21	3,24	3,46	5,27	5,91	6,36	7,12
IV	1304	1151	1,23	x	3,16	3,50	4,82	5,42	6,21	7,28
V	1293	1163	1,22	1,25	3,25	3,40	5,16	5,69	6,35	6,95
VI	1279	1204	1,22	1,25	3,27	3,76	5,34	6,24	6,32	
VII	1263	1209	1,22		3,22	3,64	5,26	5,78	6,51	
VIII	1225		1,22		3,30	3,65	5,24	5,73	6,51	
IX	1139		1,21		3,18		4,80		6,37	
X	1082		1,20		3,04		4,58		6,11	
XI	1037		1,18		2,94		4,47		5,93	
XII	1024		1,17		2,95		4,72		5,83	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indy (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
I	5,60	5,00	4,25	4,37	6,53	7,32
II	5,60	5,50	4,20	4,67	6,57	7,72
III	5,60	5,60	4,36	4,94	7,54	7,70
IV	5,60	x	4,52	5,35	6,33	7,88
V	6,00	5,60	4,62	5,47	6,57	7,97
VI	6,00	5,60	4,56	5,44	6,86	7,86
VII	6,00		4,25	5,48	6,71	7,61
VIII	6,00		4,09	5,07	6,70	7,49
IX	5,50		4,11		6,78	
X	5,50		4,23		7,21	
XI	5,10		4,17		7,07	
XII	5,00		4,25		7,30	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

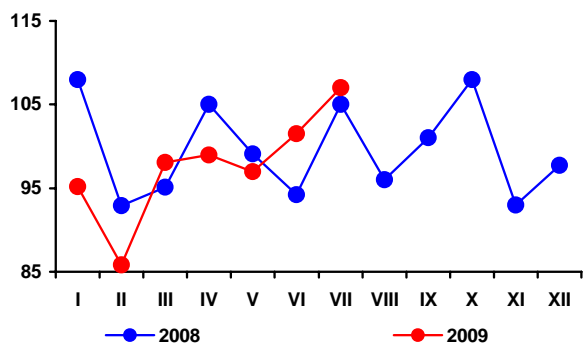
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

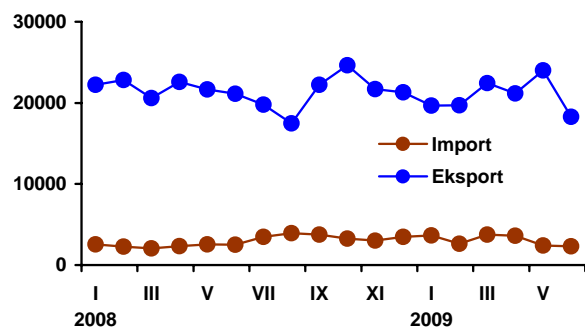
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2008 VI	151,65	229,00	209,81	216,16	225,00	175,00	160,60	184,93
VII	160,21	229,00	198,33	225,05	225,00	175,00	163,02	184,75
VIII	157,31	229,00	190,13	219,19	225,00	177,26	170,03	185,49
IX	142,93	229,00	189,23	208,98	224,67	180,00	174,58	180,65
X	126,88	230,53	186,09	189,87	220,00	180,00	159,23	176,74
XI	121,31	227,42	185,32	184,57	219,07	180,00	161,50	175,09
XII	124,69	226,50	178,06	185,42	215,00	180,00	168,31	175,52
2009 I	125,44	226,50	167,64	180,68	214,23	176,77	175,64	175,05
II	120,14	226,50	162,25	162,70	210,04	176,07	180,67	171,92
III	127,56	232,81	170,72	159,26	210,00	180,00	180,67	172,04
IV	128,46	229,90	176,77	166,50	210,00	180,00	158,15	173,58
V	123,13	250,71	174,48	175,62	214,06	180,00	148,41	174,03
VI	136,19	268,00	173,26	176,66	215,00	185,00	147,98	174,26
VII	132,54	268,00	180,40	181,79	215,00	183,65	153,09	173,25

Źródło: Dane MRiRW.

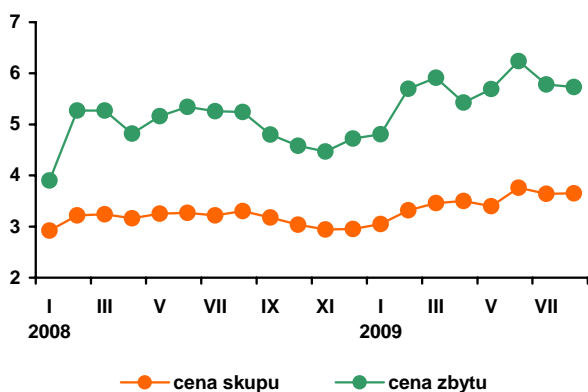
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

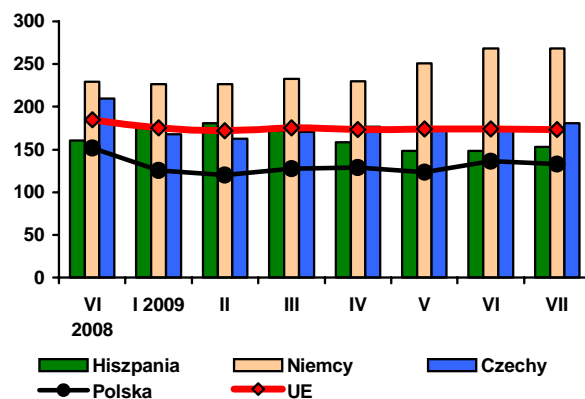
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

W sierpniu 2009 r. średnia cena zbytu jaj wyniosła 29,43 zł/100 sztuk i była o 11% wyższa niż w styczniu i o 20% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W stosunku do poprzedniego miesiąca potaniały jaja wszystkich klas, z wyjątkiem klasy M. Ceny jaj obniżyły się o 8,2% (klasa S), 3,6% (klasa L) i 1,3% (klasa XL). Jaja średnie M podrożały o 1,1%. W 2008 r. przeciętne ceny zbytu jaj konsumpcyjnych były o 4,3% wyższe w porównaniu z poprzednim rokiem. W relacji rok do roku najsilniej podrożały jaja klasy XL (o 10,7%) oraz M (o 3,3%). Jaja klasy L były droższe o 1,7%. Potaniały jaja najmniejsze klasy S (o 0,8%).

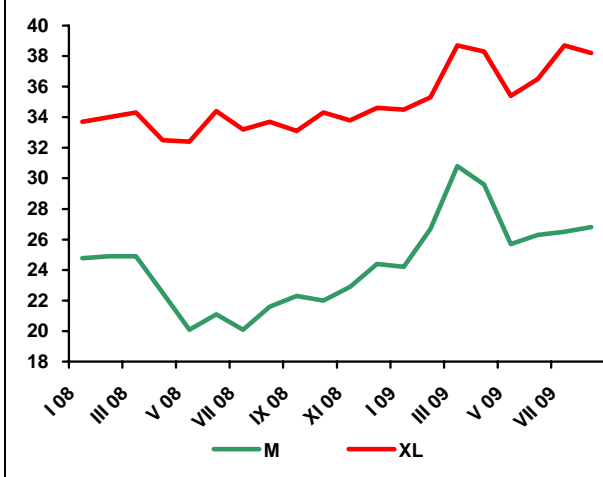
Od początku 2009 r. zmiany cen jaj przeznaczonych do przetwórstwa silnie wahają się. W styczniu pozostawały na poziomie zbliżonym do grudnia 2008 r. Jednakże już w lutym i marcu nastąpił wzrost cen skupu o 44% w stosunku do poziomu z końca poprzedniego roku. W miesiącach letnich – lipiec, sierpień, odnotowano spadek cen w relacji do miesięcy poprzednich. Na ryn-

ku jaj kierowanych do przetwórstwa wahania cen są jeszcze silniejsze. Od stycznia do sierpnia 2009 r. ceny wahały się od 3181 tys. zł/tonę na początku roku do 4498 w marcu i 3416 zł/tonę w sierpniu.

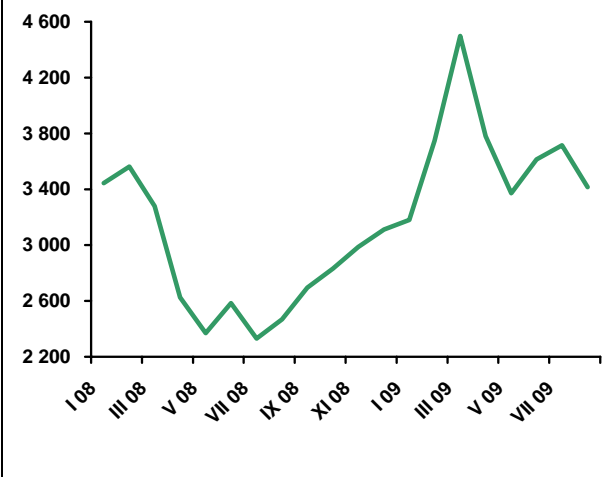
W pierwszym półroczu 2009 r. wzrosły obroty handlowe jajami świeżymi. W relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku import jaj świeżych zwiększył o 27%, a eksport o 17%. Zmalały obroty przetworami z jaj. Od stycznia do czerwca br. przywóz przetworów zmalał o 32%, a wywóz o 25%.

Od początku bieżącego roku ceny jaj w UE wykazują duże wahania, ale w lipcu zmiany były nieduże. Jaja podrożały średnio o 0,7%, a w Polsce o 9% w wyrażeniu euro, w relacji do poprzedniego miesiąca. Od stycznia do lipca 2009 r. w Polsce ceny jaj wzrosły o 8%, podczas gdy średnie ceny jaj w UE obniżyły się o 0,1%.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a
I	1224	2684	11473	10678	430	281	1292	1205
II	1226	1757	9584	9871	414	206	1198	997
III	1141	916	10074	11771	303	209	1066	1193
IV	2051	2255	8500	10567	219	204	909	927
V	1314	427	9220	12346	226	223	963	228
VI	1475	555	9580	11404	380	211	1032	288
VII	1563		11945		334		1083	
VIII	1343		8946		400		728	
IX	2168		7845		267		1068	
X	1973		12317		595		1163	
XI	1599		12031		361		958	
XII	1224		6732		186		850	
RAZEM	18301	8594	118248	66636	4114	1334	12311	4838

^a dane nieostateczne (na dzień 01.09.2009)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
I	33,71	34,50	28,25	28,30	24,76	24,20	23,84	18,90
II	34,00	35,30	28,60	31,30	24,90	26,70	23,80	25,60
III	34,30	38,70	28,80	34,40	24,90	30,80	23,40	27,00
IV	32,50	38,30	24,80	31,80	22,50	29,60	22,70	27,70
V	32,40	35,40	24,30	27,30	20,10	25,70	18,50	24,40
VI	34,40	36,50	26,10	30,30	21,10	26,30	17,20	24,80
VII	33,20	38,70	24,50	30,40	20,10	26,50	15,50	25,50
VIII	33,70	38,20	26,00	29,30	21,60	26,80	16,90	23,40
IX	33,10		27,70		22,30		16,80	
X	34,30		27,80		22,00		17,70	
XI	33,80		28,30		22,90		19,10	
XII	34,60		28,50		24,40		19,05	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2008 V	113,23	99,08	86,47	83,43	71,19	103,78
VI	117,04	98,17	86,44	93,74	70,24	105,36
VII	118,32	103,23	84,97	94,32	68,52	107,13
VIII	121,76	102,90	89,97	88,04	72,45	109,60
IX	122,96	105,10	90,97	95,78	70,43	111,10
X	118,43	106,99	96,14	97,80	71,94	113,45
XI	114,62	107,55	99,28	106,88	72,70	114,62
XII	109,33	107,58	115,48	113,43	88,50	118,10
2009 I	103,38	96,09	103,85	109,00	89,39	112,30
II	102,28	98,28	101,97	104,54	87,39	110,53
III	114,92	106,64	117,20	118,12	93,42	120,78
IV	119,05	107,42	116,34	118,37	83,07	119,34
V	105,60	100,54	93,59	118,69	70,19	113,43
VI	102,33	98,78	93,44	104,98	66,70	110,66
VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W 2009 r. ceny jagniąt i owiec wzrosły w wielu rejonach świata, w tym w krajach, z których pochodzi import do Unii Europejskiej, w samej Unii Europejskiej, a w tym także w Polsce.

W I półroczu przeciętna cena jagniąt w Nowej Zelandii wyniosła 80 NZD/100 kg cwe i była o 50% wyższa niż w I półroczu 2008 r. Wzrost cen jagniąt na tym rynku nie osłabił jednak ich importu do Unii Europejskiej. W I półroczu 2009 r. z krajów trzecich do UE-27 sprowadzono bowiem 171,4 tys. ton mięsa owczego w wadze poubojowej, w tym z Nowej Zelandii 148,5 tys. ton. W obu przypadkach było to o ponad 3 tys. ton więcej (o ok. 2%) niż przed rokiem. Choć w Australii stopa wzrostu cen w tym okresie była znacznie mniejsza niż w Nowej Zelandii, bo wyniosła jedynie 10%, to import z tego kierunku do Unii Europejskiej zmniejszył się o 22% i wyniósł tylko 8,7 tys. ton.

Wzrost importu, z jakim mamy do czynienia w Unii Europejskiej w I półroczu 2009 r. nie dotyczył wszystkich krajów. W niektórych krajach, takich jak Belgia, Włochy czy Portugalia wystąpił 20-30% spadek importu mięsa owczego w tym okresie. W UE-12 stopa wzrostu importu wyniosła 13%, w tym w UE-10 – 21%. Import UE-12 stanowił jednak tylko niecały 1% ogólnego importu Unii Europejskiej.

W I półroczu 2009 r. przeciętna w UE-27 cena jagniąt wyniosła 585 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 5% wyższa niż w I półroczu 2008 r. Z kolei przeciętna cena owiec ciężkich w I półroczu 2009 r. ukształtowała się na poziomie 465 EUR i była wyższa niż rok wcześniej o 6%.

Po długotrwałej spadkowej tendencji cen skupu żywca baraniego w Polsce, ceny te od początku 2009 r. także wykazują wzrost. W I półroczu 2009 r. przeciętna cena skupu owiec w Polsce osiągnęła 6,67 zł/kg i była o 28% wyższa niż w I półroczu 2008 r. Wzrost tej ceny jest jednak głównie efektem osłabienia złotego wobec euro. Cena ta wyrażona w euro wyniosła bowiem w I półroczu 149 EUR/100 kg wagi żywej i 317 EUR/100 kg wagi poubojowej i była odpowiednio o 2 i 1% wyższa niż w I półroczu 2008 r. Z danych Komisji Europejskiej wynika natomiast, że cena owiec ciężkich w Polsce w I półroczu 2009 r. osiągnęła 323 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 6% niższa niż w I półroczu 2008 r.

Wzrost cen na wszystkich wymienionych rynkach utrzyma się prawdopodobnie do końca roku, choć stopa tego wzrostu może ulec znacznemu obniżeniu. W miarę umacniania się złotego malała będzie też stopa wzrostu cen skupu owiec na polskim rynku.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009 ^a	Zmiana w % 2009/2008
I półrocze	1438	1373	1309	95,3
II półrocze	901	1113	1050	94,0
Rok	2339	2486	2359	95,0

^a prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2008	25,5	42,2	297,9	35,6	44,0	108,6	71,4	85,9	39,2	33,3	23,3	114,0	920,9
2009	32,6	53,6	197,1	136,7	5,2	2,8	x	x	x	x	x	x	900^a
miesiąc roku poprzedniego = 100	127,8	127,0	66,2	384,0	80,6	1,2	x	x	x	x	x	x	98,0
Import 2008	16,6	32,3	38,2	8,6	14,9	10,0	16,0	10,0	18,6	14,7	10,5	8,8	199,2
2009	59,0	2,9	75,3	22,0	62,5	35,5	x	x	x	x	x	x	300^a
miesiąc roku poprzedniego = 100	355,4	9,0	197,1	255,8	484,5	355,0	x	x	x	x	x	x	150,0

^a prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane CAAC.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
2007/2008	4,80	5,11	5,02	5,66	6,62	5,23	5,27	6,68	5,00	4,29	4,92	4,57
2008/2009	4,79	4,68	4,84	5,20	6,97	5,69	6,20	7,64	7,58	6,65	6,27	6,24
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,8	91,6	96,4	91,8	105,3	108,8	117,6	114,4	151,6	155,0	127,4	136,5

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
IX	-	-	-	-	4,51	1,34	9,60	2,85
X	-	-	-	-	4,98	1,39	10,6	2,96
XI	-	-	-	-	5,04	1,35	10,7	2,66
XII	9,63	2,40	20,50	5,10	5,93	1,48	12,6	3,14
I 2009	10,45	2,47	22,23	5,27	6,02	1,43	12,8	3,03
II	-	-	-	-	5,97	1,29	12,7	2,74
III	9,30	2,01	19,79	4,28	6,00	1,30	12,8	2,77
IV	8,87	2,01	18,87	4,27	6,00	1,36	12,8	2,90
V	-	-	-	-	5,98	1,33	12,7	2,82
VI	-	-	-	-	6,12	1,36	13,0	2,89
VII	-	-	-	-	5,68	1,32	12,1	2,81

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2008	33,14	33,14	33,94	36,98	37,10	37,43	37,43	37,64	34,85	34,79	35,17	36,15
2009	36,78	36,63	39,06	38,14	38,64	40,91	41,69	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	111,0	110,5	115,1	103,4	104,2	109,3	111,4	x	x	x	x	x

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
UE-27												
2007/2008	582,2	641,0	686,7	672,9	628,1	558,5	578,2	526,6	508,5	527,0	572,9	602,0
2008/2009	645,2	687,6	741,4	701,7	677,0	600,9	555,2	558,0	554,2	564,2	620,5	646,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	110,8	107,3	108,0	102,2	107,8	107,6	96,0	106,0	109,0	107,1	108,3	107,4
Włochy												
2007	574,2	712,3	733,4	719,6	690,9	596,2	699,4	556,0	557,8	615,9	613,1	622,9
2008	666,8	662,1	667,6	599,8	534,3	552,7	568,3	598,4	567,7	601,7	634,9	634,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	116,1	93,0	91,0	83,4	77,3	92,7	81,3	107,6	101,8	97,7	103,6	101,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
UE-25												
2007/2008	406,6	400,5	394,9	388,3	390,4	413,7	438,3	442,1	479,8	459,1	422,3	415,8
2008/2009	424,1	419,9	415,1	415,8	439,2	454,3	449,6	481,4	492,5	470,3	423,6	418,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,3	105,8	105,1	107,1	112,5	109,8	102,6	108,9	102,6	102,4	100,3	100,6
Wielka Brytania												
2007	329,0	301,9	285,2	277,0	312,3	364,5	391,2	406,1	476,0	444,1	368,9	355,9
2008	362,7	347,8	324,3	355,9	365,0	414,3	407,7	452,1	475,8	446,5	368,6	367,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	110,2	115,2	113,7	128,5	116,9	113,9	104,2	111,3	100,0	100,5	99,9	103,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2007/2008												
NZD/100 kg cwe	56,60	60,59	61,08	54,00	51,55	50,49	49,75	50,36	56,23	61,55	65,88	70,76
2008/2009												
NZD/100 kg cwe	77,23	80,10	82,54	74,00	73,50	75,30	78,81	82,20	84,62	88,02	88,90	89,73
miesiąc roku poprzedniego = 100	136,4	132,2	135,1	137,0	142,6	149,1	158,4	163,2	150,5	143,0	134,9	126,8

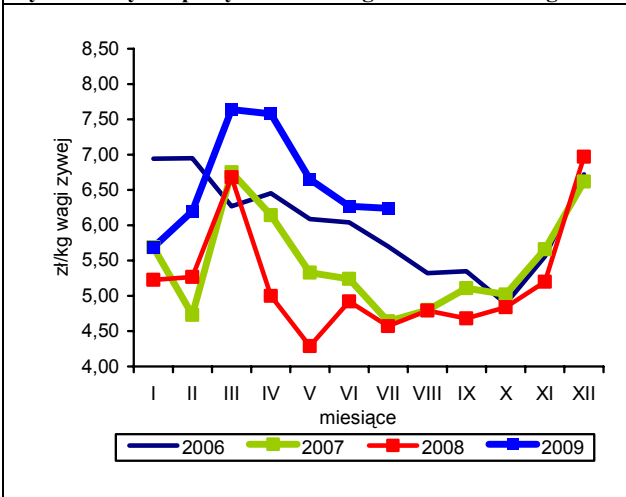
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

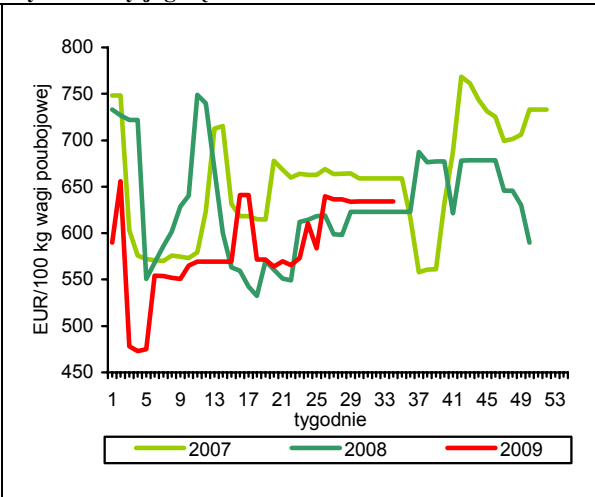
Wyszczególnienie	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2007/2008												
AUD/100 kg cwe	298	261	294	298	351	379	345	354	361	392	332	335
2008/2009												
AUD/100 kg cwe	342	303	323	350	365	406	439	395	391	398	385	372
miesiąc roku poprzedniego = 100	115,0	116,0	109,9	117,4	104,0	107,1	127,2	111,6	108,3	101,5	116,0	111,0

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

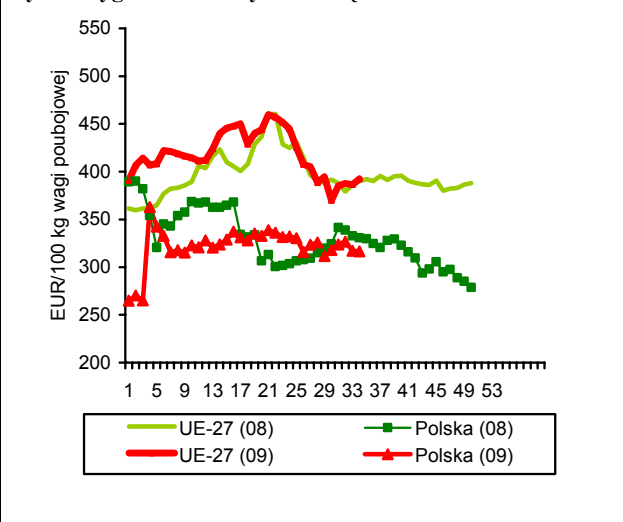
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

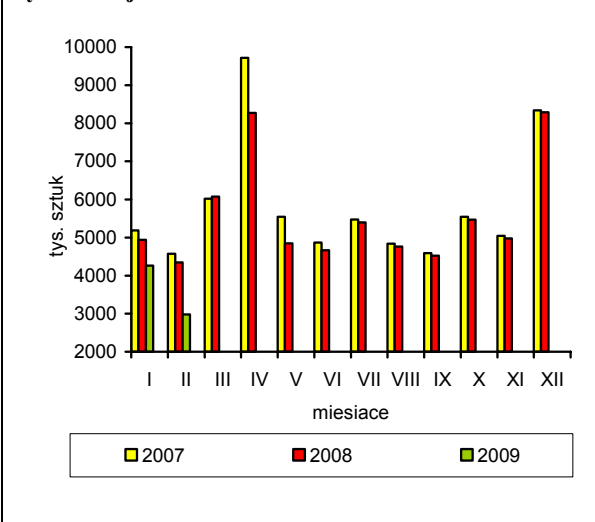
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

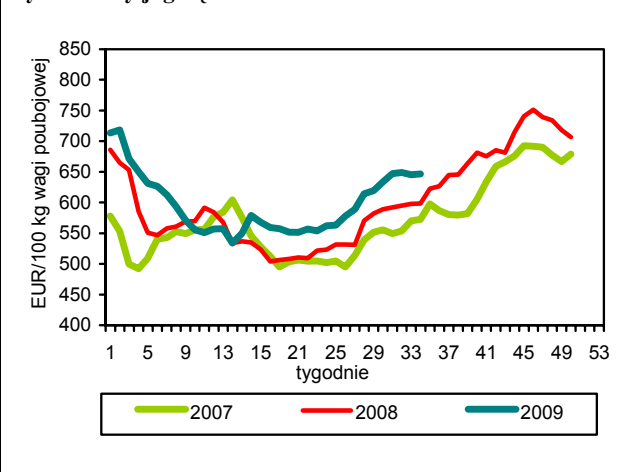
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

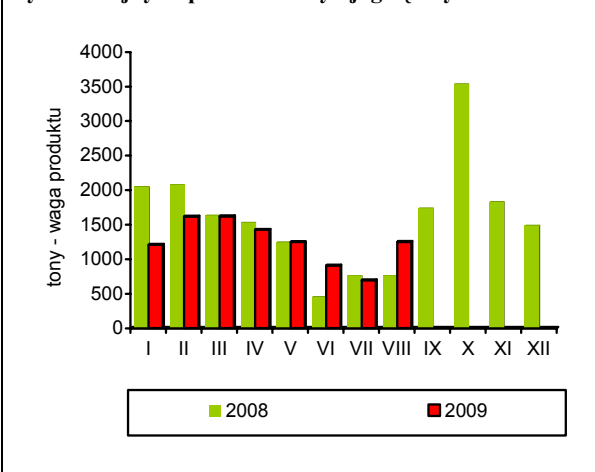
Rys. 4. Uboje owiec w UE-27

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

Połowy ryb na Bałtyku wyniosły w okresie styczeń-lipiec 2009 r. 91 tys. ton i były o 22,2% większe niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Rybacy korzystają przede wszystkim z poprawy koniunktury w połowach szprotów paszowych sprzedawanych w portach duńskich, gdzie dzięki osłabieniu złotego uzyskują ponad o 1/3 wyższe ceny niż w 2008 r. (ok. 500 zł/tonę). Ich odłów wyniósł w ciągu siedmiu miesięcy 66 tys. ton i był o 30% wyższy niż przed rokiem. Poprawiła się także opłacalność połowów śledzi, co wraz z większą aktywności rybaków nie wylansowanych do połowów dorszy spowodowało, że ich połowy zwiększyły się o blisko 40% do 11,6 tys. ton. W stosunku do 2008 r. zmniejszyły się natomiast połowy dorszy (o 15% do 7,2 tys. ton), storni (o 10% do 4,9 tys. ton) oraz innych ryb (o 17% do 1,3 tys. ton).

Produkcja ryb i przetworów rybnych w zakładach zatrudniających 50 i więcej osób wyniosła w I półroczu 2009 r. 136,4 tys. ton, tj. o 1,9% więcej niż w analogicznych miesiącach 2008 r. Zwiększyła się przede wszystkim produkcja wyrobów wysoko przetworzonych (sałatki, paprykarze, pasty i paszety z ryb) oraz konserw i przetworów z innych ryb poza tradycyjnymi śledziami, szprotami i makrelami (o ok. 50%). Zdecydowanie więcej wyprodukowano także mrożonego mięsa z ryb morskich i wędzonych łososi (o ok. 40%), przetworów z łososi (o 20%) oraz innych ryb wędzonych (o 15%). Zmniejszyło się natomiast przetwórstwo w największych grupach towarowych, tj. przetworów i konserw ze śledzi (o 15%), mrożonych filetów z ryb morskich (o 6%) oraz ryb morskich mrożonych (o 17%).

W I półroczu 2009 r. odnotowano wyraźny wzrost wartości handlu zagranicznego rybami i ich przetworami, przy ograniczeniu wielkości obrotów. Eksport zwiększył się w stosunku do analogicznego okresu ub. r. o 12,9% do 1,519 mld zł, a import o 15,1% do 1,605 mld zł. Tendencje takie spowodowały pogorszenie ujemnego salda wymiany z 48,9 do 86,1 mln zł. W ujęciu ilościowym wywóz był zbliżony do ubiegłorocznego, na co wpłynął ponad 30% wzrost sprzedaży szprotów paszowych bezpośrednio z burt statków w portach duńskich. Eksport podstawowych grup towarowych, za wyjątkiem konserw i przetworów który utrzymał się na poziomie z 2008 r., był jednak niższy. O 14% zmniejszyły się wywóz ryb wędzonych, o 2% filetów rybnych

i o 10% ryb mrożonych. Mniej sprzedaliśmy przede wszystkim dorszy (o 21%), śledzi (o 17%) i łososi (o 14%). Ograniczenie eksportu wynikało głównie ze spadku popytu na polskie produkty ze strony rynku niemieckiego, francuskiego i holenderskiego (o 18-19%), jednak wzrost cen wynikający z deprecjacji złotego spowodował, że zanotowano wzrost wartości obrotów z wszystkimi ważniejszymi partnerami handlowymi (w tym ponad 3-krotnie z USA). Wolumen importu ograniczono natomiast o 9%, głównie pod wpływem ok. 27% wzrostu średnich cen transakcyjnych. Mniejsze niż w I półroczu ub. r. był zakupy m.in. tuńczyków (o 56%), ryb słodkowodnych – pang i tilapii (o 25%), morskich makreli (o 28%), makreli i łososi (o 11%), mintajów (o 13%) oraz śledzi (o 8%). Zwiększył się tylko przywóz czarniaków, dorszy i łupaczy. Ograniczenie przywozu większości gatunków ryb wpłynęło na spadek obrotów z poszczególnymi krajami. Zmniejszył się przywóz z Norwegii, Chin, Danii, Wietnamu, Tajlandii i Holandii, natomiast więcej ryb sprowadziliśmy z Niemiec, Szwecji, Islandii, Rosji i Wielkiej Brytanii.

Utrzymuje się silna tendencja wzrostowa cen detalicznych ryb i przetworów rybnych. W lipcu br., w stosunku do miesiąca poprzedniego zwiększyły się one o kolejne 0,8%, a w 12 m-cy aż o 10%. Najbardziej podrożały ryby morskie świeże i mrożone (o 16%) oraz konserwy rybne i ryby morskie wędzone (o ok. 9%). Najmniejszy wzrost cen dotyczył natomiast świeżych i mrożonych ryb słodkowodnych oraz owoców morza (o ok. 3%). W drugiej połowie roku spodziewać się można stabilizacji cen, a okresowo nawet ich spadku pod wpływem umacniania się naszej waluty i tańszego importu.

Zwyżki cen przyczyniły się w dużym stopniu do ograniczenia spożycia ryb w gospodarstwach domowych. W I kwartale 2009 r. wyniosło ono 1,37 kg/osobę i było o 2,8% niższe niż w tym samym okresie roku ubiegłego. Zmalało spożycie ryb solonych oraz ryb morskich świeżych, mrożonych i chłodzonych, a zwiększyło się ryb słodkowodnych. Na poziomie roku poprzedniego utrzymała się natomiast konsumpcja konserw rybnych. Wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych zwiększyły się o 5,3% do 21,92 zł/osobę.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiąc	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowną	łosoś bałtycki
2006 I-XII	55 944	20 654	15 091	9 585	2 984	104 258	128 303	21 377
2007 I-XII	60 146	22 087	10 972	10 694	3 311	107 213	121 951	18 209
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2008 VI	201	2 422	404	540	225	3 792	1 590	23
VII	637	1 255	46	606	333	2 877	3 853	24
VIII	398	2 130	11	575	400	3 514	1 870	5
IX	569	2 644	234	1 077	409	4 933	1 739	8
X	689	2 023	481	1 107	251	4 551	4 689	128
XI	980	1 172	365	366	65	2 948	862	138
XII	2 069	740	448	499	47	3 803	5 312	6 196
2009 ^a I	6 098	907	1 343	1 444	63	9 855	13 843	1 178
II	11 341	1 085	1 043	1 288	26	14 783	15 491	1 002
III	22 875	1 352	1 394	785	142	26 548	13 159	962
IV	16 405	2 790	1 527	200	552	21 474	7 715	680
V	6 562	2 750	1 002	322	295	10 931	1 750	283
VI	2 296	1 998	846	452	227	5 819	905	28
VII	343	733	67	421	27	1 591	1 341	16
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	53,8	58,4	145,7	69,5	8,1	55,3	34,8	66,7
<u>I-VII 2009</u> <u>I-VII 2008</u>	130,4	139,7	84,5	89,7	82,5	122,2	308,8	192,3

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MriRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiąc	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2006 I-XII	7 437	84 621	61 066	134 737	94 389	9 669	7 739	287 861
2007 I-XII	9 830	61 570	60 807	140 273	97 188	10 508	6 770	272 480
2008 I-XII	12 771	37 969	65 875	154 761	101 968	13 022	7 599	271 376
2008 V	1 059	3 061	4 035	10 806	6 854	880	595	18 961
VI	941	2 633	3 875	10 451	6 333	1 139	621	17 900
VII	810	1 901	4 061	9 931	6 440	827	498	16 703
VIII	842	1 846	4 024	11 305	7 255	927	619	18 017
IX	1 229	2 633	5 675	14 171	9 412	972	677	23 708
X	799	3 274	6 562	15 141	10 010	1 252	689	25 776
XI	1 104	2 691	7 012	15 062	10 178	1 019	697	25 869
XII	1 186	3 030	9 217	14 068	9 758	914	603	27 501
2009 I	658	3 425	5 226	13 396	7 423	1 195	635	22 705
II	795	3 519	6 324	13 236	7 484	1 124	596	23 874
III	899	5 139	7 495	15 368	9 314	1 148	779	28 901
IV	709	4 169	5 886	11 383	6 104	733	727	22 147
V	812	2 643	5 263	10 261	5 230	1 176	707	18 979
VI	594	2 730	5 643	10 824	5 903	951	618	19 791
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VI 2009</u> <u>VI 2008</u>	63,1	103,7	145,6	103,6	93,2	83,5	99,5	110,6
<u>I-VI 2009</u> <u>I-VI 2008</u>	65,7	95,7	122,2	99,2	84,8	89,0	106,4	101,9

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. Dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia □OM□GZ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2006 I-XII	208,85	69,47	35,04	25,96	17,57	347,22	156,25	75,95	31,54	56,03
2007 I-XII	253,13	75,83	35,60	28,11	13,54	377,35	174,47	74,64	37,31	64,05
2008 I-XII	232,46	90,92	42,23	31,94	14,75	425,04	191,63	77,70	45,23	84,09
2008 V	18,50	6,69	4,10	2,27	1,39	28,81	11,87	5,74	2,95	6,63
VI	15,81	7,04	3,70	2,06	1,29	26,99	9,84	4,77	2,70	7,53
VII	17,46	7,03	2,84	2,41	1,08	27,18	11,55	4,06	3,28	5,94
VIII	14,36	6,53	2,68	2,34	0,83	27,42	12,15	3,86	3,33	6,27
IX	17,39	8,25	3,56	2,32	0,86	34,90	17,59	6,69	4,05	4,08
X	19,40	9,25	3,80	2,81	1,32	50,54	27,46	9,45	4,33	7,18
XI	16,20	8,15	3,19	2,95	0,79	44,89	22,29	8,12	3,87	8,58
XII	19,83	9,38	3,50	3,94	1,19	42,64	20,02	6,20	4,37	9,26
2009 ^b I	19,44	7,96	3,65	2,41	1,10	36,24	16,54	7,21	2,85	7,32
II	21,91	7,92	3,49	2,60	1,49	35,56	14,83	8,86	3,22	6,83
III	30,33	7,66	4,77	1,63	1,87	35,77	14,35	7,48	3,74	7,77
IV	26,76	7,00	3,82	2,68	1,33	24,72	9,88	5,64	2,57	4,26
V	16,09	6,41	3,24	2,64	1,08	26,36	9,23	5,11	1,71	8,13
VI	12,21	5,59	3,15	1,03	0,95	20,73	9,42	5,03	1,82	2,93
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VI 2009</u> <u>VI 2008</u>	77,3	79,4	85,1	50,1	73,9	76,8	95,7	105,5	67,4	38,9
<u>I-VI 2009</u> <u>I-VI 2008</u>	99,2	100,5	97,6	85,6	90,1	90,8	92,1	100,0	72,3	87,0

^a wraz z eksportem z burt statków, ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety z mintaja 03042985 ^b		Filety z morszczuka 03042956 ^b	Losoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2006 I-XII	3,94	2,79	4,63	4,42	4,40	5,60	7,58	7,47	15,54	7,56
2007 I-XII	3,31	3,14	3,85	4,10	3,79	4,99	7,44	8,82	13,31	8,38
2008 I-XII	3,63	3,40	4,09	4,24	3,94	5,07	8,22	8,84	12,02	10,01
2008 V	2,72	2,76	3,74	3,96	3,11	4,26	7,75	8,00	11,79	7,17
VI	2,91	3,12	3,69	3,97	-	4,21	7,70	8,28	11,55	8,73
VII	2,77	3,31	3,48	3,90	2,20	4,41	8,75	7,93	11,37	8,55
VIII	2,86	3,38	3,67	3,65	3,31	4,92	8,65	7,80	11,20	8,83
IX	3,85	3,71	5,15	4,40	3,66	5,32	8,38	9,40	12,22	9,98
X	3,76	3,66	3,47	4,78	4,02	5,17	9,67	9,74	11,67	11,94
XI	4,11	3,69	4,52	5,08	4,40	5,72	10,73	10,62	11,70	13,58
XII	4,24	3,81	4,52	5,04	4,56	6,64	10,93	10,61	12,30	13,31
2009 ^a I	3,96	3,58	5,16	5,03	4,09	6,92	12,54	10,37	12,97	11,44
II	4,41	4,00	5,61	5,10	4,67	8,54	13,33	12,16	14,81	12,96
III	4,51	4,12	5,38	5,13	4,71	8,64	13,27	11,25	15,67	11,88
IV	4,26	3,83	5,28	4,59	3,99	8,33	13,11	11,23	15,83	10,57
V	4,23	3,75	5,18	4,36	4,31	8,00	15,37	9,63	16,92	10,31
VI	3,85	3,56	5,59	4,43	4,38	8,10	12,30	8,41	17,26	10,52
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VI 2009</u> <u>VI 2008</u>	132,5	114,2	151,6	111,6	x	192,4	159,8	101,6	149,4	120,6
<u>I-VI 2009</u> <u>I-VI 2008</u>	133,5	130,9	139,3	123,2	127,4	169,7	178,6	130,6	127,2	126,4

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb eksportcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Filety z flądry 03042973 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania	Dania
2006 I-XII	7,44	18,70	16,78	18,52	41,64	33,76	37,91	11,29	0,36
2007 I-XII	7,20	22,76	20,71	21,37	37,92	34,07	43,13	12,28	0,53
2008 I-XII	6,86	20,03	19,68	20,81	34,57	32,23	47,37	8,99	0,38
2008 V	6,49	17,77	17,30	14,90	31,17	30,81	51,78	9,09	0,35
VI	6,12	20,20	20,08	28,58	31,53	31,04	52,23	9,00	-
VII	6,19	20,80	19,06	20,90	30,05	30,42	44,17	8,66	0,40
VIII	6,40	19,57	-	20,99	30,06	29,86	41,32	8,89	0,43
IX	6,40	18,18	17,60	19,74	31,19	32,29	36,65	6,34	0,42
X	6,70	18,15	18,99	20,55	35,67	32,29	37,15	9,60	0,44
XI	7,02	17,88	17,29	17,98	37,95	33,36	38,99	9,41	0,47
XII	7,72	18,38	18,48	19,72	41,69	35,28	42,33	9,85	0,55
2009 ^a I	8,78	17,77	18,85	17,65	34,05	37,27	42,21	11,04	0,52
II	8,60	17,70	16,05	25,54	44,16	40,23	48,12	11,39	0,55
III	10,28	17,56	16,96	22,61	43,85	41,58	49,24	11,28	0,50
IV	8,65	17,51	17,48	29,68	43,63	36,84	46,49	10,32	0,46
V	8,80	15,89	16,95	30,63	40,48	38,59	47,95	-	0,35
VI	9,41	15,93	16,41	19,46	45,82	38,95	55,37	10,31	-
Wskaźnik zmian (%)									
VI 2009 VI 2008	153,7	78,9	81,7	68,1	145,3	125,5	106,0	114,5	x
I-VI 2009 I-VI 2008	130,4	81,9	89,1	99,3	122,3	122,5	87,5	113,0	135,1

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia □OM□GZ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy	Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi		
2006 I-XII	8,51	-	9,06	58%	9,60	72%	7,81	60%	5,90	69%	7,17	67%
2007 I-XII	8,82	-	9,57	59%	9,82	72%	8,22	65%	5,60	66%	6,77	65%
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2008 V	9,02	-	9,31	57%	9,91	70%	7,66	60%	5,44	64%	6,89	66%
VI	9,06	-	9,41	57%	9,81	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,06	68%
VII	9,02	-	9,39	57%	9,39	66%	7,56	60%	5,43	64%	7,06	67%
VIII	9,04	-	9,39	57%	9,35	66%	7,32	58%	5,42	63%	7,00	67%
IX	9,04	-	9,22	55%	9,62	67%	7,28	57%	5,45	64%	6,91	66%
X	9,25	-	9,30	56%	9,92	69%	7,45	58%	5,63	66%	6,94	66%
XI	9,41	-	9,63	58%	10,27	70%	7,51	57%	5,78	67%	7,25	68%
XII	9,03	-	9,56	58%	10,66	71%	7,53	55%	5,88	68%	7,29	68%
2009 I	8,81	-	9,63	58%	10,39	67%	7,91	57%	6,10	69%	7,16	67%
II	9,08	-	9,70	58%	10,99	69%	8,28	57%	6,28	71%	7,41	69%
III	9,09	-	9,99	59%	11,04	67%	8,34	56%	6,37	71%	7,50	69%
IV	9,28	-	10,33	60%	11,06	65%	8,61	56%	6,40	71%	7,60	70%
V	9,36	-	10,44	60%	10,97	64%	8,76	57%	6,46	72%	7,67	70%
VI	9,66	-	10,61	61%	10,97	64%	8,69	57%	6,51	72%	7,72	70%
VII	9,48	-	10,31	59%	10,68	62%	8,64	56%	6,60		7,85	71%
Wskaźnik zmian (%)												
VII 2009 VII 2008	105,1	x	109,8	x	113,7	x	114,3	x	121,5	x	111,2	x
I-VII 2009 I-VII 2008	99,8	x	106,0	x	110,1	x	111,0	x	118,4	x	107,8	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone				Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	mintaj	dorsz	łosoś	szprot	makrela	śledź w sosie □OM.	Szprot w sosie □OM.	Tuńczyk w sosie wł.		
2006 I-XII	13,30	-	13,09	-	58,83	7,18	13,59	13,56	12,82	19,97	10,67	11,36
2007 I-XII	13,59	-	12,67	16,41	62,79	7,84	13,33	14,18	13,56	20,37	10,48	12,04
2008 I-XII	14,30	13,00	12,86	17,63	62,88	8,96	13,32	15,30	14,43	22,22	10,49	12,79
2008 III	14,15	13,12	12,72	17,48	62,70	8,79	13,26	14,77	14,05	21,65	10,36	12,64
IV	14,22	13,11	12,74	17,55	62,40	8,83	13,23	15,03	14,15	21,88	10,41	12,59
V	14,24	13,09	12,75	17,47	62,80	8,87	13,21	15,16	14,40	22,12	10,43	-
VI	14,22	12,89	12,69	17,48	62,70	8,93	13,24	15,32	14,45	22,35	10,43	-
VII	14,23	12,92	12,64	17,61	62,70	8,96	13,31	15,48	14,45	22,35	10,48	-
VIII	14,26	12,84	12,68	17,62	63,00	8,97	13,30	15,55	14,55	22,53	10,51	-
IX	14,34	12,68	12,71	17,67	63,40	9,05	13,26	15,58	14,60	22,59	10,52	-
X	14,36	12,71	12,86	17,86	63,10	9,14	13,36	15,58	14,70	22,71	10,52	13,32
XI	14,59	12,94	13,26	18,06	63,60	9,29	13,47	15,77	14,70	23,00	10,60	13,30
XII	14,93	12,76	13,63	18,17	63,60	9,41	13,66	15,84	14,80	23,12	10,67	12,58
2009 I	15,41	12,87	13,91	18,27	64,60	9,49	13,74	15,94	14,90	23,41	10,70	12,71
II	15,89	12,95	14,43	18,31	64,70	9,57	14,11	16,03	14,95	23,65	10,74	12,86
III	16,51	13,04	14,89	18,57	64,70	9,69	14,46	16,13	14,95	23,82	10,90	13,07
IV	16,92	13,15	15,28	18,96	64,40	9,83	14,66	16,26	15,10	24,06	10,92	13,09
V	17,12	13,44	15,28	18,99	64,70	9,88	14,74	16,58	15,50	24,47	10,95	-
VI	17,26	13,36	15,37	19,13	65,80	9,88	14,78	16,84	15,80	24,94	11,05	-
VII	17,32	13,37	15,55	19,28	67,20	9,92	14,89	17,00	15,95	25,29	11,09	-
Wskaźnik zmian (%)												
VII 2009 VII 2008	121,7	103,5	123,0	109,5	107,2	110,7	111,9	109,8	110,4	113,2	105,8	X
I-VII 2009 I-VII 2008	117,5	100,1	117,5	107,7	104,2	110,7	109,2	109,1	107,3	111,1	104,5	102,7

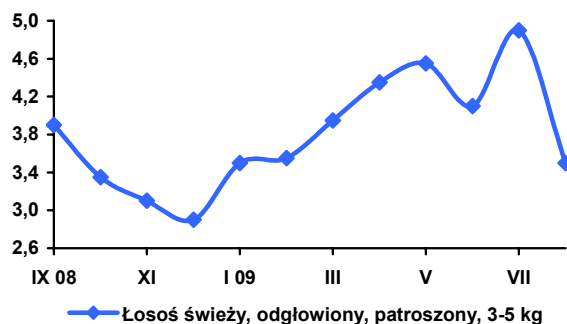
Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)

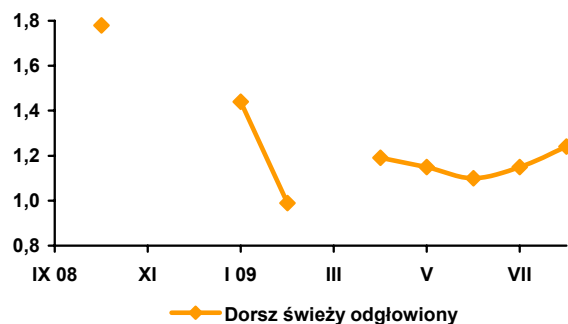
Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2006	5,03	2,40	0,76	0,51	0,59	0,77
2007	5,32	2,52	0,77	0,53	0,59	0,91
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
I-III 2008	1,41	0,68	0,21	0,18	0,18	0,16
I-III 2009	1,37	0,62	0,21	0,19	0,16	0,20
Wskaźnik zmian (%)						
I-III 2009 I-III 2008	97,2	91,2	100,0	105,6	88,9	125,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

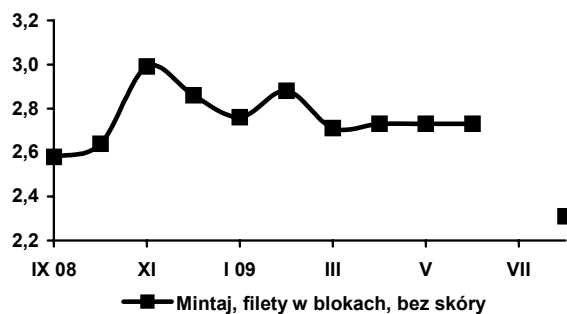
Rys. 1. Cena lososi w imporcie do Europy (poch. Norwegia) EUR/kg

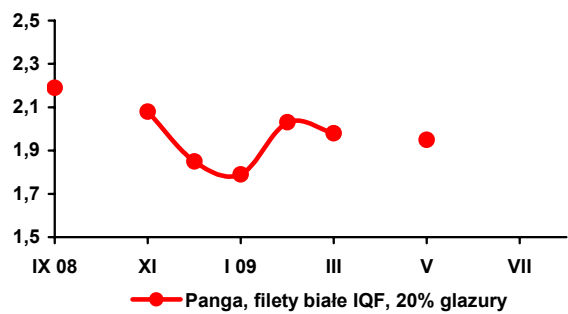
Rys. 2. Cena dorszy w imporcie z Polski FOB (EUR/kg)

Rys. 3. Cena mintajów w imporcie do Niemiec CFR (poch. Chiny) EUR/kg

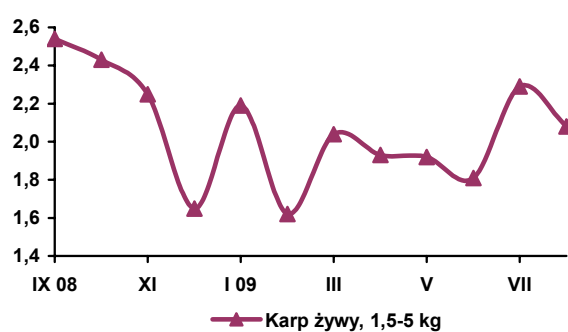
Rys. 4. Cena pangii w imporcie do Hiszpanii CFR (poch. Wietnam) EUR/kg

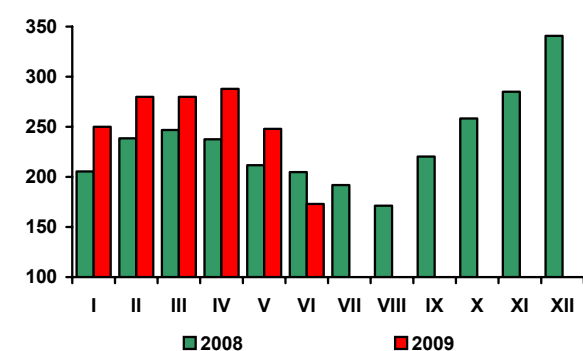
Rys. 5. Cena zbytu pstrągów we Włoszech (hodowlany) EUR/kg

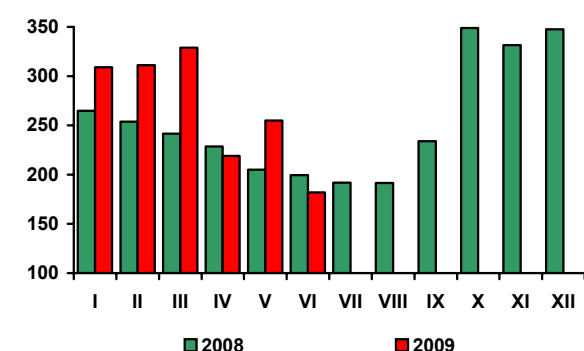
Rys. 6. Cena zbytu karpia na Węgrzech (hodowlany) EUR/kg

Rys. 7. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 8. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-6 - European Price Report, Rys. 7-8 - dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W I półroczu 2009 r., w porównaniu z I półroczem 2008 r. wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 4,5%, w tym żywności 4,6%. Był on wyższy od stopy inflacji (3,5%). Najbardziej podrożały warzywa (o 9,6%), w tym ziemniaki o 32,2% oraz artykuły mięsne (o 9,1%). Ceny wieprzowiny i drobiu wzrosły po ok. 10,3%, a wołowiny o 8,2%. Ceny cukru, wyrobów cukierniczych i miodu podniosły się o 6,9%, w tym cukru o 15,6%. Ceny ryb zwiększyły się o 6,8%, jaj o 5,9%, a pieczywa i produktów zbożowych o 4,9%, w tym ryżu o 25,3%, makaronów o 7,1%, a pieczywa o 4,7%, przy spadku cen mąki o 5,3%. Za tłuszcze jadalne w pierwszej połowie bieżącego roku konsumenci płacili średnio o 2,1% więcej niż rok wcześniej. Wydatnie wzrosły ceny tłuszczów wieprzowych (o 26,3%) i olejów (o 9,9%), przy spadku cen masła (o 9,0%). Ceny pozostałych grup produktów spożywczych, tj. owoców i artykułów mleczarskich ukształtowały się na poziomie niższym niż przed rokiem (odpowiednio o 9,0% i 3,2%).

Sezonowy spadek cen żywności odnotowany w czerwcu (o 1,2%) i lipcu br. (o 1,4%) był głębszy niż przed rokiem, kiedy wyniósł odpowiednio 0,6% i 1,1%. W lipcu br., w porównaniu z poprzednim miesiącem istotnie potaniały warzywa (o 18,1%), w tym zwłaszcza ziemniaki (o 42,0%) i cukier (o 3,0%). Zmalały ceny masła (o 0,9%), mąki (o 0,7%), tłuszczów roślinnych i jaj (po 0,4%) oraz serów i mięsa drobiowego (po 0,3%). Więcej niż w czerwcu konsumenci płacili m.in. za owoce (o 2,7%), mięso wieprzowe (o 1,6%) i wołowe (o 1,3%), tłuszcze wieprzowe (o 1,3%), wędliny (o 1,2%) oraz ryby, miód i wyroby cukiernicze (po 0,8%). Nieznacznie wzrosły ceny ryżu (o 0,5%), makaronów (o 0,4%) i pieczywa (o 0,2%).

W okresie styczeń-lipiec 2009 r. ceny detaliczne artykułów żywnościowych i napojów bezalkoholowych wzrosły o 3,5%, tj. w stopniu prawie dwukrotnie większym niż przed rokiem (o 1,9%). Wzrost cen żywności wyniósł 3,6% i był zbliżony do stopy inflacji (3,5%). Najbardziej podrożały: cukier (o 15,6%), owoce (o 15,3%), jaja (o 9,5%), mięso i przetwory (o 9,4%), w tym mięso wieprzowe o 8,0%, wołowe o 10,4%, a drobiowe o 20,7%. Istotnie zwiększyły się ceny ryb (o 7,9%) i tłuszczów wieprzowych (o 7,6%). W mniejszym stopniu wzrosły ceny napo-

jów bezalkoholowych (o 3,1%) oraz pieczywa i produktów zbożowych (o 1,6%), głównie za sprawą istotnej zwwyżki cen ryżu (o 4,8%) i makaronów (o 4,2%). Potaniały natomiast warzywa (o 10,1%), artykuły mleczarskie (o 1,2%), masło (o 2,5%) i tłuszcze roślinne (o 1,8%).

W lipcu 2009 r., w stosunku do lipca 2008 r., wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 4,0% (wobec 7,8% przed rokiem). Najbardziej wzrosły ceny mięsa i wędlin (o 10,1%) oraz ryb i przetworów rybnych (o 10,0%). Mięso drobiowe podrożało o 12,6%, wołowe o 11,9%, a wieprzowe o 10,1%. Ceny jaj w lipcu br. były o 9,9%, a grupy obejmującej cukier, dżemy, miód, czekoladę i wyroby cukiernicze o 8,8% wyższe niż rok wcześniej, o czym zdecydowała wysoka, sięgająca 25,5% zwwyżka cen cukru. Wzrost cen pieczywa i produktów zbożowych w porównywalnych okresach wyniósł 2,8%, w tym ryżu 10,4%, makaronów 5,7% a pieczywa 2,1%, przy spadku cen mąki (o 8,1%). Ceny pozostałych grup artykułów spożywczych uległy redukcji. Za warzywa w lipcu br. konsumenci płacili średnio o 3,3% mniej, w tym za ziemniaki o 20,4% mniej, niż w analogicznym okresie przed rokiem. Ceny mleka i produktów mleczarskich obniżyły się średnio o 2,8%, owoców o 0,5%, a tłuszczów jadalnych o 0,1%.

Obserwacje rynku wskazują, że ceny żywności po sezonowym spadku w sierpniu br., od września zaczną rosnać, lecz w tempie dużo wolniejszym niż przed rokiem. Dobre zbiory zbóż, rzepaku i – spodziewane – warzyw gruntowych będą wpływały stabilizująco na ceny produktów roślinnego pochodzenia. Tempo wzrostu cen mięsa wieprzowego, będzie hamowane przez spadek popytu wewnętrznego, ograniczone możliwości eksportu na wschód i opłaczalny import z zachodu oraz spodziewane w końcu 2009 r. przejście do wzrostowej fazy cyklu świńskiego. Umacnianie się złotego i spadek cen wołowiny na unijnym rynku może spowodować spowolnienie dynamiki eksportu oraz cen bydła i mięsa wołowego w Polsce. Przewiduje się, że w IV kwartale br. zahamowaniu ulegnie spadkowa tendencja cen artykułów mleczarskich. Istotnym czynnikiem dynamizującym wzrost cen żywności może być wzrost cen paliw, a spowalniającym – bariera popytu nasilająca się pod wpływem negatywnych tendencji na rynku pracy i pogorszenia sytuacji dochodowej ludności.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w lipcu 2009 r.

Wyszczególnienie	VII 2009			I-VII 2009
	VI 2009=100	XII 2008=100	VII 2008=100	I-VII 2008=100
O G Ó Ł E M	100,1	103,5	103,6	103,5
Żywność i napoje bezalkoholowe	98,8	103,5	104,0	104,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,7	107,2	112,1	109,7
Odzież i obuwie	98,3	92,8	91,9	92,2
Mieszkanie	100,2	104,2	107,0	108,2
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,2	104,9	108,3	109,9
w tym nośniki energii	100,1	104,8	110,1	112,6
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	101,6	102,1	102,1
Zdrowie	100,2	102,4	103,0	103,1
Transport	102,1	109,3	98,2	95,1
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	104,1	117,1	94,0	88,5
Łączność	100,0	100,0	99,4	99,8
Rekreacja i kultura	100,6	103,7	102,3	101,8
Edukacja	100,0	100,4	103,4	103,9
Restauracje i hotele	100,4	103,0	105,0	105,5
Inne towary i usługi	100,1	102,3	103,0	102,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w lipcu 2009 r.

Wyszczególnienie	VII 2009			I-VII 2009
	VI 2009=100	VII 2008=100	XII 2008=100	I-VII 2008=100
Żywność (bez napojów)	98,6	104,0	103,6	104,5
Pieczywo i produkty zbożowe	100,2	102,8	101,6	104,5
Pieczywo	100,2	102,1	100,8	104,3
Ryż	100,5	110,4	104,8	122,9
Makarony	100,4	105,7	104,2	106,9
Mięso i przetwory	101,0	110,1	109,4	109,2
Mięso wieprzowe	101,6	110,1	108,0	110,2
Mięso wołowe	101,3	111,9	110,4	108,7
Drób	99,7	112,6	120,7	110,7
Przetwory mięsne i wędliny	101,2	109,0	106,6	108,3
Ryby	100,8	110,0	107,9	107,3
Mleko, sery i jaja	99,9	98,8	100,0	98,1
Artykuły mleczarskie	99,9	97,2	98,7	96,9
Mleko	100,0	99,0	99,8	99,4
Sery twarogowe	100,0	98,1	99,5	98,6
Sery dojrzewające i topione	99,5	93,8	97,2	90,0
Jaja	99,6	109,9	109,5	106,4
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,6	99,9	98,7	101,8
Masło	99,1	95,0	97,5	91,6
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	101,3	124,5	107,6	126,1
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,5	98,3	97,0	104,0
Oleje roślinne	99,7	101,5	99,5	108,6
Owoce	102,7	99,5	115,3	92,2
Jabłka	111,5	72,4	180,1	57,3
Owoce cytrusowe	102,9	97,7	122,8	94,8
Banany	94,4	133,8	127,0	122,1
Warzywa	81,9	96,7	89,9	107,9
Ziemniaki	58,0	79,6	116,1	122,2
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,7	108,8	106,0	107,1
Cukier	97,0	125,5	115,6	116,9
Napoje bezalkoholowe	100,6	103,8	103,1	103,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2006	100,3	100,3	99,8	100,7	101,3	98,9	98,5	100,7	100,6	100,8	100,2	99,7
	2007	101,1	100,7	100,8	100,9	101,2	99,0	98,4	99,4	102,4	101,7	101,5	100,3
	2008	101,1	100,2	100,4	100,7	101,2	99,4	98,9	98,4	100,6	100,8	100,7	100,8
	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8					
Pieczywo i produkty zbożowe	2006	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,2	100,1	100,1	102,8	101,3	100,4	100,0
	2007	100,4	100,8	100,4	100,2	100,2	100,3	100,2	100,3	104,2	102,6	100,9	100,7
	2008	100,8	100,8	100,4	100,7	101,0	100,9	100,6	100,5	100,3	100,1	100,4	100,0
	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2					
Mięso	2006	99,5	99,2	98,1	99,6	101,3	99,8	101,1	102,8	100,4	98,7	99,1	98,8
	2007	101,9	100,5	101,1	99,4	100,2	100,8	103,1	100,5	100,5	99,8	99,8	98,7
	2008	101,4	99,2	100,4	100,0	100,8	102,0	100,7	100,8	100,6	99,9	99,7	99,9
	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0					
Ryby	2006	100,2	100,1	100,1	100,1	100,0	100,2	100,1	100,1	100,4	100,1	100,2	99,9
	2007	100,2	100,2	100,1	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,2	100,2	100,4	100,2
	2008	100,5	100,2	100,2	100,4	100,1	99,9	100,2	100,2	100,1	100,4	101,0	100,4
	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8					
Mleko, sery, jaja	2006	100,2	100,1	100,1	99,8	100,0	99,6	99,9	99,8	100,5	100,3	100,3	100,1
	2007	100,4	100,1	100,2	100,2	100,2	100,2	100,5	101,2	103,4	103,4	102,5	101,2
	2008	101,0	100,2	100,0	100,0	99,7	99,5	99,8	99,6	99,9	99,9	99,7	99,7
	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9					
Tłuszcze	2006	100,1	99,8	99,6	99,5	100,1	99,8	100,1	100,3	100,2	100,2	99,9	99,7
	2007	100,4	100,0	99,9	99,8	100,2	100,1	101,5	101,8	104,2	103,5	102,6	100,6
	2008	100,1	99,0	99,7	100,4	99,7	100,9	100,8	100,6	100,5	100,2	100,0	99,9
	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6					
Owoce	2006	99,2	100,6	101,6	104,1	109,6	89,8	105,4	94,9	89,5	102,5	102,2	100,5
	2007	98,0	101,4	102,1	105,0	112,5	92,4	101,3	101,5	103,6	104,9	100,0	97,0
	2008	103,5	103,0	102,5	103,7	104,8	83,7	97,3	87,3	96,9	103,1	100,4	105,1
	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7					
Warzywa	2006	104,9	104,8	102,0	105,2	104,1	95,4	79,7	100,5	104,7	108,3	102,9	101,2
	2007	105,2	103,7	103,0	107,2	103,8	92,5	75,2	86,1	107,9	103,4	110,0	106,0
	2008	101,2	100,3	101,6	103,7	104,7	97,3	86,3	84,7	106,5	108,2	108,4	107,0
	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9					
Cukier i wyroby cukiernicze	2006	100,1	99,8	100,0	100,1	100,3	100,3	100,6	101,9	101,0	100,2	99,4	98,8
	2007	99,8	99,7	99,7	99,8	100,1	99,6	99,7	99,7	100,3	100,6	100,5	100,2
	2008	100,3	100,0	99,5	99,5	100,4	99,8	99,8	99,8	100,3	101,3	100,7	100,5
	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7					
Cukier	2006	99,9	99,4	99,8	100,5	100,9	100,5	101,7	105,0	102,5	100,3	98,4	97,2
	2007	98,9	99,2	99,0	99,4	99,6	98,9	98,6	99,1	99,8	100,1	100,4	100,0
	2008	99,7	98,6	96,8	96,8	99,4	97,9	98,1	99,2	100,4	104,4	102,8	101,6
	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0					
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2006	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	99,8
	2007	100,4	100,3	100,5	100,5	100,5	100,0	99,7	99,6	100,8	100,6	100,7	100,3
	2008	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1					
III. Średnia płaca ^a	2006	88,6	102,2	103,5	98,3	99,2	103,0	100,9	98,6	100,0	101,8	103,8	109,7
	2007	88,0	100,9	106,1	97,7	99,7	103,3	100,8	99,7	99,1	103,2	104,8	105,0
	2008	91,5	102,1	103,7	99,8	97,8	104,8	100,4	98,0	100,2	102,2	102,4	103,0
	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3					

^aprzeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2006	99,1	99,8	99,3	99,4	99,8	99,5	100,2	101,8	102,4	102,2	102,2	101,8
	2007	102,8	103,2	104,3	104,6	104,3	104,4	104,4	102,8	105,1	106,6	107,6	107,9
	2008	107,8	107,3	107,0	106,8	107,0	107,6	107,8	106,9	105,1	104,0	102,9	103,2
	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,2					
Pieczywo i produkty zbożowe	2006	99,4	99,4	99,6	99,5	99,7	99,9	100,1	100,2	103,0	104,3	104,8	104,9
	2007	105,2	105,9	106,4	106,7	106,9	107,1	107,2	107,4	109,0	106,9	111,0	111,8
	2008	112,0	112,0	112,0	112,6	113,5	114,2	114,9	114,9	110,7	108,0	107,4	106,6
	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8					
Mięso	2005	94,6	95,2	93,6	93,6	94,6	94,6	95,8	97,7	98,0	97,9	98,7	98,7
	2006	101,1	102,3	105,6	105,0	103,7	104,7	106,8	104,3	104,5	105,9	106,6	106,5
	2007	105,9	104,6	104,0	104,5	105,2	106,5	104,0	104,3	104,3	104,3	104,1	105,4
	2008	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1					
Ryby	2005	102,2	102,1	102,2	102,0	101,8	101,8	101,9	101,8	101,9	101,6	101,7	101,6
	2006	101,5	101,6	101,6	101,6	101,7	101,6	101,6	101,6	101,4	101,6	101,8	102,1
	2007	102,4	102,3	102,7	102,8	102,8	102,7	102,7	102,8	102,6	102,9	103,4	103,7
	2008	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0					
Mleko, sery, jaja	2005	99,6	99,5	99,7	99,8	100,1	100,1	100,4	100,3	100,2	100,4	100,7	100,7
	2006	100,8	100,8	100,9	101,3	101,5	102,2	102,9	104,3	107,4	110,7	113,1	114,4
	2007	114,9	115,0	114,7	114,4	113,9	113,1	112,3	110,5	106,7	103,1	100,3	98,8
	2008	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8					
Tłuszcze	2005	96,0	96,2	96,5	96,5	97,3	97,5	97,7	98,2	98,5	98,8	100,9	99,2
	2006	99,5	99,8	100,0	100,3	100,4	100,7	102,1	103,6	107,8	111,4	114,3	115,3
	2007	115,0	113,8	113,6	114,2	113,6	114,6	113,9	112,6	108,6	105,1	102,4	101,8
	2008	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9					
Owoce	2005	106,0	107,2	106,0	104,0	105,4	104,4	107,0	108,9	100,1	96,7	97,1	97,8
	2006	98,4	99,1	100,0	101,9	104,5	104,2	103,2	108,8	126,1	131,0	126,9	120,0
	2007	127,4	130,7	130,2	128,6	118,6	110,5	104,0	92,1	87,5	84,8	83,9	88,9
	2008	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5					
Warzywa	2005	110,1	114,4	111,5	112,7	111,7	107,8	110,5	122,5	128,2	121,3	115,9	110,9
	2006	112,7	111,3	111,6	114,1	111,6	109,4	103,2	86,7	93,0	92,9	96,2	97,4
	2007	93,6	90,9	90,0	87,6	90,8	96,6	108,9	107,9	106,8	109,8	106,0	106,3
	2008	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7					
Cukier i wyroby cukiernicze	2005	96,7	97,5	98,8	99,2	99,4	100,2	100,9	103,0	103,8	103,7	103,3	102,5
	2006	102,1	101,9	101,6	101,3	101,1	100,5	99,6	97,5	96,9	97,3	98,4	99,7
	2007	100,6	100,9	100,6	100,3	100,6	100,7	100,8	100,9	100,9	101,7	101,9	102,1
	2008	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8					
Cukier	2005	89,4	91,5	94,8	96,4	97,3	99,2	101,4	107,3	109,3	109,2	107,9	106,0
	2006	105,0	104,8	104,0	102,8	101,5	99,8	96,9	91,4	89,0	88,9	90,7	93,2
	2007	94,0	93,4	91,3	88,9	88,8	87,9	87,4	87,5	88,0	91,8	94,1	95,6
	2008	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5					
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2005	100,6	100,7	100,4	100,7	100,9	100,8	101,1	101,6	101,6	101,2	101,4	101,4
	2006	101,6	101,9	102,5	102,3	102,3	102,6	102,3	101,5	102,3	103,0	103,6	104,0
	2007	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
	2008	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6					
III. Średnia płaca ^a	2006	103,6	104,8	105,4	104,0	105,2	104,5	105,6	105,3	105,1	104,7	103,1	108,5
	2007	107,8	106,4	109,1	108,4	108,9	109,3	109,3	110,5	109,5	111,0	112,0	107,2
	2008	111,5	112,8	110,2	112,6	110,5	112,0	111,6	109,7	110,9	109,8	107,4	105,4
	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9					

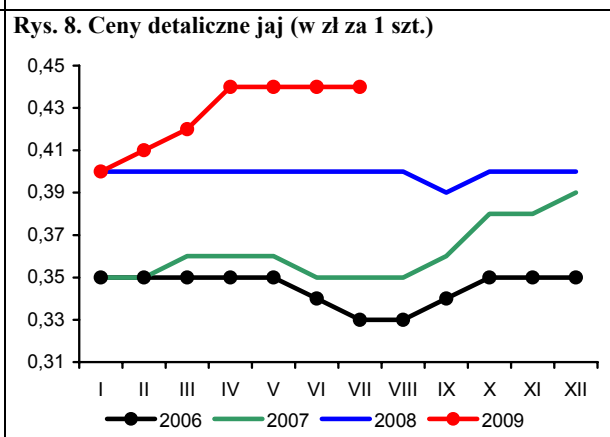
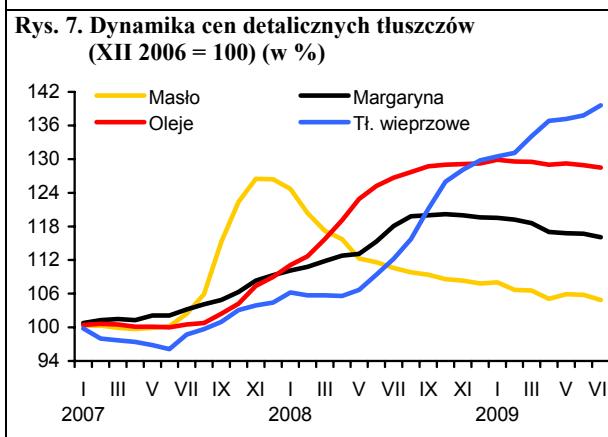
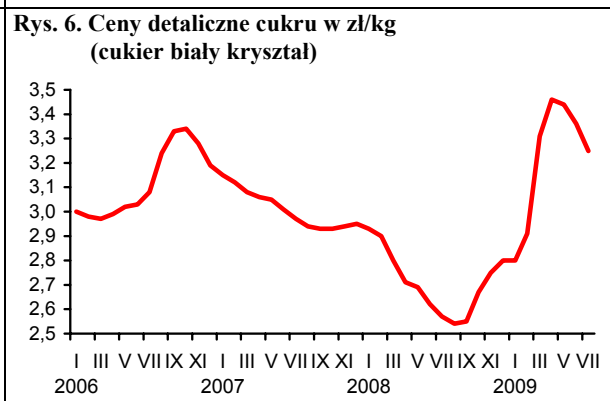
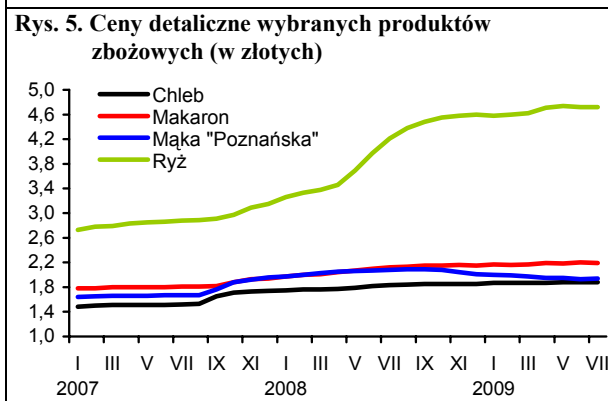
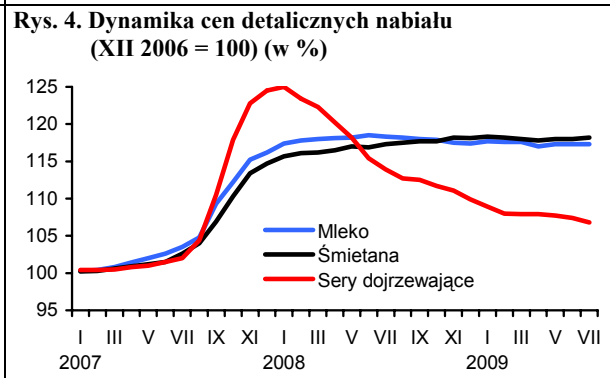
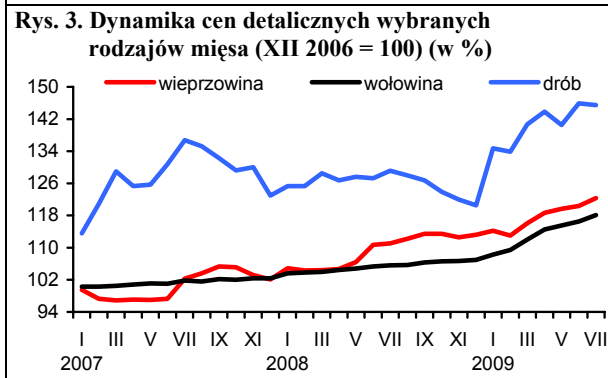
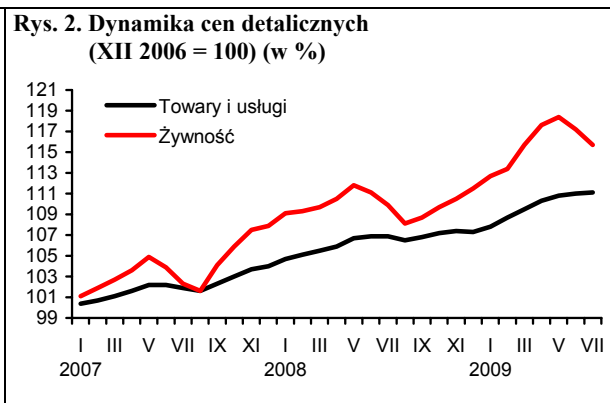
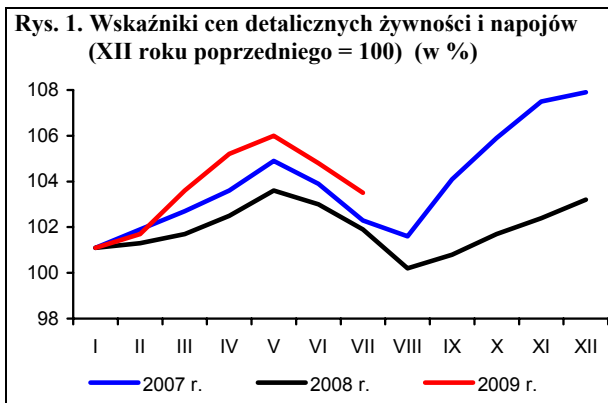
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2008 r. b – 2009 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	3,26	3,33	3,38	3,46	3,69	3,97	4,21	4,38	4,48	4,55	4,58	4,60
	b	4,58	4,60	4,62	4,71	4,74	4,72	4,72					
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,75	1,76	1,76	1,77	1,79	1,82	1,83	1,84	1,85	1,85	1,85	1,85
	b	1,87	1,87	1,87	1,87	1,88	1,88	1,88					
Makaron – 250 g	a	1,97	2,00	2,01	2,04	2,07	2,10	2,12	2,13	2,15	2,15	2,16	2,15
	b	2,17	2,16	2,17	2,19	2,18	2,20	2,19					
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,97	2,00	2,03	2,05	2,06	2,07	2,08	2,09	2,09	2,08	2,04	2,01
	b	2,00	1,99	1,97	1,95	1,95	1,93	1,94					
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	17,82	17,94	17,93	18,02	18,10	18,14	18,23	18,21	18,35	18,38	18,40	18,42
	b	18,61	18,79	19,18	19,53	19,70	19,84	20,08					
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	23,28	23,28	23,43	23,46	23,55	23,72	23,68	23,70	23,90	23,84	23,96	24,03
	b	24,42	24,59	25,24	25,68	26,00	26,15	26,45					
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,13	13,70	13,83	13,90	12,00	14,94	14,93	15,00	15,09	14,89	14,61	14,62
	b	14,94	14,69	15,03	15,50	15,83	15,63	15,88					
Kurczę patroszone – 1 kg	a	5,95	6,02	6,36	6,21	6,35	6,32	6,51	6,51	6,37	6,11	5,93	5,83
	b	6,91	6,72	7,12	7,28	6,95	7,39	7,33					
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	20,35	20,25	20,07	20,08	20,31	20,68	20,70	20,94	20,97	21,11	21,13	21,06
	b	21,11	21,32	21,66	21,93	21,92	22,08	22,35					
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	12,27	12,13	12,11	12,22	12,37	12,64	12,75	12,83	12,96	12,96	13,02	13,04
	b	13,13	13,15	13,41	13,49	13,78	13,83	14,11					
Filety mrożone z mintaja, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	12,80	12,79	12,72	12,74	12,75	12,69	12,64	12,68	12,71	12,86	13,26	13,63
	b	13,91	14,43	14,89	15,28	15,28	15,37	15,55					
Mleko 3,0-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,81	2,83	2,84	2,84	2,83	2,83	2,81	2,80	2,79	2,78	2,75	2,74
	b	2,76	2,75	2,74	2,72	2,74	2,73	2,72					
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,00	1,01	1,02	1,02	1,02	1,02	1,03	1,04	1,04	1,04	1,05	1,04
	b	1,02	1,00	0,99	0,98	0,96	0,96	0,96					
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	11,66	11,72	11,71	11,78	11,78	11,77	11,81	11,82	11,84	11,83	11,85	11,84
	b	11,85	11,86	11,83	11,71	11,74	11,76	11,81					
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	22,08	21,29	20,82	19,90	19,23	18,42	18,09	17,54	17,47	17,35	17,00	16,70
	b	16,32	16,25	16,14	16,15	16,14	16,02	15,83					
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,21	5,21	5,19	5,23	5,27	5,21	5,18	5,17	5,17	5,23	5,24	5,20
	b	5,21	5,22	5,17	5,13	5,16	5,14	5,16					
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,39	0,40	0,40	0,40
	b	0,40	0,41	0,42	0,44	0,44							
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,07	3,94	3,86	3,78	3,67	3,65	3,61	3,58	3,57	3,54	3,52	3,50
	b	3,49	3,46	3,45	3,40	3,43	3,42	3,39					
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,09	3,17	3,31	3,39	3,41	3,51	3,67	3,75	3,78	3,79	3,80	3,79
	b	3,81	3,81	3,79	3,75	3,75	3,72	3,68					
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,44	5,54	5,77	5,96	6,03	6,10	6,16	6,20	6,17	6,14	6,16	6,12
	b	6,17	6,17	6,17	6,12	6,18	6,17	6,14					
Ślönina – 1 kg	a	3,53	3,52	3,49	3,49	3,50	3,60	3,72	3,92	4,22	4,58	4,78	4,85
	b	4,88	4,98	5,23	5,28	5,27	5,31	5,43					
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,18	1,18	1,20	1,20	1,21	1,22	1,26	1,30	1,37	1,43	1,46	1,48
	b	1,48	1,49	1,48	1,49	1,50	1,49	1,49					
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,93	2,90	2,80	2,71	2,69	2,62	2,57	2,54	2,55	2,67	2,75	2,80
	b	2,80	2,91	3,31	3,46	3,44	3,36	3,25					
Jabłka – 1 kg	a	3,47	3,57	3,67	3,92	4,25	4,68	4,87	3,23	2,40	2,10	1,95	1,92
	b	1,94	1,93	1,96	2,09	2,60	3,10	3,47					

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski
Lucyna Mieszkowska

W lipcu na rynku środków produkcji dla rolnictwa miały miejsce zarówno obniżki cen, głównie nawozów mineralnych i materiałów budowlanych, jak i podwyżki, przede wszystkim bezpośrednich nośników energii.

Kolejny miesiąc z rzędu tanieją nawozy mineralne, a średni spadek ich cen w lipcu wyniósł 2,2%. Najbardziej potaniały nawozy azotowe, głównie saletra amonowa (o 4,5%) oraz saletrzak (o 4,4%). Potaniał również fosforan amonu (o 3,8%). Podrożał natomiast nawóz trójskładnikowy (o 1,5%). Od początku roku nawozy mineralne potaniały o 5,7%, w tym najbardziej fosforan amonu (o 20,3%) oraz mocznik (o 11,1%). W dalszym ciągu drożeją nawozy potasowe, a sól potasowa podrożała od początku roku o 16,2%. W lipcu nieznacznie pogorszyły się racje cen nawozów do cen zbóż. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć w lipcu 8,0 kg pszenicy, o 0,1 kg więcej niż w miesiącu poprzednim, ale o 1,4 kg mniej w porównaniu z grudniem 2008 r. Relatywnie najtańszym nawozem w lipcu był mocznik (5,9 kg pszenicy), najdroższym natomiast superfosfat prosty (12,0 kg pszenicy).

Ceny nawozów wapniowych obniżono w lipcu o 0,2%, jednak w porównaniu z początkiem roku ceny są o 9,4% wyższe.

Kolejny miesiąc drożeją środki ochrony roślin, jednak dynamika wzrostu cen systematycznie się zmniejsza. W lipcu pestycydy zdrożały średnio o 0,2%, w tym środki owadobójcze o 0,6%, grzybobójcze o 1,1%, a ceny preparatów chwastobójczych pozostały na poziomie miesiąca poprzedniego. W lipcu najbardziej podrożało Dithane (o 3,1%), zmniejszono natomiast cenę środka gryzoniobójczego (o 3,4%).

Zwiększa się dynamika spadku cen materiałów budowlanych. W lipcu ceny zostały zmniejszone o 0,8%, a najbardziej dwuteownika grubego (o 2,6%) oraz stali płaskiej (o 2,2%). W lipcu potaniały wszystkie analizowane materiały budowlane za wyjątkiem płyt wiórowych, których ceny nie zmieniły się. Od początku roku ceny materiałów budowlanych obniżono o 4,4%, w tym najbardziej dwuteownika (o 15,5%).

Kolejny miesiąc podrożały bezpośrednie nośniki energii, głównie z powodu wyższych cen paliw ropopochodnych oraz gazu. W lipcu ceny wzrosły średnio o 1,6%, w tym gaz propan butan o 13,6%. Od początku roku bezpośrednie nośniki energii podrożały o 1,8%, a największy wpływ na to miała drożejąca benzyna (o 25,4%) oraz energia elektryczna (o 11,5%). W tym czasie znacząco potaniał koks opałowy (o 17,7%). W ciągu 12 miesięcy średnie ceny nośników energii zostały obniżone o 1,8%, w tym okresie węgiel kamienny podrożał o 12,7%, energia elektryczna o 12,2%, natomiast olej opałowy potaniał o 25,6%, a olej napędowy o 18,5%.

Powoli ale systematycznie drożeją maszyny rolnicze. Średni wzrost ich cen w lipcu wyniósł 0,5%. Najbardziej podrożały sadzarki 2-rzędowe (o 4,7%), potaniały natomiast ciągniki rolnicze o mocy 90 kW (o 1,5%). Od początku roku wzrost cen maszyn rolniczych wyniósł 3,3%, w tym najbardziej podrożały pługi 3-skiłowe (o 9,2%), potaniały natomiast samochody dostawcze (o 1,9%).

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		VII 2008	XII 2008	VII 2009	VII 2009 VI 2009	VII 2009 XII 2008	VII 2009 VII 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	96,36	109,52	103,92	95,6	94,9	107,8	7,10	7,31
Saletra amonowa 34%N	„	113,08	120,96	111,96	95,5	92,6	99,0	6,30	6,48
Mocznik 46%N	„	142,92	158,60	140,92	97,4	88,9	98,6	5,86	6,03
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	97,72	122,44	125,16	100,2	102,2	128,1	11,97	12,32
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	207,92	240,44	219,04	98,4	91,1	105,3	10,47	10,78
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	252,24	296,08	236,12	96,2	79,7	93,6	7,06	7,26
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	169,24	194,72	226,32	100,2	116,2	133,7	7,21	7,43
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	207,08	253,36	225,72	98,6	89,1	109,0	7,71	7,93
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	174,52	210,52	200,28	101,5	95,1	114,8	7,66	7,89
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	65,98	68,40	74,99	99,8	109,6	113,7	2,39	2,46

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		VII 2008	XII 2008	VII 2009	VII 2009 VI 2009	VII 2009 XII 2008	VII 2009 VII 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Actara 25 WG	40 g	24,64	25,29	27,82	101,1	110,0	112,9	5,32	5,48
Dursban 480 EC	1 l	42,43	42,48	47,16	100,6	111,0	111,1	9,02	9,28
Karate Zeon O50 CS	100 ml	21,87	22,67	23,20	100,1	102,3	106,1	4,44	4,57
Decis 2,5 EC	250 ml	27,08	27,32	28,47	100,4	104,2	105,1	5,45	5,60
Dithane M-45	1 kg	22,02	22,1	32,87	103,1	148,7	149,3	6,29	6,47
Zaprawa nasienna „Oxafun T”	0,8 kg	43,16	43,45	45,16	100,2	103,9	104,6	8,64	8,89
Bravo	1 l	46,29	47,17	50,67	100,6	107,4	109,5	9,69	9,97
Miedzian 50 EC	1,5 l	51,74	52,91	54,10	100,1	102,2	104,6	10,35	10,65
Roundup	1 l	43,29	47,19	47,26	99,1	100,1	109,2	9,04	9,30
Granstar	8 g	20,11	20,12	21,17	100,0	105,2	105,3	4,05	4,17
Fusilade Forte	1 l	113,85	113,7	118,12	100,3	103,9	103,8	22,59	23,25
Chwastox extra	1 l	15,56	15,55	15,96	100,6	102,6	102,6	3,05	3,14
Huzar Pak	300 g	200,20	201,51	211,19	100,4	104,8	105,5	40,40	41,57
Środek gryzoniobójczy	1 kg	28,31	28,43	28,30	96,6	99,5	100,0	5,41	5,57

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		VII 2008	XII 2008	VII 2009	VII 2009 VI 2009	VII 2009 XII 2008	VII 2009 VII 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	604,52	698,03	681,12	100,6	97,6	112,7	130,28	134,08
Koks opałowy	t	928,49	1210,1	995,49	98,1	82,3	107,2	190,42	195,96
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,72	3,66	4,59	103,1	125,4	97,2	0,88	0,90
Olej napędowy	1 l	4,75	3,69	3,87	102,9	104,9	81,5	0,74	0,76
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,37	2,5	2,54	99,2	101,6	75,4	0,49	0,50
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,19	2,07	1,92	113,6	92,8	87,7	0,37	0,38
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	1 l	11,55	11,63	11,85	99,7	101,9	102,6	2,27	2,33
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	1 l	20,73	20,68	20,66	100,0	99,9	99,7	3,95	4,07
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	11,00	11,05	11,23	100,3	101,6	102,1	2,15	2,21
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	10,43	10,6	10,68	100,0	100,8	102,4	2,04	2,10
Energia elektryczna	10 kWh	5,02	5,05	5,63	100,0	111,5	112,2	1,08	1,11

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		VII 2008	XII 2008	VII 2009	VII 2009 VI 2009	VII 2009 XII 2008	VII 2009 VII 2008	pszenicy kg	żyw. wiewp. kg
Cement	50 kg	24,92	24,3	23,70	99,1	97,5	95,1	4,53	4,67
Wapno	1 t	498,36	495,1	493,22	99,8	99,6	99,0	94,34	97,09
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	154,60	140,34	124,36	99,2	88,6	80,4	23,79	24,48
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3808,58	3676,41	3133,84	97,8	85,2	82,3	599,43	616,90
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	12,01	12,24	11,86	99,0	96,9	98,8	2,27	2,33
Dwuteownik gruby	1 t	4098,81	4058,61	3430,36	97,4	84,5	83,7	656,15	675,27
Blacha dachowa	1 m ²	31,89	31,04	29,56	99,3	95,2	92,7	5,65	5,82
Tynk „Atlas”	25 kg	47,06	47,7	49,25	99,7	103,2	104,7	9,42	9,69
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,49	1,42	1,32	99,2	93,0	88,6	0,25	0,26
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	713,34	712,34	702,00	99,9	98,5	98,4	134,28	138,19
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	653,08	652,17	625,33	99,3	95,9	95,8	119,61	123,10
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	27,83	27,91	27,50	100,0	98,5	98,8	5,26	5,41
Okno drewniane szklane	1 szt.	1460,79	1474,89	1495,56	99,9	101,4	102,4	286,07	294,40
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1301,40	1323,32	1331,86	98,6	100,6	102,3	254,76	262,18

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

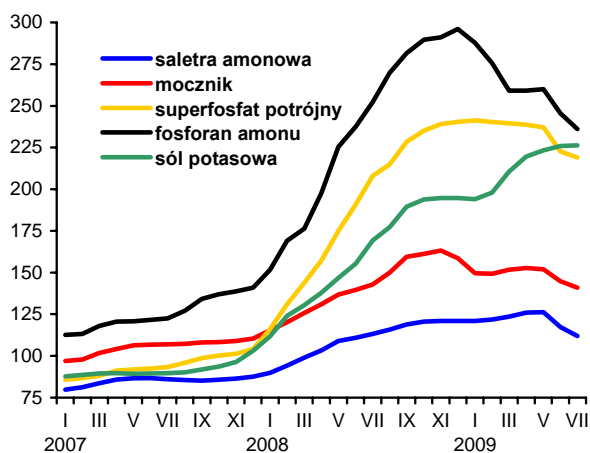
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	VII 2008	XII 2008	VII 2009	VII 2009 VI 2009	VII 2009 XII 2008	VII 2009 VII 2008	pszenicy dt	żyw. wiewp. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	337205,34	317346,63	326306,33	100,1	102,8	96,8	624,15	642,34
Kombajn do ziemniaków	56395,39	59134,83	64079,83	100,5	108,4	113,6	122,57	126,14
Samochód dostawczy	71851,12	68773,50	67451,25	98,8	98,1	93,9	129,02	132,78
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	19805,16	20291,73	21155,3	100,0	104,3	106,8	40,47	41,64
Siewnik zbożowy 25 redlic	15701,88	16158,44	16539,64	100,1	102,4	105,3	31,64	32,56
Ciągnik „Ursus” 5314	104435,18	104189,83	104281,68	100,0	100,1	99,9	199,47	205,28
Ciągnik 90 kW	161261,61	159549,78	161626,69	98,5	101,3	100,2	309,16	318,16
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	27592,15	27708,61	29645,08	100,1	107,0	107,4	56,70	58,36
Kopaczka elewatorowa	11647,85	12041,07	12137,13	100,1	100,8	104,2	23,22	23,89
Agregat uprawowy do siewnika	14693,94	14542,55	14337,68	100,2	98,6	97,6	27,42	28,22
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5542,29	5655,64	5941,03	100,2	105,0	107,2	11,36	11,69
Gleboğrafzarka	5494,73	5568,30	5767,49	101,8	103,6	105,0	11,03	11,35
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	37145,04	37826,35	38806,12	100,2	102,6	104,5	74,23	76,39
Opryskiwacz 300 l	2825,06	2862,09	2938,18	100,5	102,7	104,0	5,62	5,78
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5277,33	5322,90	5544,03	101,0	104,2	105,1	10,60	10,91
Rozsiewacz nawozów	1554,63	1624,29	1767,9	100,3	108,8	113,7	3,38	3,48
Sadzarka 2 rzędowa	2581,01	2752,51	2844,62	104,7	103,3	110,2	5,44	5,60
Plug 3 skibowy	4274,97	4531,48	4946,65	101,1	109,2	115,7	9,46	9,74
Kultywator 2,1-2,8 m	1919,65	2004,98	2011,68	100,4	100,3	104,8	3,85	3,96
Dojarka 2 konwie ^a	8239,45	8259,15	8346,94	100,4	101,1	101,3	15,97	97,32
Dojarka z rurociągiem ^a	48080,81	48304,94	49224,47	99,6	101,9	102,4	94,16	573,91
Schlądzarka do mleka 500 l ^a	16721,48	16736,45	17858,4	102,5	106,7	106,8	34,16	208,21

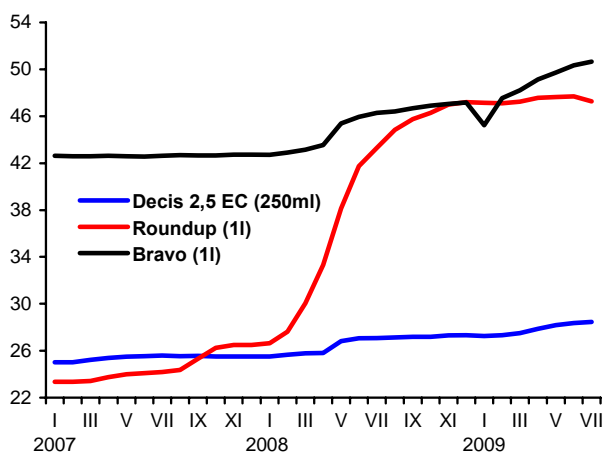
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

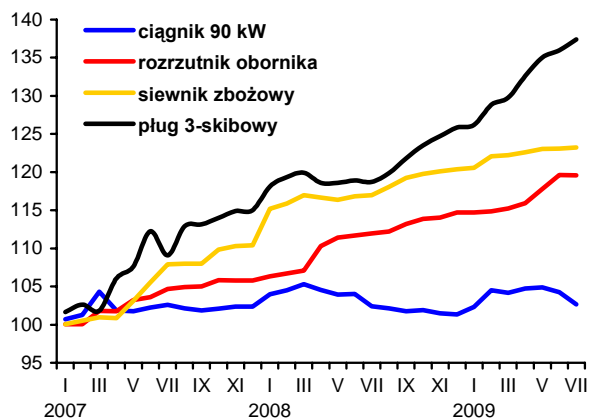
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

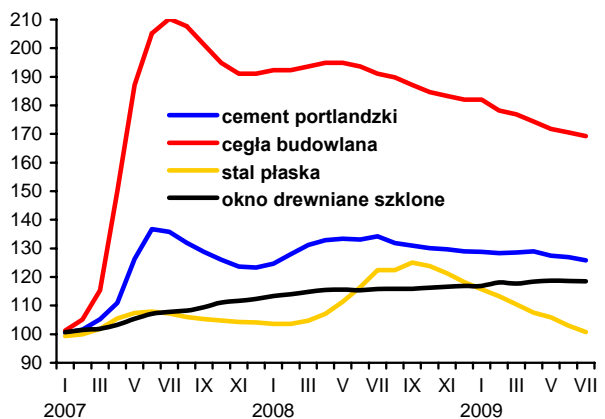
Rys. 2. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

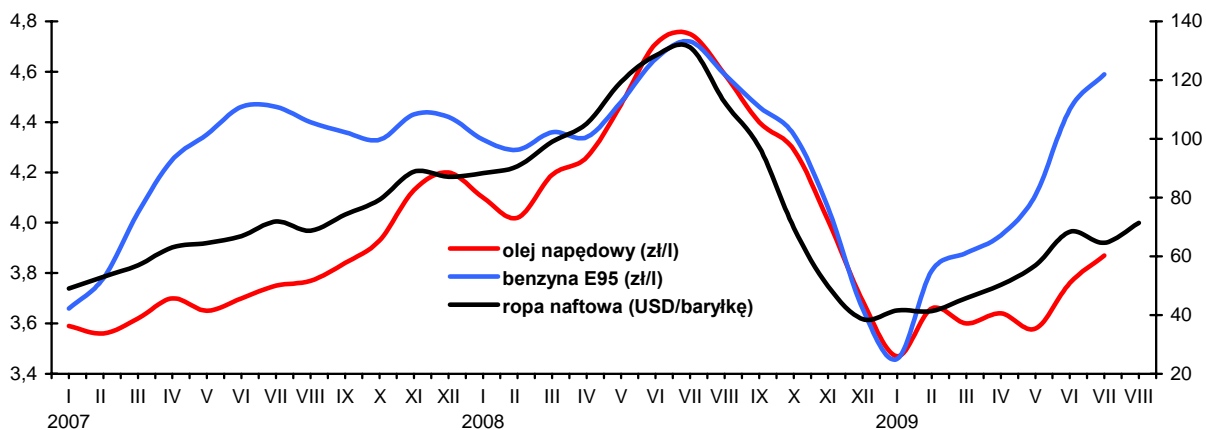
Rys. 3. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2006=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2006=100)

Rys. 5. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

Rynek usług dla rolnictwa

Magdalena Talarek
Arkadiusz Zalewski

W czerwcu 2009 r. wzrosła liczba przedsiębiorstw usługowych. W końcu II kwartału 2009 r. zarejestrowanych było 24 975 placówek usług rolniczych, o 2,2% więcej niż w I kwartale 2009 r. W ciągu II kwartału o 2,9% zwiększyła się liczba placówek usług mechanizacyjnych, a o 2,2% spadła liczba placówek naprawczych maszyn. Zakładów weterynaryjnych było o 2,8%, a placówek zootechnicznych – o 0,9% więcej niż w marcu 2009 r. W porównaniu do stanu sprzed roku, liczba placówek usług rolniczych wzrosła o 0,2%. W porównaniu do czerwca 2008 r. największy spadek zanotowano w grupie przedsiębiorstw naprawczych maszyn (o 6,1%). Spadła również liczba placówek zootechnicznych (o 1%). Wzrosła natomiast liczba przedsiębiorstw mechanizacyjnych (o 1,4%) oraz przychodni weterynaryjnych (o 0,4%). Udział poszczególnych grup przedsiębiorstw w łącznej ich liczbie nie zmienia się znacząco. Nadal najliczniejszą grupę stanowią placówki usług mechanizacyjnych (48,6%) i weterynaryjnych (32,1%). Zakłady usług zootechnicznych mają 11,6%, a zakłady naprawcze maszyn – 7,7% udział.

Liczba ocenianych krów od kilku lat wykazuje systematyczny trend rosnący. W lipcu 2009 r. oceną użyteczności mlecznej objętych zostało 581 tys. krów, o 0,2% mniej niż w czerwcu, ale o 1,8% więcej niż w lipcu 2008 r. Średnia wielkość stada w gospodarstwach stosujących ocenę również systematycznie się powiększa. W lipcu 2009 r. była o 1,6% większa niż rok wcześniej i wyniosła 31,7 sztuk. Umiarkowane tempo wzrostu wykazuje również liczba gospodarstw stosujących ocenę. W lipcu 2009 r. było 18 339 gospodarstw stosujących system oceny. Przed rokiem ta liczba kształtowała się na poziomie 18 331, a w czerwcu 2009 r. – 18 330.

Usługami inseminacyjnymi w II kwartale 2009 r. objęto 395 tys. krów, o 4,8% mniej niż w roku ubiegłym, jednak o 11,6% więcej niż w I kwartale 2009 r. Udział krów inseminowanych w pogłowie krów ogółem w II kwartale 2009 r. wzrósł do 14,3% z 12,8% I kwartale 2009 r.

W II kwartale 2009 r. liczba unasiennianych loch wyniosła 164 tys. i w porównaniu do II kwartału roku poprzedniego była o 24,2% wyższa. Zabiegowi inseminacji zostało poddane 12,2% pogłowia, podczas gdy w poprzednim kwartale było to 11,6%,

a w II kwartale 2009 r. tylko 9,8%. Zwiększenie liczby inseminacji wskazuje na rosnące zainteresowanie chowem trzody chlewnej. Najwięcej loch poddawanych inseminacji jest w południowo-zachodnich województwach Polski.

Ceny usług dla rolnictwa w lipcu 2009 r. wzrosły o 0,2% w stosunku do poprzedniego miesiąca, przy czym ceny usług bezpośrednio rolniczych zwiększyły się o 0,6%, natomiast ceny usług pośrednio rolniczych zwiększyły się o 0,1%. Wśród usług bezpośrednio rolniczych najbardziej (od 1 do 2%) zdrożały prace polowe, opryskiwanie roślin oraz kopanie ziemniaków kopaczką. Ceny pozostałych usług wzrosły nieznacznie lub nie zmieniły się w porównaniu do czerwca 2009 r.

Natomiast w grupie usług pośrednich dla rolnictwa najbardziej (o ponad 1%) w porównaniu do miesiąca poprzedniego wzrosła cena wypożyczenia cykliniarki. Spośród usług pośrednio rolniczych obniżyły się ceny: usług bankowych, składki ubezpieczenia Autocasco ciągnika, wynajmu lokalu rzemieślniczego, podkucia kopyta końskiego, oraz wypożyczenia przyczepy samochodowej.

W lipcu 2009 r. indeks zmian cen 9 podstawowych produktów rolnych względem zmian cen 34 usług dla rolnictwa¹ spadł do 98,8 z 103,9 w miesiącu poprzednim. Spadek ten był spowodowany obniżkami cen skupu produktów rolnych.

Relacje cen usług i produktów rolnych zmieniają się. Dla przykładu za rozsiew nawozów mineralnych na obszarze 1 ha, w lipcu 2009 r. trzeba było zapłacić równowartość 1,6 dt, a rok wcześniej – 1,3 dt pszenicy. Natomiast opłata za 1 godzinę prac murarskich wyrażona w kg żywca trzody spadła z 20 kg do 19 kg w lipcu 2009 r.

¹ W skład 34 usług dla rolnictwa wchodzi usługi wymienione w przypisie „a” w tabeli 3.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Wyszczególnienie		Liczba krów ocenianych tys.	Średnia l. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług naprawczych maszyn	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych
2005	I-XII	511	29,5	1697	1182	10 053	1 936	8 357	2 939
2006	I-XII	520	30,7	1684	1152	10 761	2 004	8 146	3 001
2007	I-XII	527	30,5	1612	682	11 405	2 064	8 060	2 889
2008	I-XII	567	31,5	1543	539	11 947	2 036	7 947	2 915
	VIII	572	31,3	x	x	x	x	x	x
	IX	572	31,2	423	115	12 134	2 059	8 000	2 913
	X	572	31,2	x	x	x	x	x	x
	XI	571	31,3	x	x	x	x	x	x
2008	XII	571	31,3	340	155	11 947	2 036	7 947	2 915
	I	575	31,5	x	x	x	x	x	x
	II	577	31,6	x	x	x	x	x	x
	III	578	31,6	354	157	11 789	1 969	7 806	2 872
	IV	580	31,7	x	x	x	x	x	x
	V	582	31,8	x	x	x	x	x	x
2009	VI	582	31,7	395	164	12 126	1 926	8 024	2 899
	VII	581	31,7	x	x	x	x	x	x
Wskaźnik zmian (%)									
VII 2009 VII 2008		101,8	101,6	95,2	124,2	101,4	93,9	100,4	99,0
VII 2009 VI 2009		99,8	100,0	x	x	x	x	x	x

^a dane w tej i następujących pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Wyszczególnienie		Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa ^b	Produktów sprzedawanych i usług bezpośrednio rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa
2005	I-XII	90,9	89,9	83,5	97,4	91,5
2006	I-XII	103,7	100,9	109,0	91,0	105,6
2007	I-XII	111,5	111,9	143,2	108,7	111,2
2008	I-XII	91,8	93,1	82,7	98,2	97,1
	VIII	94,7	91,4	80,5	98,5	97,3
	IX	96,6	96,6	84,4	99,1	96,7
	X	94,5	94,7	85,9	95,7	94,5
	XI	97,8	97,8	99,3	97,4	97,8
2008	XII	101,2	101,3	109,1	99,8	101,2
	I	99,3	100,2	103,3	99,4	99,1
	II	102,3	102,4	109,6	101,0	102,2
	III	102,4	101,1	96,0	103,2	102,6
	IV	103,5	102,9	101,6	103,9	103,7
	V	97,3	99,1	104,9	95,8	96,7
2009	VI	103,9	103,7	106,5	99,5	104,0
	VII	98,8	98,4	93,5	99,4	98,9

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

^b usługi dla rolnictwa dzielą się na usługi bezpośrednio rolnicze (w tym mechaniczne i weterynaryjno-zootechniczne) oraz pośrednie usługi dla rolnictwa (por. tab. 3)

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2006		2007		2008		2009												
	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII 2008	VII 2009
	% wobec poprzedniego okresu																		
Wskaźnik zmian cen usług	103,7	103,7	108,1	100,7	100,4	100,5	100,2	100,3	99,9	101,3	100,4	100,5	100,4	100,4	99,7	100,4	100,2	103,7	105,0
I. Usługi bezpośrednio rolnicze ^a	106,5	103,4	110,7	101,7	100,4	100,5	100,0	100,3	100,2	100,4	100,3	101,7	100,9	100,6	97,9	100,3	100,6	102,8	104,9
1. mechaniczne	107,1	102,9	111,0	102,4	100,3	100,6	100,0	100,1	99,8	99,8	100,1	104,0	100,8	96,7	101,1	100,6	102,2	103,8	104,9
a. uprawowe	106,9	103,9	110,7		100,4	100,4	99,9	100,3						98,9				103,8	105,6
b. siewu-sadzenia	108,1	105,1	105,4		103,3	100,5	100,0							96,6				107,3	110,5
c. chemizacyjne	106,2	103,6	109,3	103,6	100,0	100,7	100,0	100,0	99,8	99,8	100,1	104,0	101,5	96,2	101,8	100,4	104,1	104,1	108,9
d. zbioru plodów	107,5	101,3	114,1	101,4	99,9	100,6	99,9								100,1	100,8	99,4	100,1	100,1
2. usługi robocizny przy pracach polowych	101,6	115,0	124,8	99,8	101,7	100,4	100,0	100,1						103,4	98,5	98,4	101,5	104,2	103,4
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	104,2	102,1	104,9	100,3	100,5	100,4	100,3	100,5	100,4	100,8	100,4	100,2	100,2	100,7	100,1	100,2	100,2	104,9	105,6
a. weterynaryjne	106,1	101,5	104,1	100,2	100,6	100,3	100,5	100,4	100,5	100,5	100,2	100,4	100,1	100,9	100,9	100,3	100,3	104,9	104,9
b. inseminacyjne	102,3	102,6	105,8	100,5	100,4	100,8	99,5	100,7	100,3	101,4	100,6	99,9	100,3	100,4	100,3	100,0	100,0	104,9	106,3
II. Pośrednie usługi dla rolnictwa ^a	101,8	104,0	106,2	100,2	100,4	100,4	100,2	100,3	99,9	101,5	100,4	100,2	100,2	100,4	100,3	100,1	104,4	104,4	105,0
1. transportowe	96,8	104,8	105,6	100,6	101,2	100,0	100,2	99,8	100,6	99,4	100,0	100,9	100,1	99,9	102,3	100,0	104,4	104,4	104,1
2. naprawcze	102,8	104,1	106,3	100,3	100,4	100,4	100,3	100,8	99,9	100,7	101,2	100,6	100,5	100,5	100,2	99,2	104,8	104,8	105,9
3. budowlano-remontowe	103,4	107,4	107,2	100,4	100,3	100,7	100,3	100,5	99,9	103,2	100,6	100,3	100,6	100,2	100,0	100,5	107,3	107,3	108,7
4. młynarskie ^b	101,3	103,9	106,7	100,6	100,6	102,0	100,7	100,3	100,0	101,0	102,1	101,5	101,4	100,0	101,5	100,0	111,7	111,7	110,1
5. handlowe	103,6	101,9	102,7	99,4	100,0	100,1	99,9	99,8	100,0	101,6	100,1	99,9	100,6	100,5	100,2	100,2	103,2	103,2	102,4
6. finansowe	100,7	101,2	107,2	100,2	100,3	100,1	100,3	100,2	99,4	100,9	99,4	99,3	98,6	100,8	99,9	100,0	99,2	99,2	100,5
- ubezpieczeniowe	106,5	103,6	107,9	99,9	100,3	100,1	100,0	100,1	99,2	101,8	100,0	99,9	98,7	101,3	99,8	100,0	100,9	100,9	101,0
- bankowe	89,1	96,4	105,7	100,7	100,5	100,1	100,9	100,5	99,8	99,1	98,1	98,3	98,4	99,9	100,3	100,0	95,9	95,9	99,5
Wskaźnik inflacji	101,0	102,5	104,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	103,6	103,6	103,5

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne. W skład usług bezpośrednio rolniczych wchodzi: orka pługiem, telerowanie ściernisk, kultywowanie, siew siewn. rządowym, sadzenie ziemniaków sadzarką, opryskiwanie roślin (za 1 godz. i na obszarze 1 ha), rozstaw nawozów szt. (za 1 godz. i na obszarze 1 ha), zbiór zielonek sieczkarnią, zbiór zielonek ścinaczem, koszenie traw kosiarką rotacyjną, sprzęt z bóż kombajnem, kopanie ziemniaków kombajnem, kopanie ziemniaków kopaczką, zatrudnienie osoby przy pracach polowych, uosianienie sztuczne krowy, badanie kliniczne krowy, badanie tuczniaka przedubojowe. W skład usług pośrednio rolniczych wchodzi: przewóz 10 ton cegły samochodem za 20 km, wypożyczenie przyczepy samochodowej, naostrzenie lemiesz, podkucie kopyta końskiego, opłata za wynajem 1 m2 lokalu rzemieślniczego, przetarcie drewna, opłata prac stolarskich, ciesielskich, praca mechanika przy naprawie maszyn roln., opłata prac murarskich, opłata projektu budynku inwentarsko-skladowego, wypożyczenie betoniarki, wypożyczenie cyklamiarki, śrutowanie na paszę 100 kg żyta, śrutowanie na mąkę 100 pszenicy, opłata powierzchni 1 m2 lokalu handlowego, opłata dzierżawca 1 m2 placu targowego, opłata 1 dnia placowego „szcęk”, opłata ogłoszenia reklamowego, składka ubezpiecz. OC ciągnika, składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika, składka ubezpie. budynku rolnego, składka ubezpie. OC rolników, odsetki kredytu krótkoter. 10 tys. zł, odsetki kredytu średnioter. 50 tys. zł, ^b przemiał zbóż

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych usług dla rolnictwa (w zł)

Rodzaje usług	Jedn. miary	2006		2007		2008		2009												VII 2009		I-VII 2009	
		I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII 2008	I-VII 2008				
		% I-VII 2009 / I-VII 2008																					
Orka pługiem	za 1 godz.	98,81	105,20	114,25	114,03	115,87	116,83	116,47	116,79	.	.	118,80	118,91	117,55	.	118,41	103,8	106,2					
Siew siewn. rzędowym	za 1 godz.	82,08	87,71	94,04	93,26	96,32	96,78	96,78	.	.	100,65	101,23	97,95	.	100,09	107,3	109,0						
Opryskiwanie roślin	na obszarze 1 ha	63,68	65,70	71,78	72,74	72,82	73,72	73,72	80,57	74,72	76,03	77,01	105,9	109,3					
Rozstiew nawozów szt.	na obszarze 1 ha	68,58	71,43	75,98	78,63	78,90	79,00	79,00	79,00	79,00	78,94	80,27	81,43	79,85	81,98	82,13	104,5	109,1					
Zbiór zielonek siewczarnią	za 1 godz.	221,78	252,98	242,35	285,10	285,10	287,37	287,37	269,45	269,97	269,97	94,7	96,7					
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	230,86	236,14	270,68	269,69	269,06	273,29	280,06	103,8	103,8					
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	126,14	128,00	116,66	140,22	139,46	139,97	139,97	137,29	138,10	98,5	98,2					
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	44,38	51,06	62,86	62,89	63,98	64,23	64,23	64,27	.	.	64,40	66,60	65,63	64,58	65,53	104,2	105,7					
Srutowanie na paszę	100 kg żyta	8,59	9,08	9,76	9,68	9,72	10,03	10,11	10,11	10,11	10,34	10,64	10,91	11,05	11,32	11,32	116,9	114,3					
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	46,50	47,73	50,48	50,79	50,99	51,38	51,32	51,66	51,82	52,52	52,84	52,79	53,12	53,26	53,27	104,9	106,3					
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	22,15	22,81	24,67	24,64	24,93	25,06	25,33	25,53	25,78	26,05	26,18	26,37	26,44	26,89	27,04	109,7	109,7					
Przewóz 10 ton cegły samochodem	na odległ. 20 km	118,35	126,92	138,79	140,13	142,58	142,41	142,88	143,14	143,22	141,51	141,40	142,75	142,75	142,75	149,36	106,6	106,1					
Naostrzenie lemieszka	1 szt.	12,51	12,74	13,83	13,92	13,92	14,00	14,00	14,00	14,00	14,00	14,38	14,38	14,54	14,69	14,77	106,1	105,7					
Praca mechanika przy naprawie maszyn roln.	za 1 godz.	28,84	32,06	34,82	34,97	35,13	35,58	35,58	35,79	35,79	36,05	36,28	37,07	37,37	37,29	37,44	107,4	107,9					
Oплата prac murarskich	za 1 dzień	66,90	76,83	89,83	90,78	91,46	92,21	92,37	93,03	93,20	93,85	94,06	94,31	94,87	95,18	95,24	105,5	107,7					
Oплата projektu budynku inwentarsko-skladowego	1 szt.	1028	1024	1024	1027	1030	1040	1042	1051	1051	1144	1166	1170	1184	1191	1199	116,7	116,6					
Wypożyczenie betoniarki	na 1 dobę	31,29	31,64	32,67	32,76	32,80	32,80	32,84	32,82	33,07	35,53	36,06	36,17	36,31	36,45	36,22	110,6	111,1					
Oплата powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	27,69	27,80	28,65	28,66	28,74	28,83	28,82	28,90	28,93	29,28	29,47	29,60	29,66	30,07	30,19	105,8	104,5					
Skladka ubezpiecz. OC ciagnika	1 rok	116,02	115,97	130,77	128,95	128,69	128,84	128,79	129,00	127,31	128,18	127,53	127,07	126,76	126,25	125,83	97,5	95,8					
Skladka ubezpieczenia Autocasco ciagnika	1 rok	698	753	749	729	736	738	738	739	745	748	746	739	734	738	732	100,4	97,7					
Odsetki kredytu krótkoterm. 10 tys. zł	za 1 rok	591	570	597	602	604	606	610	614	612	605	595	586	576	578	579	95,8	99,4					
Odsetki kredytu średnioterm. 50 tys. zł	za 1 rok	5070	4890	5208	5252	5282	5288	5343	5362	5354	5313	5199	5098	5027	5003	5022	96,0	99,5					

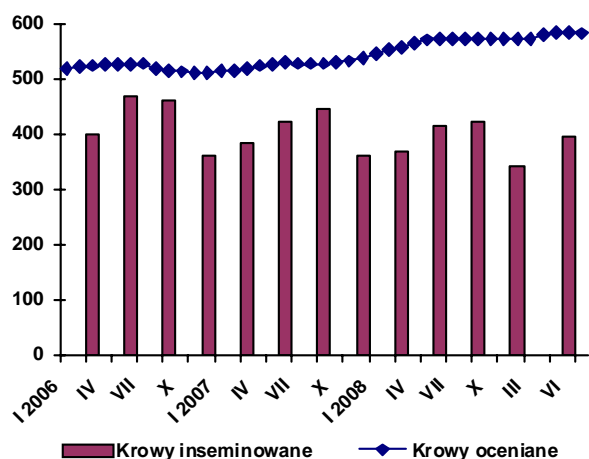
Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 5. Ceny detaliczne wybranych usług wyrażone w dt (kg, l) produktów rolnych

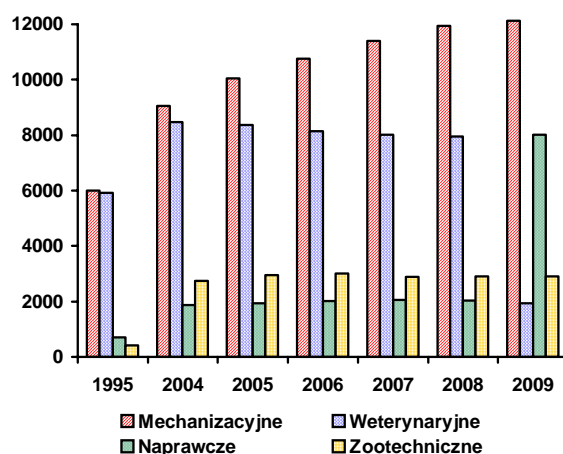
Rodzaje usług	Jedn. miary	Wyrażone w dt (kg, l)		2008												2009							VII 2008 VII 2007		I-VII 2009 I-VII 2008	
		I-XII	I-XII	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	%	%								
Orka pługiem	za 1 godz.	2,23	1,38	1,84	2,02	2,26	2,49	2,54	.	.	2,30	2,38	2,31	.	.	2,26	137,0	172,1								
Siew siewn. rzędów.	za 1 godz.	1,85	1,15	1,43	1,68	1,87	2,07	.	.	.	1,94	2,02	1,93	.	.	1,91	141,6	176,8								
Opryskiwanie roślin	na obsz.1 ha	1,43	1,31	1,11	1,27	1,43	1,58	1,61	1,47	1,41	1,47	1,47	139,7	170,9								
Rozstew nawozów szt.	na obsz.1 ha	1,54	1,07	1,18	1,38	1,53	1,69	1,72	1,68	1,65	1,49	1,63	1,57	1,52	1,57	1,57	137,8	178,1								
Zbiór zielonek siewk.	za 1 godz.	238	204	292	301	308	316	310	312	315	107,7	113,4									
Sprzet zbóż kombajnem	za 1 godz.	5,20	2,11	4,63	3,91	4,69	5,29	5,36	137,0	137,0								
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	3,21	3,09	4,32	3,53	5,90	6,62	2,23	2,95	106,9	93,6									
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	1,00	0,76	0,99	1,12	1,24	1,38	1,40	.	.	1,24	1,33	1,29	1,20	1,25	137,5	169,2									
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	0,22	0,15	0,19	0,20	0,24	0,27	0,28	0,28	0,28	0,28	0,31	0,30	0,29	0,32	184,4	213,4									
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	49,87	44,80	49,80	53,77	55,08	56,52	57,27	58,24	59,74	60,85	60,64	60,35	61,17	61,64	119,3	134,7									
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	23,76	21,40	24,35	26,29	26,86	27,90	28,30	28,98	29,63	30,15	30,29	30,14	30,96	31,12	124,9	139,0									
Przewóz samoch. 10 ton cegły	na odległ. 20 km	32,96	36,45	34,29	31,61	30,69	33,07	33,44	31,83	31,94	31,78	29,86	29,25	29,68	29,48	93,6	84,3									
Naostrzenie lemieszka	1 szt.	0,28	0,19	0,21	0,24	0,27	0,30	0,30	0,30	0,29	0,27	0,28	0,29	0,29	0,27	140,0	173,0									
Praca mechanika przy napr. masz. rol.	za 1 godz.	0,65	0,48	0,54	0,61	0,69	0,76	0,78	0,76	0,75	0,69	0,72	0,75	0,73	0,70	141,7	176,7									
Oplata prac murarskich	za 1 dzień	18,63	22,02	22,19	20,35	20,28	21,38	21,74	20,71	21,19	21,14	19,73	19,44	19,79	18,82	92,6	85,6									
Oplata projektu budynku inw.-skład.	1 szt.	286	295	253	228	224	241	246	234	258	262	245	243	248	235	102,5	92,5									
Wypożyczenie betoniarńki 100 l	na 1 dobę	8,71	9,10	8,09	7,35	7,07	7,60	7,67	7,35	8,02	8,10	7,57	7,44	7,58	7,15	97,1	88,2									
Oplata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	7,71	7,99	7,09	6,43	6,37	6,67	6,75	6,43	6,61	6,62	6,19	6,08	6,25	5,97	92,9	82,9									
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	2,61	1,73	2,00	2,24	2,49	2,76	2,80	2,71	2,68	2,41	2,46	2,53	2,48	2,34	128,7	157,2									
Składka ubezp. Autocasco ciągnika	1 rok	15,72	11,19	11,47	12,84	14,28	15,81	16,07	15,82	15,67	14,13	14,28	14,67	14,53	13,60	132,5	160,5									
Wartość odsetek kredytu krótk. 10 tys. zł	za 1 rok	13,30	8,48	9,23	10,54	11,71	13,06	13,34	13,00	12,67	11,26	11,32	11,51	11,37	10,76	126,4	162,8									
Wartość odsetek kredytu średn. 50 tys. zł	za 1 rok	114,2	72,7	80,6	92,1	102,3	114,4	116,6	113,8	111,3	98,4	98,5	100,4	98,4	93,3	126,7	163,0									

Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ-PIB.

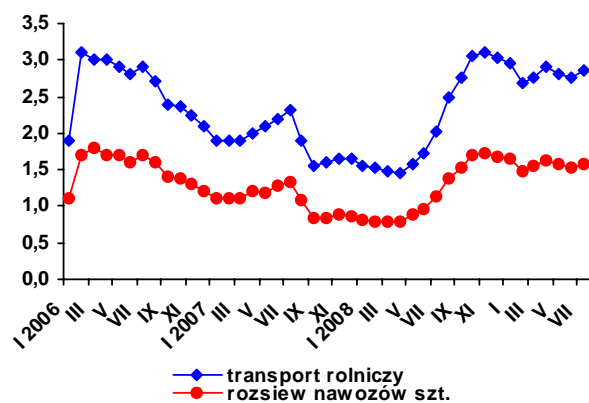
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

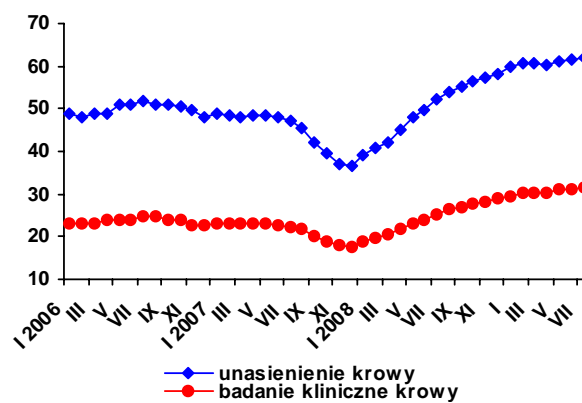
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

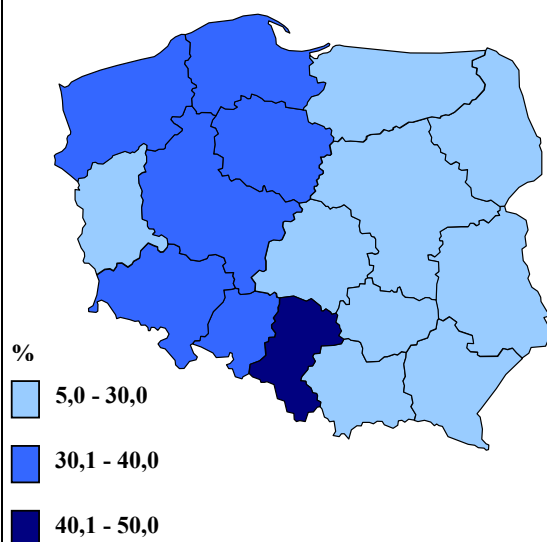
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

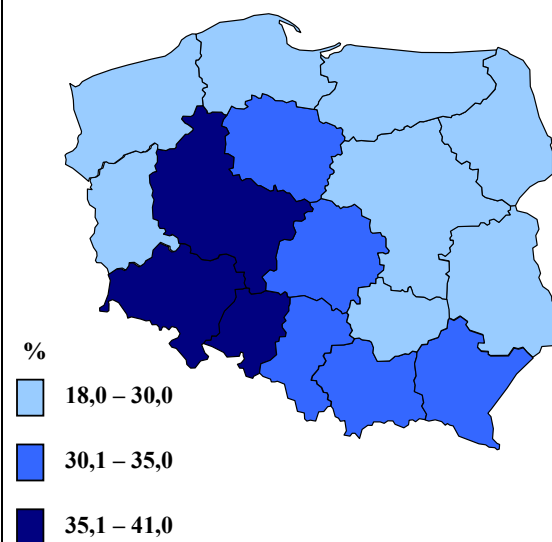
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zootechnicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w czerwcu 2009 r. (w %)

Rys. 6. Udział krów inseminowanych w pogłowie ogółem w I półroczu 2009 r. (w %)

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.